

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः

श्री गुरुभ्यो नमः

हरिः ओं

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठः

द्वितीय काण्डे – पञ्चमः प्रश्नः

Version Notes:

This is now the current Version 1.0 dated October 31, 2021

1. This replaces the earlier version 1.0 dated August 31, 2020.
2. We have listened to the Krama Paaraayanam telecast by TTD channel. The corrections found have been updated . The corrections found and reported till October 15, 2021 are also updated.
3. Required convention, style and presentation improvements or standardisations has been done wherever applicable.
4. Notify your corrections / suggestions etc to our email id vedavms@gmail.com

Earlier Versions

1st Version Number	0.0 dated August 03, 2018
2nd Version Number	1.0 dated August 31, 2021

Table of Contents

2 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठः	4
2.5 द्वितीय काण्डे पञ्चमः प्रश्नः – इष्टिविधानं.....	4

=====

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः

श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

2 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठः

2.5 द्वितीय काण्डे पञ्चमः प्रश्नः – इष्टिविधानं

T.S.2.5.1.1 - Kramam

वि॒श्वरूपो॑ वै । वि॒श्वरूप॑ इति॒ विश्व॑ – रूपः॑ । वै त्वाष्ट्रः॑ ।
त्वाष्ट्रः॑ पु॒रोहि॑तः । पु॒रोहि॑तो दे॒वानाम् । पु॒रोहि॑त इति॒ पुरः॑ – हि॒तः ।
दे॒वानामा॑सीत् । आ॒सी॒त् स्व॒स्रीयः॑ । स्व॒स्रीयो॑ ऽसु॒राणाम् ।
असु॒राणाम् तस्य॑ । तस्य॑ त्रीणि॑ । त्रीणि॑ शी॒रुषाणि॑ । शी॒रुषा॑ण्यासन् ।
आ॒स॒न्त् सोम॑पानम् । सोम॑पानं॒ सु॒रापानम् । सोम॑पानमि॒ति
सोम॑ – पानम् । सु॒रापान॑मन्ना॒दनम् । सु॒रापान॑मि॒ति सु॒रा – पानम् ।
अन्ना॑दनं॒ सः । अन्ना॑दनमि॒त्यन्न॑ – अ॒दनम् । स प्र॒त्यक्षम् । प्र॒त्यक्षम्
दे॒वेभ्यः॑ । प्र॒त्यक्ष॑मि॒ति प्रति॑ – अक्षम् । दे॒वेभ्यो॑ भा॒गम् । भा॒गम॑वदत् ।
अ॒वदत् प॒रोक्षम् । प॒रोक्ष॑मसु॒रेभ्यः॑ । प॒रोक्ष॑मि॒ति परः॑ – अक्षम् ।
असु॒रेभ्यः॑ सर्व॑स्मै । सर्व॑स्मै वै । वै प्र॒त्यक्षम् । प्र॒त्यक्षम् भा॒गम् ।

प्र॒त्यक्ष॑मि॒ति प्र॒ति – अक्ष॑म् । भा॒गं व॑दन्ति । व॒दन्ति॑ यस्मै॑ । यस्मा॑
 ए॒व । ए॒व प॒रोक्ष॑म् । प॒रोक्षं॑ व॒दन्ति॑ । प॒रोक्ष॑मि॒ति प॒रः – अक्ष॑म् ।
 व॒दन्ति॑ तस्य॑ । तस्य॑ भा॒गः । भा॒ग उ॒दितः॑ । उ॒दित॑स्तस्मात् ।
 तस्मा॑दिन्द्रः॑ । इन्द्रो॑ ऽबि॒भेत् । अ॒बि॒भेदी॑दृङ् । ई॒दृङ् वै । वै रा॒ष्ट्रम् ।
 रा॒ष्ट्रं वि॑ । वि॒ पर्या॑वर्तयति । पर्या॑वर्तयतीति॑ । पर्या॑वर्तयतीति॑
 प॒रि – आ॑वर्तयति । इति॑ तस्य॑ । तस्य॑ वज्र॑म् । वज्र॑मा॒दाय॑ ।
 आ॒दाय॑ शी॒रु॒षाणि॑ । आ॒दाये॒त्या – दा॑य । शी॒रु॒षाण्य॑च्छिनत् ।
 अ॒च्छि॒नद् यत् । यथ् सो॒मपा॑नम् । सो॒मपा॑नमासीत् ।
 सो॒मपा॑नमि॒ति सो॒म – पा॑नम् । 1 (50/62)

T.S.2.5.1.2 - Kramam

आसी॑त् सः । स क॒पिञ्ज॑लः । क॒पिञ्ज॑लो ऽभवत् । अ॒भवद् यत् ।
 यथ् सु॒रापा॑नम् । सु॒रापा॑नं सः । सु॒रापा॑नमि॒ति सु॒रा – पा॑नम् ।
 स क॒लवि॑ङ्कः । क॒लवि॑ङ्को यत् । यद॒न्नाद॑नम् । अ॒न्नाद॑नं सः ।
 अ॒न्नाद॑नमित्य॒न्न – अ॑दनम् । स ति॒त्तिरिः॑ । ति॒त्तिरि॑स्तस्य॑ ।
 तस्या॑ ऽञ्ज॒लिना॑ । अ॒ञ्ज॒लिना॑ ब्र॒ह्मह॑त्याम् । ब्र॒ह्मह॑त्यामु॒प ।

ब्र॒ह्म॒ह॒त्या॒मि॒ति॒ ब्र॒ह्म - ह॒त्याम् । उ॒पा॒गृ॒ह्णा॒त् । अ॒गृ॒ह्णा॒त् ता॒म् ।
 ता॒म् स॒म् व॒त्स॒रम् । स॒म् व॒त्स॒र॒म॒भि॒भः । स॒म् व॒त्स॒र॒मि॒ति॒
 सं - व॒त्स॒रम् । अ॒भि॒भ॒स्त॒म् । त॒म् भू॒तानि॑ । भू॒तान्य॒भि ।
 अ॒भ्य॒क्रो॒शन् । अ॒क्रो॒शन् ब्र॒ह्म॒हन् । ब्र॒ह्म॒ह॒न्नि॒ति॒ । ब्र॒ह्म॒ह॒न्नि॒ति॒
 ब्र॒ह्म - ह॒न् । इति॑ सः । स पृ॒थि॒वीम् । पृ॒थि॒वी॒मु॒प । उ॒पा॒सी॒दत् ।
 अ॒सी॒द॒द॒स्यै॑ । अ॒स्यै॑ ब्र॒ह्म॒ह॒त्यायै॑ । ब्र॒ह्म॒ह॒त्यायै॑ तृ॒तीयम् । ब्र॒ह्म॒ह॒त्याया॑
 इति॑ ब्र॒ह्म - ह॒त्यायै॑ । तृ॒तीयम् प्र॒ति॒ । प्र॒ति॒ गृ॒हा॒ण । गृ॒हा॒णेति॑ ।
 इति॑ सा । सा ब्र॒वीत् । अ॒ब्र॒वी॒द् व॒रम् । व॒रं वृ॒णै । वृ॒णै खा॒तात् ।
 खा॒तात् प॒रा॒भ॒वि॒ष्य॒न्ती॑ । प॒रा॒भ॒वि॒ष्य॒न्ती॑ म॒न्ये । प॒रा॒भ॒वि॒ष्य॒न्तीति॑
 प॒रा - भ॒वि॒ष्य॒न्ती॑ । म॒न्ये त॒तः । त॒तो मा॑ । मा प॒रा॑ । प॒रा भू॒वम् ।
 भू॒व॒मि॒ति॒ । इति॑ पु॒रा । पु॒रा ते॑ । ते स॒म् व॒त्स॒रात् । 2 (50/57)

T.S.2.5.1.3 - Kramam

स॒म् व॒त्स॒रा॒दपि॑ । स॒म् व॒त्स॒रा॒दि॒ति॒ स॒म् - व॒त्स॒रात् । अ॒पि॑ रो॒हात् ।
 रो॒हा॒दि॒ति॒ । इत्य॑ ब्र॒वीत् । अ॒ब्र॒वीत् त॒स्मात् । त॒स्मात् पु॒रा ।

पु॒रा स॒म्व॑त्स॒रात् । स॒म्व॑त्स॒रात् पृ॒थि॒व्यै । स॒म्व॑त्स॒रादि॑ति
 स॒म्व॑त्स॒रात् । पृ॒थि॒व्यै खा॒तम् । खा॒तम॑पि । अ॒पि रो॑हति ।
 रो॒हति॑ वा॒रेवृ॑तम् । वा॒रेवृ॑त॒ं हि । वा॒रेवृ॑त॒ मिति॑ वा॒रे – वृ॑तम् ।
 ह्य॒स्यै । अ॒स्यै तृ॑तीयम् । तृ॑तीयम् ब्र॒ह्मह॑त्यायै । ब्र॒ह्मह॑त्यायै प्र॒ति ।
 ब्र॒ह्मह॑त्याया इति॑ ब्र॒ह्म – ह॒त्यायै॑ । प्र॒त्य॒गृ॒ह्णात् । अ॒गृ॒ह्णात् तत् ।
 तथ् स्व॑कृतम् । स्व॑कृत॒मि॒रिण॑म् । स्व॑कृत॒मिति॑ स्व – कृ॒तम् ।
 इ॒रिण॑मभवत् । अ॒भवत् तस्मा॑त् । तस्मा॑दाहि॒ताग्निः॑ । आहि॒ताग्निः॑
 श्र॒द्धादे॑वः । आहि॒ताग्नि॑रित्याहि॒त – अ॒ग्निः । श्र॒द्धादे॑वः स्व॑कृते ।
 श्र॒द्धादे॑व इति॑ श्र॒द्धा – दे॒वः । स्व॑कृत॒ इ॒रिणे॑ । स्व॑कृत॒ इति॑
 स्व – कृ॒ते । इ॒रिणे॑ न । ना॒व । अ॒व स्ये॑त् । स्ये॒द् ब्र॒ह्मह॑त्यायै ।
 ब्र॒ह्मह॑त्यायै हि । ब्र॒ह्मह॑त्याया इति॑ ब्र॒ह्म – ह॒त्यायै॑ । ह्येषः ।
 ए॒ष वर्णः॑ । वर्णः॑ सः । स वन॑स्पतीन् । वन॑स्पती॒नुप॑ । उपा॑सीदत् ।
 अ॒सीद॑दस्यै । अ॒स्यै ब्र॒ह्मह॑त्यायै । ब्र॒ह्मह॑त्यायै तृ॑तीयम् ।
 ब्र॒ह्मह॑त्याया इति॑ ब्र॒ह्म – ह॒त्यायै॑ । तृ॑तीयम् प्र॒ति । प्र॒ति गृ॑ह्णीत ।

गृ॒ह्णी॑तेति॒ । इति॒ ते । ते॑ ऽब्रु॒वन् । अ॒ब्रु॒वन् वर॑म् । वरं॑ वृ॒णाम॑है ।

वृ॒णाम॑है वृ॒क्णात् । वृ॒क्णात् परा॑भविष्यन्तः । 3 (50/60)

T.S.2.5.1.4 - Kramam

परा॑भविष्यन्तो॒ मन्या॑महे । परा॑भविष्यन्त इति॒ परा॑ – भविष्यन्तः॑ ।

मन्या॑महे ततः॑ । ततो॒ मा । मा परा॑ । परा॑ भूम । भूमेति॑ ।

इत्या॑व्रश्चनात् । आ॒व्रश्च॑नाद् वः । आ॒व्रश्च॑नादित्या॑ – व्रश्चनात् ।

वो भूया॑ऽसः । भूया॑ऽस उ॒त् । उ॒त् ति॑ष्ठान् । ति॒ष्ठानि॑ति ।

इत्य॑ब्रवीत् । अ॒ब्रवी॑त् तस्मा॑त् । तस्मा॑दा॒व्रश्च॑नात् । आ॒व्रश्च॑नाद्

वृ॒क्षाणा॑म् । आ॒व्रश्च॑नादित्या॑ – व्रश्चनात् । वृ॒क्षाणा॑म् भूया॑ऽसः ।

भूया॑ऽस उ॒त् । उ॒त् ति॑ष्ठन्ति । ति॒ष्ठन्ति॑ वा॒रेवृ॑तम् । वा॒रेवृ॑त॒ऽ हि ।

वा॒रेवृ॑तमिति॒ वा॒रे – वृ॑तम् । ह्येषा॑म् । ए॒षाम् तृ॑तीयम् । तृ॑तीयम्

ब्रह्म॑हत्यायै॑ । ब्रह्म॑हत्यायै॒ प्रति॑ । ब्रह्म॑हत्याया॒ इति॑ ब्रह्म – हत्यायै॑ ।

प्रत्य॑गृह्णन् । अ॒गृह्ण॑न्थ् सः । स निर्या॑सः । निर्या॑सो ऽभवत् ।

निर्या॑स इति॒ निः – या॑सः । अ॒भवत् तस्मा॑त् । तस्मा॑न्निर्या॑सस्य॑ ।

निर्या॒सस्य॑ न । निर्या॒सस्येति॑ निः – या॒सस्य॑ । ना॒शय॑म् । आ॒शय॑म्
 ब्र॒ह्मह॑त्यायै ॥ ब्र॒ह्मह॑त्यायै हि । ब्र॒ह्मह॑त्याया इति॑ ब्र॒ह्म – ह॑त्यायै ॥
 ह्येषः॑ । ए॒ष वर्णः॑ । वर्णो॑ऽथो ॥ अथो॑ खलु॑ । अथो॑ इत्यथो॑ ॥

खलु॑ यः । य ए॒व । ए॒व लो॑हितः । लो॑हितो यः । यो वा ॥
 वा ऽऽव्र॑श्चनात् । आव्र॑श्चनान्निर्ये॑षति । आव्र॑श्चनादित्या॑ – व्रश्च॑नात् ।
 निर्ये॑षति तस्य॑ । निर्ये॑षतीति॑ निः – ये॑षति । तस्य॑ न । ना॒शय॑म् ।
 आ॒शय॑म् काम॑म् । 4 (50/61)

T.S.2.5.1.5 - Kramam

काम॑मन्यस्य॑ । अ॒न्यस्य॑ सः । स स्त्री॑ष॒साद॑म् । स्त्री॑ष॒साद॑मुप॑ ।
 स्त्री॑ष॒साद॑मिति॑ स्त्री – स॒साद॑म् । उपा॑सीदत् । अ॒सीद॑दस्यै॑ ।
 अ॒स्यै ब्र॒ह्मह॑त्यायै ॥ ब्र॒ह्मह॑त्यायै तृतीय॑म् । ब्र॒ह्मह॑त्याया इति॑
 ब्र॒ह्म – ह॑त्यायै ॥ तृतीय॑म् प्रति॑ । प्रति॑ गृह्णीत॑ । गृह्णी॑तेति॑ । इति॑ ताः ।
 ता अ॑ब्रुवन् । अ॒ब्रुव॑न् वर॑म् । वरं॑ वृ॒णाम॑है । वृ॒णाम॑हा ऋ॒त्विया॑त् ।
 ऋ॒त्विया॑त् प्र॒जाम् । प्र॒जां वि॑न्दामहै । प्र॒जामि॑ति प्र – जा॑म् ।
 वि॒न्दाम॑है काम॑म् । काम॑मा । आ विज॑नितोः ।

वि॒ज॒नि॒तोः॑ सम् । वि॒ज॒नि॒तो॒रि॒ति॒ वि - ज॒नि॒तोः॑ । सम् भ॒वाम् ।
 भ॒वा॒मे॒ति॑ । इति॒ तस्मा॑त् । तस्मा॑दृ॒त्वि॒यात् । ऋ॒त्वि॒या॒थ् स्त्रि॒यः ।
 स्त्रि॒यः प्र॒जाम् । प्र॒जां वि॑न्दन्ते । प्र॒जामि॑ति प्र - जाम् । वि॒न्दन्ते॑
 का॒मम् । का॒म॒मा । आ वि॒ज॒नि॒तोः॑ । वि॒ज॒नि॒तोः॑ सम् । वि॒ज॒नि॒तो॒रि॒ति॒
 वि - ज॒नि॒तोः॑ । सं भ॒वन्ति॑ । भ॒वन्ति॑ वा॒रे॒वृ॒तम् । वा॒रे॒वृ॒त॒ं हि ।
 वा॒रे॒वृ॒तमि॑ति वा॒रे - वृ॒तम् । ह्या॒साम् । आ॒साम् तृ॒तीयम् । तृ॒तीयम्
 ब्र॒ह्म॒ह॒त्यायै॑ । ब्र॒ह्म॒ह॒त्यायै॑ प्र॒ति । ब्र॒ह्म॒ह॒त्याया॑ इति॒ ब्र॒ह्म - ह॒त्यायै॑ ।
 प्र॒त्य॒गृ॒ह्णन् । अ॒गृ॒ह्णन्त् सा । सा म॒ल॒व॒द्वा॒साः । म॒ल॒व॒द्वा॒सा अ॒भवत् ।
 म॒ल॒व॒द्वा॒सा इति॒ म॒ल॒वत् - वा॒साः । अ॒भवत् तस्मा॑त् । तस्मा॑न्
 म॒ल॒व॒द्वा॒स॒सा । म॒ल॒व॒द्वा॒स॒सा न । म॒ल॒व॒द्वा॒स॒सेति॒ म॒ल॒वत्-वा॒स॒सा ।
 न सम् । सं वि॑देत । वि॒देत॒ न । 5 (50/60)

T.S.2.5.1.6 - Kramam

न स॒ह । स॒हासी॑त । आसी॑त न । ना॒स्याः । अ॒स्या अ॒न्नम् ।
 अ॒न्नम॑द्यात् । अ॒द्याद् ब्र॒ह्म॒ह॒त्यायै॑ । ब्र॒ह्म॒ह॒त्यायै॑ हि । ब्र॒ह्म॒ह॒त्याया॑
 इति॒ ब्र॒ह्म - ह॒त्यायै॑ । ह्ये॒षा । ए॒षा वर्ण॑म् । वर्ण॑म् प्र॒तिमु॑च्य ।

प्रति॑मु॒च्यास्ते॑ । प्रति॑मु॒च्येति॑ प्रति॑ – मु॒च्य । आस्ते॑ऽथो॑ ।
 अथो॑ ख॒लु । अथो॑ इत्यथो॑ । ख॒ल्वाहुः॑ । आ॒हुरभ्य॑ज्जनम् ।
 अ॒भ्यज्जनं॑ वाव । अ॒भ्यज्जन॑मित्यभि॑ – अज्जनम् । वाव स्त्रि॒याः ।
 स्त्रि॒या अन्न॑म् । अन्न॑मभ्यज्जनम् । अ॒भ्यज्जन॑मेव ।
 अ॒भ्यज्जन॑मित्यभि॑ – अज्जनम् । ए॒व न । न प्रति॑गृह्यम् । प्रति॑गृह्यम्
 काम॑म् । प्रति॑गृह्यमि॒ति प्रति॑ – गृह्यम् । काम॑मन्यत् । अन्य॑दि॒ति ।
 इति॑ या॒म् । या॒म् म॒लव॑द्वाससम् । म॒लव॑द्वाससः॑ सम्भ॒वन्ति॑ ।
 म॒लव॑द्वाससमि॒ति म॒लव॑त् – वा॒सस॑म् । संभ॒वन्ति॑ यः । संभ॒वन्तीति॑
 सं – भ॒वन्ति॑ । यस्त॑तः । ततो॑ जा॒यते॑ । जा॒यते॑ सः । सोऽभि॑शस्तः ।
 अ॒भि॒शस्तो॑ या॒म् । अ॒भि॒शस्त॑ इत्यभि॑ – शस्तः । या॒मर॑ण्ये । अ॒र॒ण्ये
 तस्यै॑ । तस्यै॑ स्ते॒नः । स्ते॒नो या॒म् । या॒म् प॒राची॑म् । प॒राची॑म् तस्यै॑ ।
 तस्यै॑ ह्री॒तमु॒खी । ह्री॒तमु॒ख्यप॑गल्भः । ह्री॒तमु॒खीति॑ ह्री॒त – मु॒खी ।
 अ॒प॒ग॒ल्भो या॑ । अ॒प॒ग॒ल्भ इत्य॑प – ग॒ल्भः । या॑ स्ना॒ति ।
 स्ना॒ति तस्याः॑ । तस्या॑ अ॒प्सु । अ॒प्सु मा॒रु॒कः ।
 अ॒प्स्वि॒त्यप् – सु॑ । मा॒रु॒को या॑ । या॑ ऽभ्य॒ङ्क्ते॑ । 6 (50/62)

T.S.2.5.1.7 - Kramam

अ॒भ्य॒ङ्क्ते॑ तस्यै॑ । अ॒भ्य॒ङ्क्त॑ इत्य॑भि - अ॒ङ्क्ते॑ । तस्यै॑ दु॒श्च॒र्मा॑ ।
दु॒श्च॒र्मा॑ या । दु॒श्च॒र्मेति॑ दुः - च॒र्मा॑ । या प्र॒लि॒ख॒ते॑ । प्र॒लि॒ख॒ते॑ तस्यै॑ ।
प्र॒लि॒ख॒त॒ इति॑ प्र - लि॒ख॒ते॑ । तस्यै॑ ख॒ल॒तिः॑ । ख॒ल॒ति॒रप॒मारी॑ ।
अ॒प॒मारी॑ या । अ॒प॒मारी॑त्यप - मारी॑ । या ऽङ्क्ते॑ । आ॒ङ्क्ते॑ तस्यै॑ ।
आ॒ङ्क्त॑ इत्या॑ - अ॒ङ्क्ते॑ । तस्यै॑ का॒णः॑ । का॒णो॑ या । या द॒तः॑ ।
द॒तो॑ धा॒व॒ते॑ । धा॒व॒ते॑ तस्यै॑ । तस्यै॑ श्या॒व॒द॒न् । श्या॒व॒द॒न् या ।
श्या॒व॒द॒न्निति॑ श्या॒व - द॒न् । या न॒खानि॑ । न॒खानि॑ नि॒कृ॒न्त॒ते॑ ।
नि॒कृ॒न्त॒ते॑ तस्यै॑ । नि॒कृ॒न्त॒त॒ इति॑ नि - कृ॒न्त॒ते॑ । तस्यै॑ कु॒न॒खी॑ ।
कु॒न॒खी॑ या । या कृ॒ण॒ति॑ । कृ॒ण॒ति॑ तस्यै॑ । तस्यै॑ क्ली॒बः॑ ।
क्ली॒बो॑ या । या रज्जु॑म् । रज्जु॑ं सृ॒ज॒ति॑ । सृ॒ज॒ति॑ तस्याः॑ ।
तस्या॑ उ॒द्व॒न्धु॒कः॑ । उ॒द्व॒न्धु॒को॑ या । उ॒द्व॒न्धु॒क॒ इत्यु॑त् - ब॒न्धु॒कः॑ ।
या पर्णे॑न । पर्णे॑न पि॒ब॒ति॑ । पि॒ब॒ति॑ तस्याः॑ । तस्या॑ उ॒न्मा॒दु॒कः॑ ।
उ॒न्मा॒दु॒को॑ या । उ॒न्मा॒दु॒क॒ इत्यु॑त् - मा॒दु॒कः॑ । या ख॒र्वे॒ण॑ ।
ख॒र्वे॒ण॑ पि॒ब॒ति॑ । पि॒ब॒ति॑ तस्यै॑ । तस्यै॑ ख॒र्वः॑ । ख॒र्व॒स्ति॒स्रः॑ ।

ति॒स्रो रा॒त्रीः । रा॒त्रीर् ब्र॒तम् । ब्र॒तम् च॑रेत् । च॒रेद॒ज्जलि॑ना ।
 अ॒ज्जलि॑ना वा । वा पि॒बेत् । पि॒बेद॒खर्वे॑ण ( ) । अ॒खर्वे॑ण वा ।
 वा पा॒त्रेण॑ । पा॒त्रेण॑ प्र॒जायै॑ । प्र॒जायै॑ गो॒पीथा॑य ।
 प्र॒जाया॑ इति॑ प्र – जा॒यै । गो॒पीथा॑येति॑ गो॒पीथा॑य ॥ 7 (53/63)
 (यथ् सो॒मपा॑नं – ते – वृ॒क्षणा॑त् – तस्य॑ नाऽऽ॒श्रयं॑ – वै॒देत॑ –
 मा॒रुको॑ या – ऽख॑र्वेण वा – त्रीणि॑ च) (A1)

T.S.2.5.2.1 - Kramam

त्वष्टा॑ ह॒तपु॑त्रः । ह॒तपु॑त्रो वी॒न्द्रम् । ह॒तपु॑त्र इति॑ ह॒त – पु॒त्रः ।
 वी॒न्द्रं सो॒मम् । वी॒न्द्रमि॑ति वि – इ॒न्द्रम् । सो॒ममा॑ । आ ऽह॑रत् ।
 अ॒ह॒रत् तस्मि॑न् । तस्मि॑न्नि॒न्द्रः । इ॒न्द्र उप॑ह॒वम् । उप॑ह॒वमै॑च्छत ।
 उप॑ह॒वमि॑त्युप – ह॒वम् । ऐ॒च्छ॒त तम् । तम् न । नोप॑ । उपा॑ह्वयत ।
 अ॒ह्वय॑त पु॒त्रम् । पु॒त्रम् मे॑ । मे ऽव॑धीः । अ॒व॒धीरि॑ति । इति॑ सः ।
 स य॒ज्ञवे॑श॒सम् । य॒ज्ञवे॑श॒सम् कृ॑त्वा ।
 य॒ज्ञवे॑श॒समि॑ति य॒ज्ञ – वे॑श॒सम् । कृ॑त्वा प्रा॒सहा॑ । प्रा॒सहा॑ सो॒मम् ।
 प्रा॒सहे॑ति प्र – सहा॑ । सो॒मम॑पिबत् । अ॒पिब॑त् तस्य॑ । तस्य॑ यत् ।

यदत्य॑शिष्यत॑ । अत्य॑शिष्यत॑ तत् । अत्य॑शिष्यतेत्य॑ति – अशिष्यत॑ ।
तत् त्व॑ष्टा । त्व॑ष्टा ऽऽह॑वनीयम् । आ॒ह॒वनी॑यमु॒प ।
आ॒ह॒वनी॑यमित्या॑ – ह॒वनी॑यम् । उप॒ प्र । प्रा॑वर्तयत् । अ॒वर्त॑यथ्
स्वाहा॑ । स्वाहे॑न्द्रशत्रुः । इन्द्र॑शत्रुर् व॒र्द्धस्व॑ ।
इन्द्र॑शत्रुरितीन्द्र॑ – शत्रुः॑ । व॒र्द्धस्वेति॑ । इति॑ यत् । यदव॑र्तयत् ।
अव॑र्तयत् तत् । तद् वृ॒त्रस्य॑ । वृ॒त्रस्य॑ वृ॒त्रत्वम्॑ । वृ॒त्रत्वं॑ यत् ।
वृ॒त्रत्वमि॑ति वृ॒त्र – त्वम् । यदब्र॑वीत् । अब्र॑वीथ् स्वाहा॑ ।
स्वाहे॑न्द्रशत्रुः । इन्द्र॑शत्रुर् व॒र्द्धस्व॑ । इन्द्र॑शत्रुरितीन्द्र॑ – शत्रुः॑ ।
व॒र्द्धस्वेति॑ । इति॑ तस्मात् । तस्मा॑दस्य । अ॒स्येन्द्रः॑ । 8 (50/60)

T.S.2.5.2.2 - Kramam

इन्द्रः॑ शत्रुः॑ । शत्रु॑रभवत् । अ॒भव॑थ् सः । स॒ सम्भ॑वन् ।
स॒म्भ॑वन्न॒ग्नीषो॑मौ । स॒म्भ॑वन्निति॑ सम् – भवन् ।
अ॒ग्नीषो॑माव॒भि । अ॒ग्नीषो॑मावित्य॒ग्नी – सो॑मौ । अ॒भि सम् ।
स॒म्भ॑वत् । अ॒भव॑थ् सः । स॒ इषु॑मा॒त्रमिषु॑मा॒त्रम् ।

इ॒षु॒मा॒त्र॒मि॒षु॒मा॒त्रं॑ वि॒ष्वङ्ङ॑ । इ॒षु॒मा॒त्र॒मि॒षु॒मा॒त्र॒मि॒ती॒षु॒मा॒त्र॒म्-इ॒षु॒मा॒त्र॒म् ।
वि॒ष्वङ्ङ॑व॒र्द्धत॑ । अ॒व॒र्द्ध॒त सः॑ । स इ॒मान् । इ॒मान् लो॒कान् ।
लो॒कान॑वृ॒णोत् । अ॒वृ॒णो॒द् यत् । य॒दि॒मा॒न् । इ॒मान् लो॒कान् ।
लो॒कान॑वृ॒णोत् । अ॒वृ॒णो॒त् तत् । तद् वृ॒त्रस्य॑ । वृ॒त्रस्य॑ वृ॒त्रत्व॑म् ।
वृ॒त्रत्व॑म् तस्मा॑त् । वृ॒त्रत्व॑मि॒ति वृ॒त्र - त्वम् । तस्मा॑दिन्द्रः॑ ।
इन्द्रो॑ऽ बि॒भेत् । अ॒बि॒भे॒त् सः॑ । स प्र॒जाप॑तिम् । प्र॒जाप॑तिमु॒प ।
प्र॒जाप॑तिमि॒ति प्र॒जा-प॑तिम् । उपा॑धावत् । अ॒धाव॑च्छत्रुः॑ । शत्रु॑र् मे ।
मे ऽज॒नि । अ॒जनी॑ति । इति॑ तस्मै॑ । तस्मै॑ वज्र॑म् । वज्र॑ऽ सि॒क्त्वा ।
सि॒क्त्वा प्र॑ । प्राय॑च्छत् । अ॒यच्छ॑दे॒तेन॑ । ए॒तेन॑ ज॒हि । ज॒हीति॑ ।
इति॑ तेन॑ । तेना॒भि । अ॒भ्या॒यत॑ । आ॒यत॑ तौ । ताव॑ब्रूताम् ।
अ॒ब्रू॒ताम॒ग्नी॒षोमौ॑ । अ॒ग्नी॒षोमौ॑ मा । अ॒ग्नी॒षोमा॒वित्य॒ग्नी - सोमौ॑ ।

मा प्र । 9 (50/56)

T.S.2.5.2.3 - Kramam

प्र हाः । हा॒रा॒वम् । आ॒वम॑न्तः । अ॒न्तः स्वः॑ ।
स्व इति॑ । इति॑ म॒म । म॒म वै । वै यु॒वम् । यु॒व॑ स्थः॑ ।

स्थ॑ इति॑ । इत्य॑ब्रवीत् । अ॒ब्रवीन्॑ मा॒म् । मा॒मभि॑ । अ॒भ्या॑ । ए॒तम् ।
 इ॒तमि॑ति । इति॑ तौ । तौ॑ भा॒ग॒धेय॑म् । भा॒ग॒धेय॑मै॒च्छेता॑म् । भा॒ग॒धेय॑मि॒ति
 भा॒ग॒-धेय॑म् । ऐ॒च्छेता॑म् ता॒भ्याम् । ता॒भ्यामे॒तम् । ए॒तम॑ग्नी॒षोमी॑यम् ।
 अ॒ग्नी॒षोमी॑यमे॒काद॑श॒कपा॑लम् । अ॒ग्नी॒षोमी॑यमि॒त्यग्नी॑ - सो॒मीय॑म् ।
 ए॒काद॑श॒कपा॑लम् पू॒र्णमा॑से । ए॒काद॑श॒कपा॑लमि॒त्येका॑दश॒-क॒पा॒लम् ।
 पू॒र्णमा॑से प्र । पू॒र्णमा॑स इति॑ पू॒र्ण - मा॑से । प्रा॒यच्छ॑त् ।
 अ॒यच्छ॑त् तौ । ताव॑ब्रूताम् । अ॒ब्रूता॑मभि॑ । अ॒भि स॑न्द॒ष्टौ । स॑न्द॒ष्टौ वै ।
 स॑न्द॒ष्टावि॑ति सं - द॒ष्टौ । वै स्वः॑ । स्वो॒ न । न श॑क्नुवः ।
 श॑क्नुव॒ ऐतु॑म् । ऐतु॑मि॒ति । ऐतु॑मि॒त्या-ए॒तुम् । इति॑ सः । स इ॒न्द्रः ।
 इ॒न्द्र आ॒त्मनः॑ । आ॒त्मनः॑ शी॒तरू॒रौ । शी॒तरू॒राव॑जनयत् ।
 शी॒तरू॒रावि॑ति शी॒त - रू॒रौ । अ॒जन॑यत् तत् । तच्छी॑तरू॒रयोः॑ ।
 शी॒तरू॒रयो॑र् जन्म॑ । शी॒तरू॒रयोरि॑ति शी॒त - रू॒रयोः॑ ।
 जन्म॑ यः । य ए॒वम् । ए॒व शी॑तरू॒रयोः॑ । शी॒तरू॒रयो॑र् जन्म॑ ।
 शी॒तरू॒रयोरि॑ति शी॒त - रू॒रयोः॑ । जन्म॑ वेद॑ । वेद॑ न । 10 (50/59)

T.S.2.5.2.4 - Kramam

नैनम् । ए॒नञ् शी॒तरू॒रौ । शी॒तरू॒रौ ह॑तः । शी॒तरू॒रावि॑ति
शी॒त – रू॒रौ । ह॑त॒स्ताभ्या॑म् । ता॒भ्यामे॑नम् । ए॒नम॑भि । अ॒भ्यन॑यत् ।
अ॒नय॑त् तस्मा॑त् । तस्मा॑ज्ज॒ञ्जभ्य॑मानात् । ज॒ञ्जभ्य॑माना॒दग्नी॑षोमौ ।
अ॒ग्नीषो॑मौ निः । अ॒ग्नीषो॑मावि॒त्यग्नी॑ – सोमौ । नि॒रक्रा॑मताम् ।
अ॒क्रा॒मता॑म् प्रा॒णापा॑नौ । प्रा॒णापा॑नौ वै । प्रा॒णापा॑नावि॒ति
प्रा॒ण – अ॒पा॒नौ । वा ए॒नम् । ए॒नम् तत् । तद॑जहिताम् । अ॒जहि॑ताम्
प्रा॒णः । प्रा॒णो वै । प्रा॒ण इति॑ प्र – अ॒नः । वै दक्षः॑ । दक्षो॑ ऽपा॒नः ।
अ॒पा॒नः क्र॑तुः । अ॒पा॒न इत्य॑प – अ॒नः । क्र॑तुस्तस्मा॑त् ।
तस्मा॑ज्ज॒ञ्जभ्य॑मानः । ज॒ञ्जभ्य॑मानो ब्रू॒यात् । ब्रू॒यान् म॑यि ।
म॑यि दक्ष॒क्रतू॑ । दक्ष॒क्रतू॑ इति॑ । दक्ष॒क्रतू॑ इति॑ दक्ष – क्र॒तू ।
इति॑ प्रा॒णापा॑नौ । प्रा॒णापा॑नावे॒व । प्रा॒णापा॑नावि॒ति प्रा॒ण – अ॒पा॒नौ ।
ए॒वात्म॑न् । आ॒त्मन् ध॑त्ते । ध॒त्ते स॑र्वम् । स॑र्वमा॒युः । आ॒युरे॑ति ।
ए॒ति सः॑ । स दे॒वताः॑ । दे॒वता॑ वृ॒त्रात् । वृ॒त्रान्नि॒र्हूय॑ ।
नि॒र्हूय॑ वा॒र्त्रघ्न॑म् । नि॒र्हूये॑ति॒ निः – हू॑य ।

वार्त्र॑घ्न॒ ह॒विः । वार्त्र॑घ्न॒मि॒ति॒ वार्त्र॑ - घ्न॒म् । ह॒विः पू॒र्णमा॑से ।
 पू॒र्णमा॑से निः । पू॒र्णमा॑स इति॒ पू॒र्ण - मा॑से । नि॒रव॑पत् ।
 अ॒वप॑द् घ्नन्ति॒ । घ्नन्ति॒ वै । वा ए॒नम् । ए॒नम् पू॒र्णमा॑से ।
 पू॒र्णमा॑स आ । पू॒र्णमा॑स इति॒ पू॒र्ण - मा॑से ।
 आ ऽमा॑वास्यायाम् । 11 (50/61)

T.S.2.5.2.5 - Kramam

अ॒मावा॑स्यायाम् प्या॒यय॑न्ति । अ॒मावा॑स्यायामि॒त्य॒मा - वा॑स्यायाम् ।
 प्या॒यय॑न्ति तस्मा॑त् । तस्मा॑द् वार्त्र॑घ्नी । वार्त्र॑घ्नी पू॒र्णमा॑से । वार्त्र॑घ्नी
 इति॒ वार्त्र॑ - घ्नी । पू॒र्णमा॑से ऽनु॒ । पू॒र्णमा॑स इति॒ पू॒र्ण - मा॑से ।
 अ॒नूच्ये॑ते । उ॒च्ये॑ते वृ॒धन्व॑ती । उ॒च्ये॑ते इत्यु॒च्ये॑ते । वृ॒धन्व॑ती
 अ॒मावा॑स्यायाम् । वृ॒धन्व॑ती इति॒ वृ॒धन्-व॑ती । अ॒मावा॑स्यायाम् तत् ।
 अ॒मावा॑स्यायामि॒त्य॒मा - वा॑स्यायाम् । तथ् स॒॒स्थाप्य॑ । स॒॒स्थाप्य॑
 वार्त्र॑घ्नम् । स॒॒स्थाप्ये॑ति॒ सम् - स्थाप्य॑ । वार्त्र॑घ्न॒ ह॒विः ।
 वार्त्र॑घ्नमि॒ति॒ वार्त्र॑ - घ्न॒म् । ह॒विर् वज्र॑म् । वज्र॑मा॒दाय॑ ।

आ॒दा॒य पुनः॑ । आ॒दा॒येत्या॑-दा॒य । पुन॑र॒भि । अ॒भ्या॒यत॑ । आ॒यत॑ ते ।
 ते अ॒ब्रू॒ताम् । ते इति॑ ते । अ॒ब्रू॒ताम् द्या॒वापृ॑थि॒वी । द्या॒वापृ॑थि॒वी मा ।
 द्या॒वापृ॑थि॒वी इति॑ द्या॒वा – पृ॒थि॒वी । मा प्र॑ । प्र हाः॑ । हा॒रा॒व्योः॑ ।
 आ॒वयो॑र् वै । वै श्रि॒तः । श्रि॒त इति॑ । इति॑ ते । ते अ॒ब्रू॒ताम् ।
 ते इति॑ ते । अ॒ब्रू॒तां वर॑म् । वरं॑ वृ॒णाव॑है । वृ॒णाव॑है नक्ष॑त्रविहि॒ता ।
 नक्ष॑त्रविहि॒ताऽहम् । नक्ष॑त्रविहि॒तेति॑ नक्ष॑त्र – विहि॒ता । अ॒हम॑सा॒नि ।
 अ॒सा॒नीति॑ । इत्य॒सौ । अ॒साव॑ब्रवीत् । अ॒ब्रवी॑च्चि॒त्रविहि॑ता ।
 चि॒त्रविहि॑ताऽहम् । चि॒त्रविहि॑तेति॑ चि॒त्र – विहि॑ता । अ॒हमि॑ति ।
 इती॒यम् । इ॒यम् तस्मा॑त् । तस्मा॑न्नक्ष॑तविहि॒ता । नक्ष॑त्रविहि॒ताऽसौ॑ ।
 नक्ष॑त्रविहि॒तेति॑ नक्ष॑त्र – विहि॑ता । अ॒सौ चि॒त्रविहि॑ता ।
 चि॒त्रविहि॑ते॒यम् । चि॒त्रविहि॑तेति॑ चि॒त्र-विहि॑ता । इ॒यं यः॑ । य ए॒वम् ।
 ए॒वम् द्या॒वापृ॑थि॒व्योः॑ । द्या॒वापृ॑थि॒व्योर् वर॑म् ।
 द्या॒वापृ॑थि॒व्योरिति॑ द्या॒वा – पृ॒थि॒व्योः॑ । 12 (50/67)

T.S.2.5.2.6 - Kramam

वरं॑ वे॒द । वे॒दा । ऐ॒नम् । ए॒नं॑ वे॒रः । व॒रो ग॒च्छति॑ । ग॒च्छति॑ सः ।
 स आ॒भ्याम् । आ॒भ्यामे॒व । ए॒व प्र॒सूतः॑ । प्र॒सूत॑ इन्द्रः॑ । प्र॒सूत॑ इति॑
 प्र - सू॒तः । इन्द्रो॑ वृ॒त्रम् । वृ॒त्रम॑हन् । अ॒हन् ते॑ । ते दे॒वाः ।
 दे॒वा वृ॒त्रम् । वृ॒त्रं ह॒त्वा । ह॒त्वा ऽग्नी॑षोमौ । अ॒ग्नीषो॑मावब्रुन् ।
 अ॒ग्नीषो॑मावित्यग्नी - सोमौ॑ । अ॒ब्रुवन्॑ ह॒व्यम् । ह॒व्यम् नः॑ ।
 नो व॒हतम् । व॒हत॑मिति॑ । इति॑ तौ । ताव॑ब्रूताम् । अ॒ब्रूता॑मप॒तेज॑सौ ।
 अ॒प॒तेज॑सौ वै । अ॒प॒तेज॑सावित्यप - तेज॑सौ । वै त्यौ॑ । त्यौ वृ॒त्रे ।
 वृ॒त्रे वै । वै त्यौः॑ । त्यो स्तेजः॑ । तेज॑ इति॑ । इति॑ ते । ते॑ ऽब्रुवन् ।
 अ॒ब्रुवन्॑ कः । क इ॒दम् । इ॒दम॑च्छ । अ॒च्छैति॑ । ए॒तीति॑ ।
 इति॑ गौः । गौ॒रिति॑ । इत्य॑ब्रुवन् । अ॒ब्रुवन्॑ गौः । गौर् वाव॑ ।
 वाव॑ सर्व॑स्य । सर्व॑स्य मि॒त्रम् । मि॒त्र मिति॑ । इति॑ सा । सा ऽब्र॑वीत् ।
 अ॒ब्रवी॑द् वरम् । 13 (50/53)

T.S.2.5.2.7 - Kramam

वरं॑ वृ॒णै । वृ॒णै म॒यि । म॒य्ये॒व । ए॒व स॒ता । स॒तोभ॑र्येन । उ॒भ॒र्येन॑
 भुन॑जाद्ध्वै । भुन॑जाद्ध्वा इति॑ । इति॑ तत् । तद् गौः । गौ॒रा ।

आ ऽहरत् । अ॒हरत् तस्मात् । तस्माद् गवि । गवि स॒ता ।
 स॒तोभये॑न । उ॒भये॑न भुञ्जते । भु॒ञ्जत ए॒तत् । ए॒तद् वै ।
 वा अ॒ग्नेः । अ॒ग्नेस्तेजः॑ । तेजो॒ यत् । यद् घृ॒तम् । घृ॒तमे॒तत् ।
 ए॒तत् सोम॑स्य । सोम॑स्य यत् । यत् पयः॑ । पयो॒ यः । य ए॒वम् ।
 ए॒वम॒ग्नीषोम॑योः । अ॒ग्नीषोम॑यो स्तेजः॑ ।
 अ॒ग्नीषोम॑योरित्य॒ग्नी – सोम॑योः । तेजो॒ वेद॑ । वेद॑ तेज॒स्वी ।
 तेज॒स्व्ये॒व । ए॒व भ॑वति । भ॒वति ब्र॑ह्मवादि॒नः । ब्र॑ह्मवादि॒नो वद॑न्ति ।
 ब्र॑ह्मवादि॒न इति॑ ब्रह्म – वादि॒नः । वद॑न्ति कि॒न्दे॒वत्य॑म् । कि॒न्दे॒वत्य॑म्
 पौ॒र्णमा॒सम् । कि॒न्दे॒वत्य॑मिति॑ किम् – दे॒वत्य॑म् । पौ॒र्णमा॒समिति॑ ।
 पौ॒र्णमा॒समिति॑ पौ॒र्ण – मा॒सम् । इति॑ प्राजाप॒त्यम् । प्राजाप॒त्यमिति॑ ।
 प्राजाप॒त्यमिति॑ प्राजा-प॒त्यम् । इति॑ ब्रूयात् । ब्रूयात् तेन॑ । तेनेन्द्र॑म् ।
 इन्द्र॑म् ज्येष्ठ॑म् । ज्येष्ठ॑म् पु॒त्रम् । पु॒त्रम् नि॒रवा॑साययत् ।
 नि॒रवा॑साययदिति॑ । नि॒रवा॑साययदिति॑ निः – अवा॑साययत् ।
 इति॑ तस्मात् ( ) । तस्माज्ज्येष्ठ॑म् । ज्येष्ठ॑म् पु॒त्रम् । पु॒त्रम् धने॑न ।

ध॒नेन॑ नि॒रव॑साययन्ति । नि॒रव॑सायय॒न्तीति॑ निः – अ॒वसा॑ययन्ति ॥ 14

(54/60) (अ॒स्य – मा – वे॒दा – ऽऽ – द्या॒वापृ॑थि॒व्यो – र॒ब्रवी॑ –
दि॒ति तस्मा॑ – च्च॒त्वारि॑ च) (A2)

T.S.2.5.3.1 - Kramam

इन्द्रं॑ वृ॒त्रम् । वृ॒त्रम् ज॒घ्निवा॑ऽसम् । ज॒घ्निवा॑ऽसम् मृ॒धः ।
मृ॒धोऽभि॑ । अ॒भि प्र॑ । प्रा॒वेप॑न्त । अ॒वेप॑न्त सः । स ए॒तम् ।
ए॒तं वैमृ॑धम् । वैमृ॒धम् पू॒र्णमा॑से । पू॒र्णमा॑से ऽनु॒निर्वा॑प्यम् ।
पू॒णमा॑स इति पू॒र्ण – मा॑से । अ॒नुनि॑र्वा॒प्यम॑पश्यत् ।
अ॒नुनि॑र्वा॒प्यमित्य॑नु – नि॒र्वा॒प्यम् । अ॒पश्य॑त् तम् । तम् निः ।
नि॒रव॑पत् । अ॒वप॑त् तेन॑ । तेन॑ वै । वै सः । स मृ॒धः । मृ॒धोऽप॑ ।
अ॒पा॒हत॑ । अ॒हत॑ यत् । यद् वैमृ॑धः । वैमृ॒धः पू॒र्णमा॑से । पू॒र्णमा॑से
ऽनु॒निर्वा॑प्यः । पू॒र्णमा॑स इति पू॒र्ण – मा॑से । अ॒नुनि॑र्वा॒प्यो भ॑वति ।
अ॒नुनि॑र्वा॒प्य इत्य॑नु – नि॒र्वा॒प्यः । भ॑वति मृ॒धः । मृ॒ध ए॒व ।
ए॒व तेन॑ । तेन॑ यज॑मानः । यज॑मानो ऽप॑ । अ॒प ह॑ते ।
ह॒त इन्द्रः॑ । इन्द्रो॑ वृ॒त्रम् । वृ॒त्रं ह॑त्वा । ह॒त्वा दे॒वता॑भिः ।

दे॒वता॑भिश्च । चे॒न्द्रि॒येण॑ । इ॒न्द्रि॒येण॑ च । च॒ वि । व्या॒र्द्ध्यत॑ ।
 आ॒र्द्ध्यत॑ सः । स ए॒तम् । ए॒तमा॑ग्ने॒यम् । आ॒ग्ने॒यम॑ष्टाक॒पालम् ।
 अ॒ष्टाक॑पालममावास्यायाम् । अ॒ष्टाक॑पालमि॒त्य॒ष्टा – क॒पालम् ।
 अ॒मावा॑स्यायामपश्यत् । अ॒मावा॑स्यायामि॒त्य॒मा – वा॒स्यायाम् ।
 अ॒पश्य॑दै॒न्द्रम् । ऐ॒न्द्रम् दधि॑ । दधि॒ तम् । 15 (50/56)

T.S.2.5.3.2 - Kramam

तम् निः । निर॒वपत् । अ॒वपत् तेन॑ । तेन॒ वै । वै सः । स दे॒वताः॑ ।
 दे॒वता॑श्च । चे॒न्द्रि॒यम् । इ॒न्द्रि॒यम् च॑ । चाव॑ । अ॒वारु॑न्ध । अ॒रुन्ध॑ यत् ।
 यदा॑ग्ने॒यः । आ॒ग्ने॒यो ऽष्टा॑क॒पालः । अ॒ष्टाक॑पालो ऽमावास्यायाम् ।
 अ॒ष्टाक॑पाल इ॒त्य॒ष्टा – क॒पालः । अ॒मावा॑स्यायाम् भवति ।
 अ॒मावा॑स्यायामि॒त्य॒मा – वा॒स्यायाम् । भव॑त्यै॒न्द्रम् । ऐ॒न्द्रम् दधि॑ ।
 दधि॒ दे॒वताः॑ । दे॒वता॑श्च । चैव॑ । ए॒व तेन॑ । तेनै॑न्द्रि॒यम् । इ॒न्द्रि॒यम् च॑ ।
 च यज॑मानः । यज॑मानो ऽव॑ । अव॑ रुन्धे । रुन्ध॑ इ॒न्द्रस्य॑ ।
 इ॒न्द्रस्य॑ वृ॒त्रम् । वृ॒त्रम् ज॒घ्नुषः॑ । ज॒घ्नुष॑ इ॒न्द्रि॒यम् ।

इन्द्रि॑यं वी॒र्यम् । वी॒र्यम् पृ॒थि॒वीम् । पृ॒थि॒वीम॑नु । अनु॑ वि । व्या॒र्च्छत् ।
 आ॒र्च्छत् तत् । तदो॑षधयः । ओष॑धयो वी॒रुधः । वी॒रुधो ऽभ॑वन् ।
 अ॒भ॒वन्त् सः । स प्र॒जाप॑तिम् । प्र॒जाप॑तिमु॒प । प्र॒जाप॑तिमि॒ति
 प्र॒जा-प॑तिम् । उपा॑धावत् । अ॒धा॒वद् वृ॒त्रम् । वृ॒त्रम् मे॑ । मे ज॒घ्नुषः॑ ।
 ज॒घ्नुष॑ इन्द्रि॑यम् । इन्द्रि॑यं वी॒र्यम् । वी॒र्यम् पृ॒थि॒वीम् । 16 (50/53)

T.S.2.5.3.3 - Kramam

पृ॒थि॒वीम॑नु । अनु॑ वि । व्या॒रत् । आ॒रत् तत् । तदो॑षधयः । ओष॑धयो
 वी॒रुधः । वी॒रुधो ऽभू॑वन् । अ॒भू॒वन्नि॑ति । इति॑ सः । स प्र॒जाप॑तिः ।
 प्र॒जाप॑तिः प॒शून् । प्र॒जाप॑तिरि॒ति प्र॒जा - प॑तिः । प॒शून्ब्र॑वीत् ।
 अ॒ब्र॒वीदे॒तत् । ए॒तद॑स्मै । अ॒स्मै सम् । सम् न॑यत । न॒यते॑ति ।
 इति॑ तत् । तत् प॒शवः॑ । प॒शव॑ ओष॑धीभ्यः । ओष॑धीभ्यो ऽधि॑ ।
 ओष॑धीभ्य इत्योष॑धि - भ्यः । अ॒द्ध्य॑आ॒त्मन् । आ॒त्मन्त् सम् ।
 स॒म॒न॒यन् । अ॒न॒यन् तत् । तत् प्र॑ति । प्र॒त्यदु॑हन् । अ॒दुह॑न् यत् ।
 यथ् स॒म॒न॒यन् । स॒म॒न॒यन् तत् । स॒म॒न॒यन्नि॑ति सं - अ॒न॒यन् ।
 तथ् सान्ना॑य्यस्य । सान्ना॑य्यस्य सान्ना॑य्यत्वम् ।

सान्नाय्यस्येति साम् – नाय्यस्य । सान्नाय्यत्वं यत् । सान्नाय्यत्वमिति
सान्नाय्य – त्वम् । यत् प्रत्यदुहन् । प्रत्यदुहन् तत् । प्रत्यदुहन्निति
प्रति – अदुहन् । तत् प्रतिधुषः । प्रतिधुषः प्रतिधुक्त्वम् ।
प्रतिधुष इति प्रति – धुषः । प्रतिधुक्त्वञ् सम् । प्रतिधुक्त्वमिति
प्रतिधुक् – त्वम् । समनैषुः । अनैषुः प्रति । प्रत्यधुक्षन् ।
अधुक्षन् न । न तु । तु मयि । मयि श्रयते । श्रयत इति ।
इत्यब्रवीत् । अब्रवीदेतत् । एतदस्मै । अस्मै शृतम् । 17 (50/58)

T.S.2.5.3.4 - Kramam

शृतम् कुरुत । कुरुतेति । इत्यब्रवीत् । अब्रवीत् तत् । तदस्मै ।
अस्मै शृतम् । शृतमकुर्वन् । अकुर्वन्निन्द्रियम् । इन्द्रियं वाव ।
वावास्मिन् । अस्मिन् वीर्यम् । वीर्यम् तत् । तदश्रयन् । अश्रयन्
तत् । तच्छृतस्य । शृतस्य शृतत्वम् । शृतत्वञ् सम् । शृतत्वमिति
शृत-त्वम् । समनैषुः । अनैषुः प्रति । प्रत्यधुक्षन् । अधुक्षञ्छृतम् ।
शृतमक्रन् । अक्रन् न । न तु । तु मा । मा धिनोति । धिनोतीति ।
इत्यब्रवीत् । अब्रवीदेतत् । एतदस्मै । अस्मै दधि । दधि कुरुत ।

कुरु॑तेति॑ । इत्य॑ब्रवीत् । अ॒ब्रवीत्॑ तत् । तद॑स्मै । अ॒स्मै दधि॑ ।
द॒ध्यकुर्व॑न् । अ॒कुर्वन्॑ तत् । तदे॑नम् । ए॒नम॑धि॒नोत् । अ॒धि॒नोत्॑ तत् ।
तद् द॒ध्नः । द॒ध्नो दधि॑त्वम् । द॒धित्वं॑ ब्र॒ह्मवा॑दि॒नः । द॒धित्वमि॑ति
दधि॑ – त्वम् । ब्र॒ह्मवा॑दि॒नो वद॑न्ति । ब्र॒ह्मवा॑दि॒न इति॑ ब्र॒ह्म-वा॑दि॒नः ।
वद॑न्ति द॒ध्नः । द॒ध्नः पूर्॑वस्य । पूर्॑वस्याव॒देयम्॑ । अ॒वदे॑यम् दधि॑ ।
अ॒वदे॑यमित्य॒व – दे॒यम्॑ । 18 (50/54)

T.S.2.5.3.5 - Kramam

दधि॑ हि । हि पूर्॑वम् । पूर्॑वम् क्रि॒यते॑ । क्रि॒यत॑ इति॑ । इत्य॑नादृत्य ।
अना॑दृत्य तत् । अना॑दृत्येत्य॒ना – दृत्य॑ । तच्छृ॑तस्य । शृ॒तस्यै॒व ।
ए॒व पूर्॑वस्य । पूर्॑वस्याव । अ॒व द्येत् । द्ये॒दिन्द्रि॑यम् । इन्द्रि॑यमे॒व ।
ए॒वास्मि॑न् । अ॒स्मिन् वी॒र्यम्॑ । वी॒र्यं॑ श्रि॒त्वा । श्रि॒त्वा द॒ध्ना ।
द॒ध्नोप॑रि॒ष्टात् । उ॒परि॑ष्टाद् धि॒नोति॑ । धि॒नोति॑ यथा॒पूर्वम्॑ ।
यथा॒पूर्व॑मुप । यथा॒पूर्व॑मि॒ति यथा॑ – पूर्॑वम् । उपै॑ति । ए॒ति यत् ।
यत् पू॒तीकैः॑ । पू॒तीकैर्॑ वा । वा पर्ण॑वल्कैः । पर्ण॑वल्कैर्॑ वा ।
पर्ण॑वल्कैरि॒ति पर्ण॑ – वल्कैः । वा ऽऽत॑ञ्च्यात् ।

आ॒त॒ज्ज्या॒थ् सौ॒म्यम् । आ॒त॒ज्ज्या॒दि॒त्या॑ – त॒ज्ज्या॒त् । सौ॒म्यम् तत् ।
तद् यत् । यत् क्व॒लैः । क्व॒लै राक्ष॒सम् । राक्ष॒सम् तत् । तद् यत् ।
यत् तण्डु॒लैः । तण्डु॒लैर् वै॒श्वदे॒वम् । वै॒श्वदे॒वम् तत् । वै॒श्वदे॒मिति॑
वै॒श्व – दे॒वम् । तद् यत् । यदा॒त॒ज्जने॑न । आ॒त॒ज्जने॑न मा॒नुष॑म् ।
आ॒त॒ज्जने॑ने॒त्या॑ – त॒ज्जने॑न । मा॒नुष॑म् तत् । तद् यत् । यद् द॒ध्ना ।
द॒ध्ना तत् । तथ् से॒न्द्रम् । से॒न्द्रम् द॒ध्ना । से॒न्द्रमि॒ति स॒-इ॒न्द्रम् ।
द॒ध्ना ऽऽ त॒नक्ति॑ । आ त॒नक्ति॑ । त॒नक्ति॑ से॒न्द्रत्वा॑य । 19 (50/57)

T.S.2.5.3.6 - Kramam

से॒न्द्रत्वा॑या॒ग्नि॒हो॒त्रो॒च्छे॒षण॑म् । से॒न्द्रत्वा॑येति॑ से॒न्द्र – त्वा॑य ।
अ॒ग्नि॒हो॒त्रो॒च्छे॒षण॑म॒भ्यात॑नक्ति ।
अ॒ग्नि॒हो॒त्रो॒च्छे॒षण॑मि॒त्यग्नि॑हो॒त्र – उ॒च्छे॒षण॑म् । अ॒भ्यात॑नक्ति य॒ज्ञस्य॑ ।
अ॒भ्यात॑न॒क्तीत्य॑भि – आ॒त॒नक्ति॑ । य॒ज्ञस्य॑ स॒न्तत्यै॑ । स॒न्तत्या॑ इ॒न्द्रः ।
स॒न्तत्या॑ इति॑ सं – त॒त्यै । इ॒न्द्रो वृ॒त्रम् । वृ॒त्रं ह॒त्वा । ह॒त्वा प॒राम् ।
प॒राम् प॒राव॑तम् । प॒राव॑तम॒गच्छ॑त् । प॒राव॑तमि॒ति प॒रा – व॑तम् ।
अ॒गच्छ॑दप । अ॒पारा॑धम् । अ॒राध॑मि॒ति । इति॑ म॒न्यमा॑नः ।

म॒न्य॒मा॒न॒स्त॒म् । त॒म् दे॒वताः॑ । दे॒वताः॑ प्रै॒षम् । प्रै॒षमै॑च्छन् । प्रै॒षमि॑ति
 प्र - ए॒षम् । ऐ॒च्छन्त् सः॑ । सो ऽब्र॑वीत् । अ॒ब्रवी॑त् प्र॒जाप॑तिः ।
 प्र॒जाप॑तिर् यः । प्र॒जाप॑तिरि॒ति प्र॒जा - प॑तिः । यः प्र॒थमः॑ ।
 प्र॒थमो॑ ऽनु॒विन्द॑ति । अ॒नुवि॑न्दति तस्य । अ॒नुवि॑न्दतीत्यनु - वि॒न्दति॑ ।
 तस्य॑ प्र॒थम॑म् । प्र॒थम॑म् भा॒गधे॑यम् । भा॒गधे॑यमि॒ति । भा॒गधे॑यमि॒ति
 भा॒ग - धे॑यम् । इति॑ तम् । तम् पि॒तरः॑ । पि॒तरो॑ ऽनु । अ॒न्ववि॑न्दन् ।
 अ॒वि॒न्दन् तस्मा॑त् । तस्मा॑त् पि॒तृभ्यः॑ । पि॒तृभ्यः॑ पूर्वे॒द्युः । पि॒तृभ्य॑
 इति॑ पि॒तृ - भ्यः॑ । पूर्वे॒द्युः क्रि॑यते । क्रि॒यते॑ सः । सो ऽमा॑वा॒स्याम् ।
 अ॒मावा॑स्याम् प्र॒ति । अ॒मावा॑स्यामि॒त्यमा॑ - वा॒स्याम् । प्र॒त्या ।
 आ ऽग॑च्छत् । अ॒गच्छ॑त् तम् । तम् दे॒वाः । दे॒वा अ॒भि ।
 अ॒भि स॑म् । स॒मग॑च्छन्त । अ॒गच्छ॑न्ता॒मा । अ॒मा वै । वै नः॑ ( ) ।

नोऽद्य । 20 (50/61)

T.S.2.5.3.7 - Kramam

अद्य॑ वसु । वसु॑ वसति । व॒सती॑ति । इतीन्द्रः॑ । इन्द्रो॑ हि ।
 हि दे॒वाना॑म् । दे॒वानां॑ वसु॑ । वसु॑ तत् । तद॑मावा॒स्यायाः॑ ।

अ॒मा॒वा॒स्या॒या अ॒मा॒वा॒स्य॒त्वम् । अ॒मा॒वा॒स्या॒या इ॒त्य॒मा – वा॒स्या॒याः ।
 अ॒मा॒वा॒स्य॒त्वम् ब्र॒ह्म॒वा॒दि॒नः । अ॒मा॒वा॒स्य॒त्वमि॒त्य॒मा॒वा॒स्य॒त्वम् ।
 ब्र॒ह्म॒वा॒दि॒नो वद॑न्ति । ब्र॒ह्म॒वा॒दि॒न इति॑ ब्र॒ह्म – वा॒दि॒नः । वद॑न्ति
 कि॒म्दे॒व॒त्यम् ॥ कि॒म्दे॒व॒त्यं सान्ना॒य्यम् । कि॒म्दे॒व॒त्यमि॒ति
 किम् – दे॒व॒त्यम् ॥ सान्ना॒य्यमि॒ति । सान्ना॒य्यमि॒ति सां – ना॒य्यम् ।
 इति॑ वै॒श्वदे॒वम् । वै॒श्वदे॒वमि॒ति । वै॒श्वदे॒वमि॒ति वै॒श्व – दे॒वम् ।
 इति॑ ब्रू॒यात् । ब्रू॒याद् वि॒श्वे ॥ वि॒श्वे हि । हि तत् । तद् दे॒वाः ।
 दे॒वा भा॒ग॒धे॒यम् ॥ भा॒ग॒धे॒यम॒भि । भा॒ग॒धे॒यमि॒ति भा॒ग – धे॒यम् ॥
 अ॒भि स॒म॒गच्छ॑न्त । स॒म॒गच्छ॑न्तेति । स॒म॒गच्छ॑न्तेति स॒म॒-अ॒गच्छ॑न्त ।
 इत्य॑थो ॥ अथो॑ ख॒लु । अथो॑ इत्य॑थो ॥ ख॒ल्वै॒न्द्रम् । ऐ॒न्द्रमि॒ति ।
 इत्ये॒व । ए॒व ब्रू॒यात् । ब्रू॒यादि॒न्द्रम् । इन्द्र॑म् वा॒व । वा॒व ते ।
 ते तत् । तद् भिष॑ज्यन्तः । भिष॑ज्यन्तोऽभि । अ॒भि स॒म॒ ।
 स॒म॒गच्छ॑न्त । अ॒गच्छ॑न्तेति । इतीतीति ॥ 21 (42/51)

(दधि॑ – मे ज॒ध्नुष॑ इन्द्रि॒यं वी॒र्यं॑ – मि॒त्य॑ब्रवीदेतदस्मा – अव॒देयं॑
 – तन॑क्ति – नो – द्वि॒च॒त्वारि॑ञ्शच्च) (A3)

T.S.2.5.4.1 - Kramam

ब्र॒ह्म॒वा॒दि॒नो॑ वदन्ति । ब्र॒ह्म॒वा॒दि॒न॒ इति॑ ब्र॒ह्म - वा॒दि॒नः॑ । वदन्ति॑ सः ।
 स तु । त्वै । वै दर्॑.शपूर्णमा॒सौ । दर्॑.शपूर्णमा॒सौ यजेत॑ ।
 दर्॑.शपूर्णमा॒सा॒विति॑ दर्॑.श - पूर्णमा॒सौ । यजेत॑ यः । य ए॒नौ ।
 ए॒नौ सेन्द्रौ॑ । सेन्द्रौ॑ यजेत॑ । सेन्द्रा॒विति॑ स - इन्द्रौ॑ । यजेतेति॑ ।
 इति॑ वैमृ॒धः । वैमृ॒धः पूर्णमा॑से । पूर्णमा॑से ऽनुनिर्वा॒प्यः ।
 पूर्णमा॑स इति॑ पूर्ण - मा॒से । अनुनिर्वा॒प्यो भवति॑ । अनुनिर्वा॒प्य
 इत्यनु॑-निर्वा॒प्यः । भवति॑ तेन॑ । तेन॑ पूर्णमा॑सः । पूर्णमा॑सः सेन्द्रः॑ ।
 पूर्णमा॑स इति॑ पूर्ण - मा॒सः । सेन्द्र॑ ऐन्द्रम् । सेन्द्र॑ इति॑
 स - इन्द्रः॑ । ऐन्द्रम् दधि॑ । दद्ध्य॑मावास्यायाम् । अ॒मा॒वा॒स्या॒याम्
 तेन॑ । अ॒मा॒वा॒स्या॒यामित्य॑मा - वा॒स्या॒याम् । तेना॑मावास्या॑ ।
 अ॒मा॒वा॒स्या॑ सेन्द्रा॑ । अ॒मा॒वा॒स्येत्य॑मा - वा॒स्या॑ । सेन्द्रा॑ यः । सेन्द्रेति॑
 स - इन्द्रा॑ । य ए॒वम् । ए॒वं वि॒द्वान् । वि॒द्वान् दर्॑.शपूर्णमा॒सौ ।
 दर्॑.शपूर्णमा॒सौ यजते॑ । दर्॑.शपूर्णमा॒सा॒विति॑ दर्॑.श - पूर्णमा॒सौ ।

यज॑ते से॒न्द्रौ॑ । से॒न्द्रावे॑व । से॒न्द्रावि॑ति स – इ॒न्द्रौ॑ । ए॒वैनौ॑ । ए॒नौ॑
यज॑ते । यज॑ते श्वः॑श्वः । श्वः॑श्चो ऽस्मै॑ । श्वः॑श्च इति॑ श्वः – श्वः॑ ।
अ॒स्मा ई॒जाना॑य । ई॒जाना॑य वसी॑यः । वसी॑यो भवति॑ । भ॒वति॑ दे॒वाः ।
दे॒वा वै । वै यत् । यद् य॒ज्ञे । य॒ज्ञे ऽकु॑र्वत । अकु॑र्वत॒ तत् ।
तद॑सुराः । अ॒सुरा अकु॑र्वत । अ॒कुर्व॑त॒ ते । ते दे॒वाः । दे॒वा ए॒ताम् ।

ए॒तामि॑ष्टिम् । 22 (50/63)

T.S.2.5.4.2 - Kramam

इ॒ष्टि॒मप॑श्यन् । अ॒प॒श्यन्ना॒ग्नावै॑ष्णवम् । आ॒ग्नावै॑ष्णवमे॒काद॑शकपालम् ।
आ॒ग्नावै॑ष्णवमि॒त्याग्ना॑ – वै॒ष्णवम् । ए॒काद॑शकपाल॒ऽसर॑स्वत्यै ।
ए॒काद॑शकपालमि॒त्येका॑दश – क॒पालम् । सर॑स्वत्यै च॒रुम् ।
च॒रुऽसर॑स्वते । सर॑स्वते च॒रुम् । च॒रुम् ताम् । ताम् पौ॑र्णमा॒सम् ।
पौ॑र्णमा॒सऽस॑स्थाप्य । पौ॑र्णमा॒समि॑ति पौ॒र्ण – मा॒सम् ।
स॑स्थाप्या॒नु । स॑स्थाप्येति॑ सं – स्थाप्य । अनु॑ निः । नि॒रव॑पन् ।
अ॒व॒पन् ततः॑ । ततो॑ दे॒वाः । दे॒वा अ॑भवन् । अ॑भवन् प॒रा ।

परा ऽसुराः । असुरा यः । यो भ्रातृव्यवान् । भ्रातृव्यवान्त् स्यात् ।
 भ्रातृव्यवानिति भ्रातृव्य - वान् । स्यात् सः । स पौर्णमासम् ।
 पौर्णमासं स॒स्थाप्य॑ । पौर्णमासमिति पौर्ण - मासम् ।
 स॒स्थाप्यै॒ताम् । स॒स्थाप्येति॑ सम्-स्थाप्य॑ । एतामिष्टिम् ।
 इष्टिमनु॑ । अनु॒ निः । निर् वपेत् । वपेत् पौर्णमासेन॑ । पौर्णमासेनैव॑ ।
 पौर्णमासेनेति॑ पौर्ण - मासेन॑ । एव वज्रम् । वज्रम् भ्रातृव्याय॑ ।
 भ्रातृव्याय प्र॒हृत्य॑ । प्र॒हृत्याग्नावैष्णवेन॑ । प्र॒हृत्येति॑ प्र - हृत्य॑ ।
 आग्नावैष्णवेन॑ दे॒वताः॑ । आग्नावैष्णवेनेत्याग्ना - वैष्णवेन॑ । दे॒वताश्च॑ ।
 च य॒ज्ञम् । य॒ज्ञम् च॑ । च॒ भ्रातृव्यस्य॑ । भ्रातृव्यस्य वृ॒ङ्क्ते॑ ।
 वृ॒ङ्क्ते मिथु॒नान् । मिथु॒नान् प॒शून् । प॒शून्त् सार॒स्वताभ्याम्॑ ।
 सार॒स्वताभ्यां॑ यावत् । यावदे॒व । ए॒वास्य॑ । अ॒स्यास्ति॑ ।
 अ॒स्ति तत् । तथ् सर्वम्॑ । 23 (50/60)

T.S.2.5.4.3 - Kramam

सर्वं वृ॒ङ्क्ते॑ । वृ॒ङ्क्ते पौर्ण॒मासीम् । पौर्ण॒मासीमे॒व । पौर्ण॒मासीमिति॑
 पौर्ण - मासीम् । ए॒व यजेत॑ । य॒जेत॑ भ्रातृव्यवान् । भ्रातृव्यवान् न ।

भ्रातृ॑व्य॒वानि॑ति॒ भ्रातृ॑व्य-॒वान् । नामा॑वास्याम् । अ॒मावा॑स्यां ह॒त्वा ।
 अ॒मावा॑स्यामि॒त्यमा॑ – वास्याम् । ह॒त्वा भ्रातृ॑व्यम् । भ्रातृ॑व्यम् न ।
 ना । आ॒ प्या॑ययति । प्या॒यय॑ति सा॒कम्प्र॑स्था॒यीये॑न ।
 सा॒कम्प्र॑स्था॒यीये॑न यजेत । सा॒कम्प्र॑स्था॒यीये॑नेति॒
 सा॒कम् – प्र॑स्था॒यीये॑न । य॒जेत॑ प॒शुकामः॑ । प॒शुकामो॑ यस्मै ॥
 प॒शुकाम॑ इति॒ प॒शु – कामः॑ । यस्मै॑ वै । वा अ॒ल्पे॑न ।
 अ॒ल्पे॑ना॒हर॑न्ति । आ॒हर॑न्ति न । आ॒हर॑न्तीत्या॑ – हर॑न्ति । ना॒त्मना॑ ।
 आ॒त्मना॑ तृ॒प्यति॑ । तृ॒प्यति॑ न । ना॒न्यस्मै॑ । अ॒न्यस्मै॑ द॒दाति॑ ।
 द॒दाति॑ यस्मै॑ । यस्मै॑ म॒हता॑ । म॒हता॑ तृ॒प्यति॑ । तृ॒प्यत्या॑त्म॒ना ।
 आ॒त्मना॑ द॒दाति॑ । द॒दात्य॑न्यस्मै॑ । अ॒न्यस्मै॑ म॒हता॑ । म॒हता॑ पूर्ण॑म् ।
 पूर्ण॑ं हो॒तव्य॑म् । हो॒तव्य॑म् तृ॒प्तः । तृ॒प्त ए॒व । ए॒वैन॑म् ।
 ए॒नमि॑न्द्रः । इ॒न्द्रः प्र॑जया॑ । प्र॑जया॑ प॒शुभिः॑ ।
 प्र॑जयेति॒ प्र – जया॑ । प॒शुभिः॑स्तर्पयति । प॒शुभिः॑रिति॒ प॒शु – भिः॑ ।
 तर्प॑यति दारु॒पात्रे॑ण । दारु॒पात्रे॑ण जुहोति ।
 दारु॒पात्रे॑णेति॒ दारु॑ – पा॒त्रेण॑ । जुहोति॒ न । न हि॑ । हि मृ॒न्मय॑म् ।

मृ॒न्मय॑माहु॒तिम् । मृ॒न्मय॑मि॒ति मृ॒त् – मय॑म् । आहु॒तिमा॒न॒शे ।

आहु॒तिमि॒त्या – हु॒तिम् । आ॒न॒श औ॒दु॒म्बर॑म् ।

औ॒दु॒म्बर॑म् भवति । 24 (50/61)

T.S.2.5.4.4 - Kramam

भव॑त्यूर्क् । ऊ॒र्ग्वै । वा उ॒दु॒म्बरः॑ । उ॒दु॒म्बर॑ ऊ॒र्क् । ऊ॒र्क् प॒शवः॑ ।

प॒शव॑ ऊ॒र्जा । ऊ॒र्जै॒व । ए॒वास्मै॑ । अ॒स्मा ऊ॒र्जम् । ऊ॒र्जम् प॒शून् ।

प॒शून्व । अ॒व रु॒न्धे । रु॒न्धे न । ना॒गत॑श्रीः । अ॒गत॑श्रीर् महे॒न्द्रम् ।

अ॒गत॑श्रीरि॒त्य॒गत – श्रीः॑ । महे॒न्द्रं य॑जेत । महे॒न्द्रमि॒ति

महा – इ॒न्द्रम् । य॑जेत त्रयः । त्रयो॒ वै । वै ग॒त॒श्रियः॑ । ग॒त॒श्रियः॑

शुश्रु॑वान् । ग॒त॒श्रिय॑ इति ग॒त – श्रि॒यः । शुश्रु॑वान् ग्रा॒म॒णीः ।

ग्रा॒म॒णी रा॒ज॒न्यः॑ । ग्रा॒म॒णीरि॒ति ग्रा॒म – नीः॑ । रा॒ज॒न्यस्तेषा॑म् ।

तेषा॑म् महे॒न्द्रः । महे॒न्द्रो दे॒वता॑ । महे॒न्द्र इति॑ महा – इ॒न्द्रः ।

दे॒वता॑ यः । यो॒ वै । वै स्वा॑म् । स्वा॑म् दे॒वता॑म् । दे॒वता॑मति॒यज॑ते ।

अति॒यज॑ते प्र । अति॒यज॑त इत्य॒ति – यज॑ते । प्र स्वा॑यै ।

स्वा॑यै दे॒वता॑यै । दे॒वता॑यै च्यवते । च्य॒वते॑ न । न परा॑म् । परा॑म् प्र ।
 प्रा॒ज्जोति॑ । आ॒ज्जोति॑ पापी॒यान् । पापी॒यान् भवति॑ । भवति॑
 सम्॑व॒थ्सर॑म् । सम्॑व॒थ्सर॑मिन्द्रम् । सम्॑व॒थ्सर॑मिति॑ सं – व॒थ्सर॑म् ।
 इन्द्रं॑ यजेत । यजेत॑ सम्॑व॒थ्सर॑म् । सम्॑व॒थ्सर॑म् हि ।
 सम्॑व॒थ्सर॑मिति॑ सं – व॒थ्सर॑म् । हि व्र॒तम् । व्र॒तं न । नाति॑ ।

अति॑ स्वा ( ) । स्वैव । 25 (50/58)

T.S.2.5.4.5 - Kramam

ए॒वैन॑म् । ए॒नम् दे॒वता॑ । दे॒वते॑ज्यमा॒ना । इ॒ज्यमा॑ना भू॒त्यै । भू॒त्या
 इ॒न्धे । इ॒न्धे वसी॑यान् । वसी॑यान् भवति॑ । भवति॑ सम्॑व॒थ्सर॑स्य ।
 सम्॑व॒थ्सर॑स्य पर॒स्तात् । सम्॑व॒थ्सर॑स्येति॑ सं-व॒थ्सर॑स्य ।
 पर॒स्ताद॒ग्नये॑ । अ॒ग्नये॑ व्र॒तप॑तये । व्र॒तप॑तये पु॒रोडा॑शम् । व्र॒तप॑तय
 इति॑ व्र॒त – प॑तये । पु॒रोडा॑शम॒ष्टाक॑पालम् । अ॒ष्टाक॑पालम् निः ।
 अ॒ष्टाक॑पालमि॒त्यष्टा॑ – क॒पालम् । निर् व॑पेत् । व॒पेथ् सम्॑व॒थ्सर॑म् ।
 सम्॑व॒थ्सर॑मेव । सम्॑व॒थ्सर॑मिति॑ सं – व॒थ्सर॑म् । ए॒वैन॑म् ।

ए॒नं॑ वृ॒त्रम् । वृ॒त्रं ज॒घ्नि॒वा॒ऽस॒म् । ज॒घ्नि॒वा॒ऽस॒म॒ग्निः॑ । अ॒ग्नि॒र्
व्र॒त॒प॒तिः॑ । व्र॒त॒प॒ति॒र् व्र॒त॒म् । व्र॒त॒प॒ति॒रि॒ति व्र॒त – प॒तिः॑ । व्र॒त॒मा ।
आ ल॒म्भ॒य॒ति । ल॒म्भ॒य॒ति त॒तः॑ । त॒तो ऽधि॑ । अधि॑ का॒म॒म् ।
का॒मं य॒जेत॑ । य॒जे॒ते॒ति य॒जेत॑ ॥ 26 (30/35)

(ए॒तां – त – दौ॒दु॒म्ब॒र॒ – स्वा – त्रि॒ऽश॒च्च॑) (A4)

T.S.2.5.5.1 - Kramam

ना॒सो॒म॒या॒जी । अ॒सो॒म॒या॒जी स॒म् । अ॒सो॒म॒या॒जीत्य॒सो॒म – या॒जी ।
स॒म् न॒येत् । न॒ये॒द॒ना॒ग॒त॒म् । अ॒ना॒ग॒तं॑ वै । अ॒ना॒ग॒त॒मि॒त्य॒ना – ग॒त॒म् ।
वा ए॒त॒स्य॑ । ए॒त॒स्य॑ प॒यः॑ । प॒यो यः॑ । यो ऽसो॒म॒या॒जी ।
अ॒सो॒म॒या॒जी य॒त् । अ॒सो॒म॒या॒जीत्य॒सो॒म – या॒जी । य॒द॒सो॒म॒या॒जी ।
अ॒सो॒म॒या॒जी स॒न्न॒यै॑त् । अ॒सो॒म॒या॒जीत्य॒सो॒म – या॒जी । स॒न्न॒यै॑त्
प॒रि॒मो॒षः॑ । स॒न्न॒ये॒दि॒ति सं – न॒यै॑त् । प॒रि॒मो॒ष ए॒व ।
प॒रि॒मो॒ष इ॒ति प॒रि॒-मो॒षः॑ । ए॒व सः॑ । सो ऽनृ॒त॒म् । अ॒नृ॒त॒म् क॒रो॒ति ।
क॒रो॒त्य॒थो॑ । अ॒थो प॒रा । अ॒थो इ॒त्य॒थो॑ । प॒रै॒व । ए॒व सि॒च्य॒ते ।

सि॒च्य॒ते सो॒मया॒जी । सो॒मया॒ज्ये॒व । सो॒मया॒जीति॑ सोम – या॒जी ।
 ए॒व स॒म् । स॒म् नये॑त् । न॒येत् प॒यः । प॒यो वै । वै सो॒मः । सो॒मः
 प॒यः । प॒यः सा॒न्नाय्य॑म् । सा॒न्नाय्य॑म् प॒यसा॑ । सा॒न्नाय्य॑मि॒ति
 साम् – ना॒य्यम् । प॒यसै॒व । ए॒व प॒यः । प॒य आ॒त्मन् । आ॒त्मन् ध॑त्ते ।
 ध॒त्ते वि॑ । वि॒ वै । वा ए॒तम् । ए॒तम् प्र॒जया॑ । प्र॒जया॑ प॒शुभिः॑ ।
 प्र॒जये॑ति प्र – जया॑ । प॒शुभि॑र॒र्द्धय॑ति । प॒शुभि॑रि॒ति प॒शु – भिः॑ ।
 अ॒र्द्धय॑ति व॒र्द्धय॑ति । व॒र्द्धय॑त्य॒स्य । अ॒स्य भ्रा॑तृ॒व्यम् । भ्रा॑तृ॒व्यं य॑स्य ।
 य॒स्य ह॒विः । ह॒विर् नि॒रुप्त॑म् । नि॒रुप्त॑म् पु॒रस्ता॑त् । नि॒रुप्त॑मि॒ति
 निः – उ॒प्तम् । पु॒रस्ता॑च्च॒न्द्रमाः॑ । च॒न्द्रमा॑ अ॒भि । 27 (50/62)

T.S.2.5.5.2 - Kramam

अ॒भ्युदे॑ति । उ॒देति॑ त्रे॒धा । उ॒देती॑त्युत् – ए॒ति । त्रे॒धा त॑ण्डु॒लान् ।
 त॑ण्डु॒लान् । वि॑ । वि॒ भजे॑त् । भ॒जेद् ये॑ । ये म॑द्ध्य॒माः । म॑द्ध्य॒माः
 स्युः॑ । स्यु॒स्तान् । ता॒नग्न॑ये । अ॒ग्नये॑ दा॒त्रे । दा॒त्रे पु॒रोडा॑शम् ।
 पु॒रोडा॑शम॒ष्टाक॑पालम् । अ॒ष्टाक॑पालम् कुर्यात् ।
 अ॒ष्टाक॑पालमि॒त्यष्टा॑ – क॒पालम् । कुर्या॑द् ये ।

ये स्थविष्ठाः । स्थविष्ठास्तान् । तानिन्द्राय । इन्द्राय प्रदात्रे । प्रदात्रे
दधन् । प्रदात्र इति प्र - दात्रे । दधञ्श्चरुम् । चरुं ये । ये ऽणिष्ठाः ।
अणिष्ठास्तान् । तान् विष्णवे । विष्णवे शिपिविष्टाय । शिपिविष्टाय
शृते । शिपिविष्टायेति शिपि - विष्टाय । शृते चरुम् । चरुमग्निः ।
अग्निरेव । एवास्मै । अस्मै प्रजाम् । प्रजाम् प्रजनयति । प्रजामिति
प्र - जाम् । प्रजनयति वृद्धाम् । प्रजनयतीति प्र - जनयति ।
वृद्धामिन्द्रः । इन्द्रः प्र । प्र यच्छति । यच्छति यज्ञः । यज्ञो वै ।
वै विष्णुः । विष्णुः पशवः । पशवः शिपिः । शिपिर् यज्ञे ।
यज्ञ एव । एव पशुषु । पशुषु प्रति । प्रति तिष्ठति । तिष्ठति न ।
न द्वे । द्वे यजेत । द्वे इति द्वे । 28 (50/57)

T.S.2.5.5.3 - Kramam

यजेत यत् । यत् पूर्वया । पूर्वया सम्प्रति । सम्प्रति यजेत ।
सम्प्रतीति सं - प्रति । यजेतोत्तरया । उत्तरया छम्बट् ।
उत्तरयेत्युत् - तरया । छम्बट् कुर्यात् । कुर्याद् यत् । यदुत्तरया ।
उत्तरया सम्प्रति । उत्तरयेत्युत् - तरया । सम्प्रति यजेत ।

सम्प्र॑तीति॑ सं – प्र॒ति । यजे॑त पूर्व॑या । पूर्व॑या छम्ब॑ट् ।
 छम्ब॑ट् कुर्या॑त् । कुर्या॑न् न । नेष्टिः॑ । इष्टि॑र् भवति॑ । भवति॑ न ।
 न य॒ज्ञः । य॒ज्ञस्तत् । तदनु॑ । अनु॑ ह्रीत॑मुखी । ह्रीत॑मुख्यप॒गल्भः॑ ।
 ह्रीत॑मुखीति॑ ह्रीत – मुखी । अप॒गल्भो॑ जायते॑ । अप॒गल्भ
 इत्यप॑ – ग॒ल्भः । जा॒यत॑ ए॒काम् । ए॒कामे॒व । ए॒व यजे॑त । य॒जेत॑
 प्र॒गल्भः॑ । प्र॒गल्भो॑ऽस्य । प्र॒गल्भ॑ इति॑ प्र – ग॒ल्भः । अ॒स्य जा॒यते॑ ।
 जा॒यते॑ऽनादृत्य॑ । अना॑दृत्य॒ तत् । अना॑दृत्येत्यना॑ – दृत्य॒ । तद् द्वे॑ ।
 द्वे ए॒व । द्वे इति॑ द्वे । ए॒व यजे॑त । य॒जेत॑ य॒ज्ञमु॒खम् । य॒ज्ञमु॒खमे॒व ।
 य॒ज्ञमु॒खमिति॑ य॒ज्ञ – मु॒खम् । ए॒व पूर्व॑या । पूर्व॑या ऽऽल॑भते ।
 आल॑भते य॒जते॑ । आल॑भत॒ इत्या॑ – ल॑भते । य॒जत॑ उत्तर॑या ।
 उत्तर॑या दे॒वताः॑ । उत्तर॑येत्युत् – तर॒या । दे॒वता॑ ए॒व । ए॒व पूर्व॑या ।
 पूर्व॑या ऽवरु॑न्धे । अवरु॑न्ध इन्द्रि॒यम् । अवरु॑न्ध इत्य॑व – रु॒न्धे ।
 इन्द्रि॒यमुत्तर॑या । उत्तर॑या दे॒वलोक॑म् । उत्तर॑येत्युत् – तर॒या ।
 दे॒वलोक॑मे॒व । दे॒वलोक॑मिति॑ दे॒व – लोक॑म् ।
 ए॒व पूर्व॑या । 29 (50/65)

T.S.2.5.5.4 - Kramam

पूर्व॑या ऽभि॒जय॑ति । अ॒भि॒जय॑ति म॒नुष्य॑लो॒कम् ।
 अ॒भि॒जय॑तीत्य॒भि - जय॑ति । म॒नुष्य॑लो॒कमु॑त्तरया । म॒नुष्य॑लो॒कमि॑ति
 म॒नुष्य॑ - लो॒कम् । उ॒त्तरया॑ भू॒यसः॑ । उ॒त्तरये॑त्युत् - त॒रया॑ । भू॒यसो॑
 य॒ज्ञक्र॑तून् । य॒ज्ञक्र॑तूनुप । य॒ज्ञक्र॑तूनि॒ति य॒ज्ञ - क्र॑तून् । उपै॑ति ।
 ए॒त्येषा॑ । ए॒षा वै । वै सु॒मनाः॑ । सु॒मना॑ नाम । सु॒मना॑ इति
 सु - म॒नाः । ना॒मेष्टिः॑ । इष्टि॒र् यम् । यम॑द्य । अ॒द्ये॒जान॑म् । ई॒जान॑म्
 प॒श्चात् । प॒श्चाच्च॑न्द॒माः । च॒न्द्र॒मा अ॒भि । अ॒भ्यु॑देति । उ॒देत्य॑स्मिन् ।
 उ॒देती॑त्युत् - एति । अ॒स्मिन्ने॒व । ए॒वास्मै॑ । अ॒स्मै लो॒के ।
 लो॒के ऽर्द्ध॑कम् । अ॒र्द्ध॑कम् भवति । भवति॑ दा॒क्षाय॑णय॒ज्ञेन॑ ।
 दा॒क्षाय॑णय॒ज्ञेन॑ सु॒वर्ग॑का॒मः । दा॒क्षाय॑णय॒ज्ञेने॑ति दा॒क्षाय॑ण - य॒ज्ञेन॑ ।
 सु॒वर्ग॑का॒मो यजे॑त । सु॒वर्ग॑का॒म इति॑ सु॒वर्ग॑ - का॒मः ।
 यजे॑त पू॒र्णमा॑से । पू॒र्णमा॑से सम् । पू॒र्णमा॑स इति पू॒र्ण-मा॑से ।
 सम् नये॑त् । नये॑न् मै॒त्राव॑रु॒ण्या । मै॒त्राव॑रु॒ण्या ऽऽमि॑क्षया ।
 मै॒त्राव॑रु॒ण्येति॑ मै॒त्रा - व॑रु॒ण्या । आ॒मि॑क्षया ऽमा॒वास्या॑याम् ।

अ॒मा॒वा॒स्या॒यां॑ य॒जेत॑ । अ॒मा॒वा॒स्या॒या॒मि॒त्य॒मा॑ – वा॒स्या॒या॒म् ।
य॒जेत॑ पू॒र्ण॒मा॒से॑ । पू॒र्ण॒मा॒से॑ वै । पू॒र्ण॒मा॒स॒ इति॑ पू॒र्ण॑ – मा॒से॑ ।
वै दे॒वाना॑म् । दे॒वाना॑ सु॒तः॑ । सु॒तस्तेषा॑म् । तेषा॑मे॒तम्॑ ।
ए॒तम॑र्द्ध॒मा॒सम् । अ॒र्द्ध॒मा॒सम् प्र॑सु॒तः । अ॒र्द्ध॒मा॒समि॒त्य॒र्द्ध॑ – मा॒सम् ।
प्र॑सु॒तस्तेषा॑म् । प्र॑सु॒त इति॑ प्र – सु॒तः॑ । तेषा॑म् मै॒त्राव॑रु॒णी ।
मै॒त्राव॑रु॒णी व॒शा । मै॒त्राव॑रु॒णीति॑ मै॒त्रा-व॑रु॒णी । व॒शाऽमा॒वा॒स्या॒या॒म् ।
अ॒मा॒वा॒स्या॒या॒मनू॑ब॒न्द्ध्य॑ । अ॒मा॒वा॒स्या॒या॒मि॒त्य॒मा॑ – वा॒स्या॒या॒म् ।
अ॒नू॒ब॒न्द्ध्य॑ यत् । अ॒नू॒ब॒न्द्ध्ये॒त्यनु॑ – ब॒न्द्ध्य॑ ।
यत् पू॒र्वे॒द्युः॑ । 30 (50/67)

T.S.2.5.5.5 - Kramam

पू॒र्वे॒द्युर् य॒जते॑ । य॒जते॑ वे॒दिम् । वे॒दिमे॒व । ए॒व तत् । तत् क॑रोति ।
क॒रोति॑ यत् । यद् व॒थ्सान् । व॒थ्सान॑पाक॒रोति॑ ।
अ॒पाक॑रोति॒ सदो॑हवि॒र्द्धने॑ । अ॒पाक॑रोरीत्यप – आ॒करोति॑ ।
स॒दो॒हवि॒र्द्धने॑ ए॒व । स॒दो॒हवि॒र्द्धने॑ इति॑ स॒दः-ह॑वि॒र्द्धने॑ । ए॒व स॒म् ।

सं॑ मि॒नोति॑ । मि॒नोति॑ यत् । यद् यज॑ते । यज॑ते दे॒वैः । दे॒वैरे॒व । ए॒व
 सु॒त्याम् । सु॒त्याꣳ सम् । सम् पा॑दयति । पा॒दय॑ति सः । स ए॒तम् ।
 ए॒तम॑र्द्धमा॒सम् । अ॒र्द्धमा॒सꣳ स॑धमा॒दम् । अ॒र्द्धमा॒समि॑त्यर्द्ध॒-मा॒सम् ।
 स॑धमा॒दम् दे॒वैः । स॑धमा॒दमि॑ति सध - मा॒दम् । दे॒वैः सोम॑म् ।
 सोम॑म् पि॒बति॑ । पि॒बति॑ यत् । यन् मै॑त्राव॒रुण्या॑ ।
 मै॑त्राव॒रुण्या॑ ऽऽमि॒क्षया॑ । मै॑त्राव॒रुण्ये॑ति मै॒त्रा - व॒रुण्या॑ ।
 आ॒मि॒क्षया॑ ऽमा॒वास्या॑याम् । अ॒मावा॑स्यायां य॒जते॑ ।
 अ॒मावा॑स्याया॒मित्य॑मा - वा॒स्यायाम् । यज॑ते या । यै॒व । ए॒वासौ॑ ।
 अ॒सौ दे॒वाना॑म् । दे॒वानां॑ व॒शा । व॒शाऽनू॑ब॒न्द्ध्या॑ । अ॒नूब॒न्द्ध्या॑ सो ।
 अ॒नूब॒न्द्धे॑त्यनु - ब॒न्द्ध्या॑ । सो ए॒व । सो इति॑ सो । ए॒वैषा॑ ।
 ए॒षैत॑स्य । ए॒तस्य॑ सा॒क्षात् । सा॒क्षाद् वै । सा॒क्षादि॑ति स - अ॒क्षात् ।
 वा ए॒षः । ए॒ष दे॒वान् । दे॒वान॒भ्यारो॑हति । अ॒भ्यारो॑हति यः ।
 अ॒भ्यारो॑हतीत्य॒भि - आ॑रोहति । य ए॒षाम् । ए॒षां य॒ज्ञम् ।
 य॒ज्ञम॒भ्यारो॑हति । 31 (50/60)

T.S.2.5.5.6 - Kramam

अ॒भ्या॒रो॒ह॒ति॒ यथा॑ । अ॒भ्या॒रो॒ह॒ती॒त्य॒भि॒ – आ॒रो॒ह॒ति॒ । यथा॑ ख॒लु॑ ।
 ख॒लु॑ वै । वै श्रे॒यान् । श्रे॒यान॒भ्या॒रूढः॑ । अ॒भ्या॒रूढः॑ का॒म॒य॒ते ।
 अ॒भ्या॒रूढ॑ इ॒त्य॒भि॒ – आ॒रूढः॑ । का॒म॒य॒ते॒ तथा॑ । तथा॑ क॒रो॒ति॒ ।
 क॒रो॒ति॒ यदि॑ । यद्य॒व॒वि॒द्ध्य॑ति । अ॒व॒वि॒द्ध्य॑ति पा॒पी॒यान् ।
 अ॒व॒वि॒द्ध्य॑ती॒त्य॒व॒ – वि॒द्ध्य॑ति । पा॒पी॒यान् भ॒व॒ति॒ । भ॒व॒ति॒ यदि॑ ।
 यदि॑ न । ना॒व॒वि॒द्ध्य॑ति । अ॒व॒वि॒द्ध्य॑ति स॒दृङ्ङ् ।
 अ॒व॒वि॒द्ध्य॑ती॒त्य॒व॒ – वि॒द्ध्य॑ति । स॒दृङ् व्या॒वृ॒त्का॒मः॑ । स॒दृङ्ङि॑ति
 स – दृङ्ङ् । व्या॒वृ॒त्का॒म ए॒तेन॑ । व्या॒वृ॒त्का॒म इति॑ व्या॒वृ॒त्-का॒मः॑ ।
 ए॒तेन॑ य॒ज्ञेन॑ । य॒ज्ञेन॑ य॒जेत॑ । य॒जेत॑ क्षु॒र॒प॒विः॑ । क्षु॒र॒प॒विर् हि॑ ।
 क्षु॒र॒प॒वि॒रिति॑ क्षु॒र – प॒विः॑ । ह्येषः॑ । ए॒ष य॒ज्ञः॑ । य॒ज्ञ स्ता॒जक् ।
 ता॒जक् पु॒ण्यः॑ । पु॒ण्यो वा॑ । वा भ॒व॒ति॒ । भ॒व॒ति॒ प्र॑ । प्र वा॑ ।
 वा मी॒य॒ते॒ । मी॒य॒ते॒ तस्य॑ । तस्यै॒तत् । ए॒तद् व्र॒तम् । व्र॒तम् न॑ ।
 ना॒नृ॒तम् । अ॒नृ॒तं व॑देत् । व॒देन् न॑ । न मा॒ऽसम् । मा॒ऽस॒मश्जी॑यात् ।
 अ॒श्जी॒यान् न॑ । न स्त्रि॒यम् । स्त्रि॒यमु॒प॑ । उ॒पे॒यात् । इ॒यान् न॑ ।

नास्य॑ । अस्य॑ पल्पूल॑नेन । पल्पूल॑नेन वासः॑ ।

वासः॑ पल्पूल॑येयुः ( ) । पल्पूल॑येयुरेतत् । एतद्धि॑ । हि दे॒वाः । दे॒वाः
सर्व॑म् । सर्व॑म् न । न कुर्व॑न्ति । कुर्व॑न्तीति कुर्व॑न्ति ॥ 32 (56/63)

(चन्द्र॑मा - द्वे - दे॒वलो॒कमे॒व - यद् - यज॑ - पल्पूल॑येयुः -
षट् च॑) (A5)

T.S.2.5.6.1 - Kramam

ए॒ष वै । वै दे॒वरथः॑ । दे॒वरथो॑ यत् । दे॒वरथ॑ इति दे॒व - रथः॑ ।
यद् द॒र्शपूर्ण॑मासौ । द॒र्शपूर्ण॑मासौ यः । द॒र्शपूर्ण॑मासाविति॑
द॒र्श - पूर्ण॑मासौ । यो द॒र्शपूर्ण॑मासौ । द॒र्शपूर्ण॑मासाविष्ट्वा ।
द॒र्शपूर्ण॑मासाविति॑ द॒र्श - पूर्ण॑मासौ । इष्ट्वा॑ सोमे॒न । सोमे॒न
यज॑ते । यज॑ते रथस्पष्टे॑ । रथस्पष्ट॑ ए॒व । रथस्पष्ट॑ इति रथ - स्पष्टे॑ ।
ए॒वाव॒साने॑ । अ॒वसाने॑ वरे॑ । अ॒वसान॑ इत्यव॒साने॑ । वरे॑ दे॒वानाम् ।
दे॒वानाम॑व । अव॑ स्यति । स्यत्ये॒तानि॑ । ए॒तानि॑ वै । वा अ॒ङ्गाप॒रू॒षि ।
अ॒ङ्गाप॒रू॒षि सम्॑व॒त्सर॑स्य । अ॒ङ्गाप॒रू॒षीत्य॑ङ्गा - प॒रू॒षि ।
सम्॑व॒त्सर॑स्य यत् । सम्॑व॒त्सर॑स्येति सं - व॒त्सर॑स्य ।

यद् दर्.शपूर्णमासौ । दर्.शपूर्णमासौ यः । दर्.शपूर्णमासाविति
 दर्.श-पूर्णमासौ । य एवम् । एवं विद्वान् । विद्वान् दर्.शपूर्णमासौ ।
 दर्.शपूर्णमासौ यजते । दर्.शपूर्णमासाविति दर्.श – पूर्णमासौ ।
 यजतेऽङ्गापरूष्णि । अङ्गापरूष्ण्येव ।
 अङ्गापरूष्णीत्यङ्गा – परूष्णि । एव सम्वत्सरस्य ।
 सम्वत्सरस्य प्रति । सम्वत्सरस्येति सं – वत्सरस्य ।
 प्रति दधाति । दधात्येते । एते वै । एते इत्येते । वै सम्वत्सरस्य ।
 सम्वत्सरस्य चक्षुषी । सम्वत्सरस्येति सं – वत्सरस्य । चक्षुषी
 यत् । चक्षुषी इति चक्षुषी । यद् दर्.शपूर्णमासौ । दर्.शपूर्णमासौ
 यः । दर्.शपूर्णमासाविति दर्.श-पूर्णमासौ । य एवम् । एवं विद्वान् ।
 विद्वान् दर्.शपूर्णमासौ । दर्.शपूर्णमासौ यजते ।
 दर्.शपूर्णमासाविति दर्.श-पूर्णमासौ । यजते ताभ्याम् । ताभ्यामेव ।
 एव सुवर्गम् । सुवर्गं लोकम् । सुवर्गमिति सुवः – गम् ।
 लोकमनु । अनु पश्यति । पश्यत्येषा । 33 (50/67)

T.S.2.5.6.2 - Kramam

ए॒षा वै । वै दे॒वाना॑म् । दे॒वानां॑ वि॒क्रान्तिः॑ । वि॒क्रान्ति॑र् यत् ।
 वि॒क्रान्ति॑रिति वि - क्रान्तिः । यद् द॒र्श॑पूर्णमा॒सौ । द॒र्श॑पूर्णमा॒सौ
 यः । द॒र्श॑पूर्णमा॒सावि॑ति द॒र्श - पूर्ण॑मा॒सौ । य ए॒वम् ।
 ए॒वं वि॒द्वान् । वि॒द्वान् द॒र्श॑पूर्णमा॒सौ । द॒र्श॑पूर्णमा॒सौ यज॑ते ।
 द॒र्श॑पूर्णमा॒सावि॑ति द॒र्श - पूर्ण॑मा॒सौ । यज॑ते दे॒वाना॑म् ।
 दे॒वाना॑मे॒व । ए॒व वि॒क्रान्ति॑म् । वि॒क्रान्ति॑मनु । वि॒क्रान्ति॑मिति
 वि - क्रान्ति॑म् । अनु वि । वि क्र॑मते । क्र॒मत ए॒षः । ए॒ष वै ।
 वै दे॒वयानः॑ । दे॒वयानः॑ पन्थाः । दे॒वयान॑ इति दे॒व - यानः॑ ।
 पन्था॑ यत् । यद् द॒र्श॑पूर्णमा॒सौ । द॒र्श॑पूर्णमा॒सौ यः ।
 द॒र्श॑पूर्णमा॒सावि॑ति द॒र्श - पूर्ण॑मा॒सौ । य ए॒वम् । ए॒वं वि॒द्वान् ।
 वि॒द्वान् द॒र्श॑पूर्णमा॒सौ । द॒र्श॑पूर्णमा॒सौ यज॑ते । द॒र्श॑पूर्णमा॒सावि॑ति
 द॒र्श - पूर्ण॑मा॒सौ । यज॑ते यः । य ए॒व । ए॒व दे॒वयानः॑ । दे॒वयानः॑
 पन्थाः॑ । दे॒वयान॑ इति दे॒व - यानः॑ । पन्था॑स्तम् । त॒स्मात् स॒मारो॑हति ।
 स॒मारो॑हत्येतौ । स॒मारो॑हतीति सं-आ॒रोह॑ति । ए॒तौ वै । वै दे॒वाना॑म् ।

दे॒वानां॑ ह॒री॑ । ह॒री॒ यत् । ह॒री॒ इति॑ ह॒री॑ । यद् द॒र्श॑पूर्णमा॒सौ ।
 द॒र्श॑पूर्णमा॒सौ यः । द॒र्श॑पूर्णमा॒सावि॑ति द॒र्श॑ – पूर्णमा॒सौ ।
 य ए॒वम् । ए॒वं वि॒द्वान् । वि॒द्वान् द॒र्श॑पूर्णमा॒सौ । द॒र्श॑पूर्णमा॒सौ
 यज॑ते । द॒र्श॑पूर्णमा॒सावि॑ति द॒र्श॑-पूर्णमा॒सौ । यज॑ते यौ । यावे॒व ।
 ए॒व दे॒वानां॑ । दे॒वानां॑ ह॒री॑ । ह॒री॒ ताभ्या॑म् । ह॒री॒ इति॑ ह॒री॑ ।
 ताभ्या॑मे॒व । 34 (50/63)

T.S.2.5.6.3 - Kramam

ए॒वैभ्यः॑ । ए॒भ्यो ह॒व्यम् । ह॒व्यं व॑हति । व॒हत्ये॒तत् । ए॒तद् वै ।
 वै दे॒वानां॑ । दे॒वानां॑मा॒स्यम् । आ॒स्यं य॑त् । यद् द॒र्श॑पूर्णमा॒सौ ।
 द॒र्श॑पूर्णमा॒सौ यः । द॒र्श॑पूर्णमा॒सावि॑ति द॒र्श॑ – पूर्णमा॒सौ ।
 य ए॒वम् । ए॒वं वि॒द्वान् । वि॒द्वान् द॒र्श॑पूर्णमा॒सौ । द॒र्श॑पूर्णमा॒सौ
 यज॑ते । द॒र्श॑पूर्णमा॒सावि॑ति द॒र्श॑ – पूर्णमा॒सौ । यज॑ते सा॒क्षात् ।
 सा॒क्षादे॒व । सा॒क्षादि॑ति स – अ॒क्षात् । ए॒व दे॒वानां॑ । दे॒वानां॑मा॒स्यै ।
 आ॒स्यै जु॑होति । जु॒होत्ये॒षः । ए॒ष वै । वै ह॑वि॒र्द्धानी॑ ।
 ह॑वि॒र्द्धानी॑ यः । ह॑वि॒र्द्धानी॑ति ह॒विः-धा॒नी । यो द॒र्श॑पूर्णमा॒सया॒जी ।

द॒र्.श॒पूर्ण॒मा॒स॒या॒जी सा॒य॒म्प्रा॒तः । द॒र्.श॒पूर्ण॒मा॒स॒या॒जीति॑
 द॒र्.श॒पूर्ण॒मा॒स – या॒जी । सा॒य॒म्प्रा॒तर॒ग्नि॒हो॒त्रम् ।
 सा॒य॒म्प्रा॒तरिति॑ सा॒य॒म् – प्रा॒तः । अ॒ग्नि॒हो॒त्रम् जु॒होति॑ ।
 अ॒ग्नि॒हो॒त्रमि॒त्यग्नि॑-हो॒त्रम् । जु॒होति॑ यज॒ते । यज॒ते द॒र्.श॒पूर्ण॒मा॒सौ ।
 द॒र्.श॒पूर्ण॒मा॒साव॒हर॒हः । द॒र्.श॒पूर्ण॒मा॒सावि॑ति द॒र्.श – पूर्ण॒मा॒सौ ।
 अ॒हर॒हर्. ह॒वि॒र्ध्वा॒निना॑म् । अ॒हर॒हरि॑त्य॒हः – अ॒हः ।
 ह॒वि॒र्ध्वा॒निना॑ सु॒तः । ह॒वि॒र्ध्वा॒निना॑मि॒ति ह॒विः – धा॒निना॑म् ।
 सु॒तो यः । य ए॒वम् । ए॒वं वि॒द्वान् । वि॒द्वान् द॒र्.श॒पूर्ण॒मा॒सौ ।
 द॒र्.श॒पूर्ण॒मा॒सौ यज॑ते । द॒र्.श॒पूर्ण॒मा॒सावि॑ति द॒र्.श – पूर्ण॒मा॒सौ ।
 यज॑ते ह॒वि॒र्ध्वा॒नी । ह॒वि॒र्ध्वा॒न्यस्मि॑ । ह॒वि॒र्ध्वा॒नीति॑ ह॒विः – धा॒नी ।
 अ॒स्मीति॑ । इति॑ स॒र्वम् । स॒र्वमे॒व । ए॒वास्य॑ । अ॒स्य ब॒र्.हि॒ष्यम् ।
 ब॒र्.हि॒ष्यम् द॒त्तम् । द॒त्तम् भ॑वति । भ॒वति॑ दे॒वाः । दे॒वा वै ।
 वा अ॒हः । अ॒हर् य॒ज्ञिय॑म् । 35 (50/62)

T.S.2.5.6.4 - Kramam

य॒ज्ञि॒यम् न । ना॒वि॒न्दन् । अ॒वि॒न्दन् ते । ते द॒र्.श॒पूर्ण॒मा॒सौ ।
 द॒र्.श॒पूर्ण॒मा॒साव॒पुनन् । द॒र्.श॒पूर्ण॒मा॒सावि॒ति द॒र्.श-पूर्ण॒मा॒सौ ।
 अ॒पुनन् तौ । तौ वै । वा ए॒तौ । ए॒तौ पू॒तौ । पू॒तौ मे॒द्ध्यौ ॥
 म॒द्ध्यौ यत् । यद् द॒र्.श॒पूर्ण॒मा॒सौ । द॒र्.श॒पूर्ण॒मा॒सौ यः ।
 द॒र्.श॒पूर्ण॒मा॒सावि॒ति द॒र्.श-पूर्ण॒मा॒सौ । य ए॒वम् । ए॒वं वि॒द्वान् ।
 वि॒द्वान् द॒र्.श॒पूर्ण॒मा॒सौ । द॒र्.श॒पूर्ण॒मा॒सौ यज॑ते । द॒र्.श॒पूर्ण॒मा॒सावि॒ति
 द॒र्.श - पूर्ण॒मा॒सौ । यज॑ते पू॒तौ । पू॒तावे॒व । ए॒वैनौ ॥ ए॒नौ मे॒द्ध्यौ ॥
 मे॒द्ध्यौ यज॑ते । यज॑ते न । ना॒मावा॒स्यायाम् । अ॒मावा॒स्यायाम् च ।
 अ॒मावा॒स्यायामि॒त्यमा - वा॒स्यायाम् । च पौ॒र्णमा॒स्याम् । पौ॒र्णमा॒स्याम्
 च । पौ॒र्णमा॒स्यामि॒ति पौ॒र्ण-मा॒स्याम् । च स्त्रि॒यम् । स्त्रि॒यमु॒प ।
 उ॒पेयात् । इ॒याद् यत् । यदु॒पेयात् । उ॒पेयान् नि॒रिन्द्रि॒यः ।
 उ॒पेयादि॒त्युप - इ॒यात् । नि॒रिन्द्रि॒यः स्यात् । नि॒रिन्द्रि॒य इति
 निः - इ॒न्द्रि॒यः । स्या॒थ् सोम॑स्य । सोम॑स्य वै । वै रा॒ज्ञः ।
 रा॒ज्ञो ऽर्द्ध॑मा॒सस्य॑ । अ॒र्द्धमा॒सस्य॑ रा॒त्रयः॑ ।

अ॒र्द्ध॒मा॒स॒स्ये॒त्य॒र्द्ध॒ – मा॒स॒स्य॒ । रा॒त्रयः॑ प॒त्नयः॑ । प॒त्नय॑ आ॒सन् ।
 आ॒सन् ता॒साम् । ता॒साम॒मावा॒स्याम् । अ॒मावा॒स्याम् च॑ ।
 अ॒मावा॒स्यामि॒त्य॒मा – वा॒स्याम् । च॒ पौ॒र्ण॒मा॒सीम् । पौ॒र्ण॒मा॒सीम् च॑ ।
 पौ॒र्ण॒मा॒सीमि॒ति पौ॒र्ण – मा॒सीम् । च॒ न । नो॒प । उपै॑त् ।

ऐ॒त् ते । 36 (50/60)

T.S.2.5.6.5 - Kramam

ते ए॒नम् । ते इति॑ ते । ए॒न॒म॒भि । अ॒भि स॒म् । स॒म॒न॒ह्ये॒ताम् ।
 अ॒न॒ह्ये॒तां त॒म् । तं य॑क्ष्मः । यक्ष्म॑ आ॒र्च्छ॒त् । आ॒र्च्छ॒द् रा॒जा॒नम् ।
 रा॒जा॒नं य॑क्ष्मः । यक्ष्म॑ आ॒र॒त् । आ॒र॒दि॒ति । इति॑ तत् । तद्
 रा॒ज॒य॒क्ष्म॒स्य॑ । रा॒ज॒य॒क्ष्म॒स्य॑ ज॒न्म॑ । रा॒ज॒य॒क्ष्म॒स्येति॑ रा॒ज – य॒क्ष्म॒स्य॑ ।
 ज॒न्म॑ यत् । यत् पा॒पी॒या॒न् । पा॒पी॒या॒न॒भ॒व॒त् । अ॒भ॒व॒त् तत् । तत्
 पा॒प॒य॒क्ष्म॒स्य॑ । पा॒प॒य॒क्ष्म॒स्य॑ यत् । पा॒प॒य॒क्ष्म॒स्येति॑ पा॒प – य॒क्ष्म॒स्य॑ ।
 य॒ज्जा॒या॒भ्या॑म् । जा॒या॒भ्या॑म॒वि॒न्द॒त् । अ॒वि॒न्द॒त् तत् । त॒ज्जा॒ये॒न्य॒स्य॑ ।
 जा॒ये॒न्य॒स्य॑ यः । य ए॒वम् । ए॒व॒मे॒तेषा॑म् । ए॒तेषां॑ य॑क्ष्मा॒णाम् ।
 य॒क्ष्मा॒णाम् ज॒न्म॑ । ज॒न्म॑ वे॒द । वे॒द न॑ । नै॒नम् । ए॒न॒मे॒ते ।

ए॒ते य॑क्ष्माः । य॑क्ष्मा वि॒न्दन्ति॑ । वि॒न्दन्ति॑ सः । स ए॒ते । ए॒ते ए॒व ।
 ए॒ते इत्ये॒ते । ए॒व न॑म॒स्यन् । न॒म॒स्यन्नु॑प । उ॒पा॒धा॒वत् । अ॒धा॒वत् ते॑ ।
 ते अ॒ब्रू॑ताम् । ते इति॑ ते । अ॒ब्रू॑तां व॒रम् । व॒रं वृ॑णा॒वहै॑ ।
 वृ॒णा॒वहा॒ आव॑म् । आव॑म् दे॒वाना॑म् । दे॒वाना॑म् भा॒ग॒धे ।
 भा॒ग॒धे अ॒साव॑ । भा॒ग॒धे इति॑ भा॒ग – धे॑ । अ॒सा॒वा॒वत् । 37 (50/56)

T.S.2.5.6.6 - Kramam

आ॒व॒द॒धि । अ॒धि दे॒वाः । दे॒वा इ॒ज्या॑न्तै । इ॒ज्या॑न्ता इति॑ ।
 इति॑ तस्मा॑त् । तस्मा॑त् स॒दृशी॑नाम् । स॒दृशी॑नां रा॒त्रीणा॑म् ।
 रा॒त्रीणा॑ममा॒वास्या॑याम् । अ॒मा॒वास्या॑याम् च ।
 अ॒मा॒वास्या॑यामि॒त्यमा॑ – वा॒स्या॑याम् । च पौ॒र्ण॒मास्या॑म् ।
 पौ॒र्ण॒मास्या॑म् च । पौ॒र्ण॒मास्या॑मि॒ति पौ॒र्ण – मा॒स्याम् । च दे॒वाः ।
 दे॒वा इ॒ज्या॑न्ते । इ॒ज्या॑न्त ए॒ते । ए॒ते हि॑ । ए॒ते इत्ये॒ते । हि॑ दे॒वाना॑म् ।
 दे॒वाना॑म् भा॒ग॒धे । भा॒ग॒धे भा॒ग॒धाः । भा॒ग॒धे इति॑ भा॒ग – धे॑ ।
 भा॒ग॒धा अ॒स्मै । भा॒ग॒धा इति॑ भा॒ग – धाः॑ । अ॒स्मै म॒नुष्याः॑ ।
 म॒नुष्या॑ भव॑न्ति । भव॑न्ति यः । य ए॒वम् । ए॒वं वे॒द ।

वे॒द भू॒तानि॑ । भू॒तानि॑ क्षु॒धम् । क्षु॒धम॑घ्नन् । अ॒घ्नन्थ् स॒द्यः ।
 स॒द्यो म॒नुष्याः॑ । म॒नुष्या॑ अ॒र्द्धमा॒से । अ॒र्द्धमा॒से दे॒वाः ।
 अ॒र्द्धमा॒स इत्य॑र्द्ध – मा॒से । दे॒वा मा॒सि । मा॒सि पि॒तरः॑ ।
 पि॒तरः स॒म्व॑त्सरे । स॒म्व॑त्सरे व॒नस्प॑तयः । स॒म्व॑त्सर इति॑
 सं-व॑त्सरे । व॒नस्प॑तयस्तस्मात् । तस्मा॑द॒हर॒हः । अ॒हर॒हर् म॒नुष्याः॑ ।
 अ॒हर॒हरि॑त्य॒हः – अ॒हः । म॒नुष्या॑ अ॒शन॑म् । अ॒शन॑मिच्छन्ते ।
 इ॒च्छन्ते ऽर्द्ध॑मा॒से । अ॒र्द्धमा॒से दे॒वाः । अ॒र्द्धमा॒स इत्य॑र्द्ध – मा॒से ।
 दे॒वा इ॒ज्यन्ते॑ । इ॒ज्यन्ते॑ मा॒सि । मा॒सि पि॒तृभ्यः॑ । पि॒तृभ्यः॑ क्रि॒यते ।
 पि॒तृभ्य इति॑ पि॒तृ – भ्यः॑ । क्रि॒यते स॒म्व॑त्सरे । स॒म्व॑त्सरे
 व॒नस्प॑तयः । स॒म्व॑त्सर इति॑ सं – व॑त्सरे । व॒नस्प॑तयः फ॒लम् ( ) ।
 फ॒लम् गृ॒ह्णन्ति॑ । गृ॒ह्णन्ति॑ यः । य ए॒वम् । ए॒वं वे॒द । वे॒द ह॑न्ति ।
 ह॑न्ति क्षु॒धम् । क्षु॒धम् भ्रा॑तृव्यम् । भ्रा॑तृव्यमि॒ति भ्रा॑तृव्यम् ॥ 38 (57/68)
 (प॒श्य॒ति – ता॒भ्या – मह॑ – रै – द॒साव॑ – फ॒लम् –
 स॒प्त च॑) (A6)

T.S.2.5.7.1 - Kramam

दे॒वा वै । वै न । न॒र्चि । ऋ॒चि न । न य॒जुषि । य॒जुष्य॑श्रयन्त ।
 अ॒श्रय॑न्त ते । ते सा॒मन् । सा॒मन्ने॒व । ए॒वाश्र॑यन्त । अ॒श्रय॑न्त हि॒म् ।
 हि॒म् क॑रोति । क॒रोति॑ सा॒म । सा॒मै॒व । ए॒वाकः॑ । अ॒कर्हि॑ हि॒म् । हि॒म्
 क॑रोति । क॒रोति॑ यत्र । यत्रै॒व । ए॒व दे॒वाः । दे॒वा अ॑श्रयन्त । अ॒श्रय॑न्त
 ततः॑ । तत॑ ए॒व । ए॒वैनान् । ए॒नान् प्र । प्र यु॒ङ्क्ते । यु॒ङ्क्ते हि॒म् ।
 हि॒म् क॑रोति । क॒रोति॑ वा॒चः । वा॒च ए॒व । ए॒वैषः॑ । ए॒ष यो॒गः ।
 यो॒गो हि॒म् । हि॒म् क॑रोति । क॒रोति॑ प्र॒जाः । प्र॒जा ए॒व । प्र॒जा इति॑
 प्र – जाः । ए॒व तत् । तद् य॒ज॒मानः॑ । य॒ज॒मानः॑ सृ॒जते॑ ।
 सृ॒जते॑ त्रिः । त्रिः प्र॒थ॒माम् । प्र॒थ॒माम॑नु । अ॒न्वाह॑ । आ॒ह त्रिः ।
 त्रि॒रु॒त्त॒माम् । उ॒त्त॒मां य॒ज्ञस्य॑ । उ॒त्त॒मा॒मित्यु॑त् – त॒माम् । य॒ज्ञस्यै॒व ।
 ए॒व तत् । तद् ब॒र्ह॒सम् । ब॒र्ह॒सम् न॒ह्यति॑ । 39 (50/52)

T.S.2.5.7.2 - Kramam

न॒ह्यत्य॑प्र॒स्र॒साय॑ । अ॒प्र॒स्र॒साय॑ स॒न्त॒तम् ।
 अ॒प्र॒स्र॒साये॒त्यप्र॑ – स्र॒साय॑ । स॒न्त॒त॒म॒नु । स॒न्त॒त॒मि॒ति
 सं – त॒तम् । अ॒न्वाह॑ । आ॒ह प्रा॒णाना॑म् । प्रा॒णाना॑म॒न्नाद्य॑स्य ।

प्रा॒णाना॒मिति॑ प्र – अ॒नाना॑म् । अ॒न्नाद्य॑स्य स॒न्तत्यै॑ ।
 अ॒न्नाद्य॑स्येत्य॒न्न – अ॒द्यस्य॑ । स॒न्तत्या॑ अथो॑ । स॒न्तत्या॑ इति॑
 सम् – त॒त्यै । अथो॑ रक्ष॒साम् । अथो॑ इत्यथो॑ । रक्ष॒सामप॑हत्यै ।
 अप॑हत्यै रा॒थन्त॑रीम् । अप॑हत्या इत्यप॑-ह॒त्यै । रा॒थन्त॑रीम् प्रथ॒माम् ।
 रा॒थन्त॑रीमिति॑ रा॒थम्-त॑रीम् । प्रथ॒मामनु॑ । अ॒न्वाह॑ । आ॒ह रा॒थन्त॑रः ।
 रा॒थन्त॑रो वै । रा॒थन्त॑र इति॑ रा॒थम्-त॑रः । वा अ॒यम् । अ॒यं लो॒कः ।
 लो॒क इ॒मम् । इ॒ममे॒व । ए॒व लो॒कम् । लो॒कम॒भि । अ॒भि ज॑यति ।
 ज॒यति॒ त्रिः । त्रि॒र् वि । वि गृ॑ह्णाति । गृ॒ह्णाति॒ त्रयः॑ । त्रय॑ इ॒मे ।
 इ॒मे लो॒काः । लो॒का इ॒मान् । इ॒माने॒व । ए॒व लो॒कान् । लो॒कान॒भि ।
 अ॒भि ज॑यति । ज॒यति॒ बार्॒हती॑म् । बार्॒हती॑मु॒त्तमाम्॑ । उ॒त्तमा॑मनु ।
 उ॒त्तमा॑मित्यु॒त् – त॒माम् । अ॒न्वाह॑ । आ॒ह बार्॒हतः॑ । बार्॒हतो॑ वै ।
 वा अ॒सौ । अ॒सौ लो॒कः । लो॒कोऽमु॑म् । अ॒मुमे॒व । ए॒व लो॒कम् ।
 लो॒कम॒भि । अ॒भि ज॑यति । ज॒यति॒ प्र । प्र वः॑ ।
 वो वा॒जाः । 40 (50/60)

T.S.2.5.7.3 - Kramam

वाजा इति । इत्यनिरुक्ताम् । अनिरुक्ताम् प्राजापत्याम् ।
 अनिरुक्तामित्यनिः – उक्ताम् । प्राजापत्यामनु । प्राजापत्यामिति
 प्राजा – पत्याम् । अन्वाह । आह यज्ञः । यज्ञो वै । वै प्रजापतिः ।
 प्रजापतिर् यज्ञम् । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । यज्ञमेव ।
 एव प्रजापतिम् । प्रजापति मा । प्रजापतिमिति प्रजा – पतिम् ।
 आ रभते । रभते प्र । प्र वः । वो वाजाः । वाजा इति । इत्यनु ।
 अन्वाह । आहान्नम् । अन्नं वै । वै वाजः । वाजोऽन्नम् । अन्नमेव ।
 एवाव । अव रुन्धे । रुन्धे प्र । प्र वः । वो वाजाः । वाजा इति ।
 इत्यनु । अन्वाह । आह तस्मात् । तस्मात् प्राचीनम् । प्राचीनं॑ रेतः ।
 रेतो॑ धीयते । धीयते॑ ऽग्नै । अग्न आ । आ याहि । याहि वीतये॑ ।
 वीतय इति । इत्याह । आह तस्मात् । तस्मात् प्रतीचीः । प्रतीचीः
 प्रजाः । प्रजा जायन्ते । प्रजा इति प्र – जाः । जायन्ते प्र । प्र वः ।
 वो वाजाः । वाजा इति । 41 (50/55)

T.S.2.5.7.4 - Kramam

इ॒त्यनु॑ । अ॒न्वा॒ह । आ॒ह मा॒साः । मा॒सा वै । वै वा॒जाः । वा॒जा
अ॒र्द्धमा॒साः । अ॒र्द्धमा॒सा अ॒भिद्य॑वः । अ॒र्द्धमा॒सा इ॒त्यर्द्ध॑ – मा॒साः ।
अ॒भिद्य॑वो दे॒वाः । अ॒भिद्य॑व इ॒त्यभि॑ – द्य॒वः । दे॒वा ह॒विष्म॑न्तः ।
ह॒विष्म॑न्तो गौः । गौर् घृ॒ताची॑ । घृ॒ताची॑ य॒ज्ञः । य॒ज्ञो दे॒वान् । दे॒वान्
जिगा॑ति । जिगा॑ति यज॒मानः । यज॒मानः सु॒म्नयुः॑ । सु॒म्नयु॑रिदम् ।
सु॒म्नयु॑रिति सु॒म्न – युः॑ । इ॒दम॑सि । अ॒सीद॑म् । इ॒दम॑सि । अ॒सीति॑ ।
इ॒त्ये॒व । ए॒व य॒ज्ञस्य॑ । य॒ज्ञस्य॑ प्रि॒यम् । प्रि॒यम् धा॒म । धा॒माव॑ ।
अ॒व रु॒न्धे । रु॒न्धे य॒म् । य॒म् का॒मये॑त । का॒मये॑त स॒र्वम् । स॒र्वमा॑युः ।
आ॒यु॒रिया॑त् । इ॒यादि॑ति । इति॑ प्र । प्र वः॑ । वो वा॒जाः । वा॒जा इति॑ ।
इति॑ तस्य॑ । तस्या॑नू॒च्य । अ॒नू॒च्याग्ने॑ । अ॒नू॒च्येत्य॑नु – उ॒च्य ।
अ॒ग्न आ॑ । आ या॒हि । या॒हि वी॒तये॑ । वी॒तय॑ इति॑ । इति॑ स॒न्तत॑म् ।
स॒न्तत॑मु॒त्तर॑म् । स॒न्तत॑मि॒ति स॒म् – त॒तम् । उ॒त्तर॑म॒र्द्धर्च॑म् ।
उ॒त्तर॑मि॒त्युत् – त॒रम् । अ॒र्द्धर्च॑मा । अ॒र्द्धर्च॑मि॒त्यर्द्ध॑ – ऋ॒चम् ।
आ ल॒भेत॑ । ल॒भेत॑ प्रा॒णेन॑ । 42 (50/57)

T.S.2.5.7.5 - Kramam

प्रा॒णे॒नै॒व । प्रा॒णे॒ने॒ति॒ प्र – अ॒ने॒न । ए॒वा॒स्य॑ । अ॒स्या॒पा॒नम् । अ॒पा॒नम्
दा॒धार॑ । अ॒पा॒न॒मि॒त्य॒प – अ॒नम् । दा॒धार॑ स॒र्वम् । स॒र्व॒मा॒युः॑ ।
आ॒यु॒रे॒ति॒ । ए॒ति॒ यः॑ । यो॒ वै । वा अ॒र॒न्नि॒म् । अ॒र॒न्नि॒ऽसा॒मि॒धे॒नी॒नाम्॑ ।
सा॒मि॒धे॒नी॒नां॑ वै॒द । सा॒मि॒धे॒नी॒ना॒मि॒ति॒ सां॒-इ॒धे॒नी॒नाम्॑ । वे॒दा॒र॒न्त्रौ॑ ।
अ॒र॒न्त्रा॒वे॒व । ए॒व भ्रा॒तृ॒व्यम् । भ्रा॒तृ॒व्यम् कुरु॑ते । कु॒रु॒ते ऽर्द्ध॒र्चौ॑ ।
अ॒र्द्ध॒र्चौ॑ स॒म् । अ॒र्द्ध॒र्चा॒वि॒त्य॒र्द्ध – ऋ॒चौ । सं द॑धाति । द॒धा॒त्ये॒षः ।
ए॒ष वै । वा अ॒र॒न्निः॑ । अ॒र॒न्निः॑ सा॒मि॒धे॒नी॒नाम् । सा॒मि॒धे॒नी॒नां॑ यः॑ ।
सा॒मि॒धे॒नी॒ना॒मि॒ति॒ साम् – इ॒धे॒नी॒नाम्॑ । य ए॒वम् । ए॒वं वै॒द ।
वे॒दा॒र॒न्त्रौ॑ । अ॒र॒न्त्रा॒वे॒व । ए॒व भ्रा॒तृ॒व्यम् । भ्रा॒तृ॒व्यम् कुरु॑ते । कु॒रु॒त
ऋ॒षेर्ऋ॒षेः॑ । ऋ॒षेर्ऋ॒षेर् वै । ऋ॒षेर्ऋ॒षे॒रि॒त्यृ॒षेः॑ – ऋ॒षेः॑ ।
वा ए॒ताः । ए॒ता निर्मि॑ताः । निर्मि॑ता यत् । निर्मि॑ता इति॒ निः-मि॑ताः ।
यथ् सा॒मि॒धे॒न्यः॑ । सा॒मि॒धे॒न्य॒स्ताः॑ । सा॒मि॒धे॒न्य॒ इति॒ साम्-इ॒धे॒न्यः॑ ।
ता यत् । यद॒स॒म्यु॑क्ताः । अ॒स॒म्यु॑क्ताः स्युः ।
अ॒स॒म्यु॑क्ता इ॒त्य॒स॒म्यु॑क्ताः – यु॒क्ताः॑ । स्युः प्र॒जया॑ । प्र॒जया॑ प॒शुभिः॑ ।

प्र॒जये॑ति प्र – जया॑ । प॒शुभि॑र् यज॒मान॑स्य । प॒शुभि॑रिति
 प॒शु – भिः॑ । यज॒मान॑स्य वि । वि ति॑ष्ठेरन् । ति॑ष्ठेरन् अर्द्ध॒र्चो ।
 अर्द्ध॒र्चो सम् । अर्द्ध॒र्चावि॑त्यर्द्ध – ऋ॒चौ । सं द॑धाति ।
 द॒धाति॑ सम् ( ) । सं यु॑नक्ति । यु॒नक्त्ये॒व । ए॒वैनाः॑ । ए॒नास्ताः॑ ।
 ता अ॒स्मै । अ॒स्मै सम् यु॑क्ताः । सम् यु॑क्ता अ॒वरु॑द्धाः । सम् यु॑क्ता इति॑
 सम् – यु॑क्ताः । अ॒वरु॑द्धाः सर्वा॑म् । अ॒वरु॑द्धा इत्य॑व – रु॒द्धाः ।
 सर्वा॑मा॒शिष॑म् । आ॒शिष॑म् दु॒हे । आ॒शिष॑मित्या॑ – शि॒षम् ।
 दु॒ह इति॑ दु॒हे ॥ 43 (60/75) (ब॒र्स – वाँ – जा॒यन्ते
 प्र॒वो वा॒जा – ल॒भेत – द॑धाति सं – द॒श च) (A7)

T.S.2.5.8.1 - Kramam

अ॒यज्ञो॑ वै । वा ए॒षः । ए॒ष यः॑ । योऽ॒सामा॑ । अ॒सामा॑ ऽग्ने॑ । अ॒ग्न आ॑ ।
 आ या॑हि । या॒हि वी॒तये॑ । वी॒तय॑ इति॑ । इत्या॑ह । आ॒ह रथ॑न्तर॒स्य ।
 रथ॑न्तर॒स्यैषः॑ । रथ॑न्तर॒स्येति॑ रथम् – तर॒स्य । ए॒ष वर्णः॑ । वर्ण॑स्तम् ।
 तम् त्वा॑ । त्वा स॒मिद्धिः॑ । स॒मिद्धि॑रङ्गि॒रः । स॒मिद्धि॑रिति॑
 स॒मित् – भिः॑ । अ॒ङ्गिर॑ इति॑ । इत्या॑ह । आ॒ह वा॒मदे॒व्यस्य॑ ।

वाम॑दे॒व्यस्यै॑षः । वाम॑दे॒व्यस्येति॑ वाम – दे॒व्यस्य॑ । ए॒ष वर्णः॑ ।
 वर्णो॑ बृ॒हत् । बृ॒हद॑ग्ने । अ॒ग्ने सु॒वीर्य॑म् । सु॒वीर्य॑मिति॑ ।
 सु॒वीर्य॑मिति॑ सु – वी॒र्य॑म् । इत्या॑ह । आ॒ह बृ॒हतः॑ । बृ॒हत॑ ए॒षः ।
 ए॒ष वर्णः॑ । वर्णो॑ यत् । यदे॒तम् । ए॒तम् तृ॒चम् । तृ॒चम॑न्वाह । अ॒न्वाह॑
 य॒ज्ञम् । अ॒न्वाहेत्य॑नु-आह । य॒ज्ञमे॒व । ए॒व तत् । तथ् साम॑न्वन्तम् ।
 साम॑न्वन्तम् करोति । साम॑न्वन्तमिति॑ साम॑न्-वन्तम् । करो॑त्यग्निः ।
 अ॒ग्निर॒मुष्मिन् । अ॒मुष्मिन् लो॒के । लो॒क आसीत् । आसी॑दादित्यः ।
 आ॒दित्यो॑ ऽस्मिन् । अ॒स्मिन् तौ । ता॒विमौ॑ । इ॒मौ लो॒कौ ।
 लो॒काव॑शान्तौ । अ॒शान्ता॑वास्ताम् । 44 (50/56)

T.S.2.5.8.2 - Kramam

आ॒स्ताम् ते । ते दे॒वाः । दे॒वा अ॑ब्रुवन् । अ॒ब्रुव॑न्ना । ए॒त । इ॒तेमौ॑ ।
 इ॒मौ वि॑ । वि परि॑ । पर्यू॑हाम । ऊ॒हामेति॑ । इत्य॑ग्ने । अ॒ग्न आ॑ ।
 आ या॑हि । या॒हि वी॒तये॑ । वी॒तय॑ इति॑ । इत्य॑स्मिन् । अ॒स्मिन् लो॒के ।
 लो॒के ऽग्नि॑म् । अ॒ग्निम॑दधुः । अ॒दधु॑र् बृ॒हत् । बृ॒हद॑ग्ने ।
 अ॒ग्ने सु॒वीर्य॑म् । सु॒वीर्य॑मिति॑ । सु॒वीर्य॑मिति॑ सु-वी॒र्य॑म् ।

इ॒त्य॒मु॒ष्मिन् । अ॒मु॒ष्मिन् लो॒के । लो॒क आ॒दि॒त्यम् ।
 आ॒दि॒त्यम् ततः । ततो॒ वै । वा इ॒मौ । इ॒मौ लो॒कौ ।
 लो॒काव॒शा॒म्यता॒म् । अ॒शा॒म्यतां॒ यत् । यदे॒वम् । ए॒वम॒न्वाह॑ ।
 अ॒न्वाहा॒नयोः॑ । अ॒न्वाहे॒त्यनु॑ – आ॒ह । अ॒नयो॑र् लो॒कयोः॑ ।
 लो॒कयोः॑ शा॒न्त्यै॑ । शा॒न्त्यै॑ शा॒म्यतः॑ । शा॒म्यतो॑ ऽस्मै॑ । अ॒स्मा इ॒मौ ।
 इ॒मौ लो॒कौ । लो॒कौ यः । य ए॒वम् । ए॒वं वे॒द । वे॒द पञ्च॑दश ।
 पञ्च॑दश सा॒मिधे॒नीः । पञ्च॑दशेति॒ पञ्च॑ – द॒श । सा॒मिधे॒नीर॒नु ।
 सा॒मिधे॒नीरि॒ति सा॒म् – इ॒धेनीः॑ । अ॒न्वाह॑ । आ॒ह पञ्च॑दश ।
 पञ्च॑दश वै । पञ्च॑दशेति॒ पञ्च॑ – द॒श । 45 (50/55)

T.S.2.5.8.3 - Kramam

वा अ॒र्द्धमा॒सस्य॑ । अ॒र्द्धमा॒सस्य॑ रा॒त्रयः॑ ।
 अ॒र्द्धमा॒सस्ये॒त्यर्द्ध॑ – मा॒सस्य॑ । रा॒त्रयो॑ ऽर्द्धमा॒सशः॑ । अ॒र्द्धमा॒सशः॑
 स॒म्व॑त्स॒रः । अ॒र्द्धमा॒सश॑ इ॒त्यर्द्ध॑मा॒स-शः॑ । स॒म्व॑त्स॒र आ॒प्यते॑ ।
 स॒म्व॑त्स॒र इति॑ सं – व॒त्स॒रः । आ॒प्यते॑ ता॒साम् । ता॒साम् त्री॑णि ।
 त्री॑णि च । च श॒तानि॑ । श॒तानि॑ ष॒ष्टिः । ष॒ष्टिश्च॑ । चा॒क्षरा॑णि ।

द्वितीय काण्डे – पञ्चमः प्रश्नः (TS 2.5)

अक्षराणि तावतीः । तावतीः सम्वत्सरस्य । सम्वत्सरस्य रात्रयः ।
सम्वत्सरस्येति सं – वत्सरस्य । रात्रयो ऽक्षरशः । अक्षरश एव ।
अक्षरश इत्यक्षर – शः । एव सम्वत्सरम् । सम्वत्सरमाप्नोति ।
सम्वत्सरमिति सम् – वत्सरम् । आप्नोति नृमेधः । नृमेधश्च ।
नृमेध इति नृ – मेधः । च परुच्छेपः । परुच्छेपश्च । च ब्रह्मवाद्यम् ।
ब्रह्मवाद्यमवदेताम् । ब्रह्मवाद्यमिति ब्रह्म – वाद्यम् । अवदेतामस्मिन् ।
अस्मिन् दारौ । दारावार्दे । आर्दे ऽग्निम् । अग्निम् जनयाव । जनयाव
यतरः । यतरो नौ । नौ ब्रह्मीयान् । ब्रह्मीयानिति । इति नृमेधः ।
नृमेधोऽभि । नृमेध इति नृ – मेधः । अभ्यवदत् । अवदथ् सः ।
स धूमम् । धूममजनयत् । अजनयत् परुच्छेपः । परुच्छेपोऽभि ।
अभ्यवदत् । अवदथ् सः । सोऽग्निम् । अग्निमजनयत् ।
अजनयदृषे । ऋष इति । इत्यब्रवीत् । अब्रवीद् यत् । 46 (50/59)

T.S.2.5.8.4 - Kramam

यथ् समावत् । समावद् विद्व । विद्व कथा । कथा त्वम् । त्वमग्निम् ।
अग्निमजीजनः । अजीजनो न । नाहम् । अहमिति ।

इति॑ सामि॒धेनी॑नाम् । सामि॒धेनी॑नामे॒व । सामि॒धेनी॑नामि॒ति
 साम् – इ॒धेनी॑नाम् । ए॒वाहम् । अ॒हं ँ॑वर्णम् । वर्णं॑ ँ॑वेद । वे॒देति॑ ।
 इत्य॑ब्रवीत् । अ॒ब्रवी॑द् यत् । यद् घृ॒तवत् । घृ॒तवत् प॒दम् ।
 घृ॒तव॑दिति॑ घृ॒त – वत् । प॒दम॑नूच्यते । अ॒नूच्य॑ते सः । अ॒नूच्य॑त
 इत्य॑नु॒उच्य॑ते । स आ॒साम् । आ॒सां ँ॑वर्णः । वर्ण॑स्तम् । तम् त्वा॑ ।
 त्वा॑ स॒मिद्धिः॑ । स॒मिद्धि॑रङ्गिरः । स॒मिद्धि॑रिति॑ स॒मित् – भिः॑ ।
 अ॒ङ्गिर॑ इति॑ । इत्या॑ह । आ॒ह सामि॒धेनी॑षु । सामि॒धेनी॑ष्वे॒व ।
 सामि॒धेनी॑ष्विति॑ साम् – इ॒धेनी॑षु । ए॒व तत् । तज्ज्यो॑तिः । ज्योति॑र्
 जन॑यति । जन॑यति स्त्रि॒यः । स्त्रि॒यस्तेन॑ । तेन॑ यत् । यद्दृ॒चः ।
 ऋ॒चः स्त्रि॒यः । स्त्रि॒यस्तेन॑ । तेन॑ यत् । यद् गा॒यत्रि॑यः ।
 गा॒यत्रि॑यः स्त्रि॒यः । स्त्रि॒यस्तेन॑ । तेन॑ यत् । यथ् सामि॒धेन्यः॑ ।
 सामि॒धेन्यो॑ वृष॑ण्वतीम् । सामि॒धेन्य॑ इति॑ साम् – इ॒धेन्यः॑ ।
 वृष॑ण्वतीम॒नु । वृष॑ण्वतीमि॒ति वृष॑ण् – व॒तीम् । अ॒न्वाह॑ ।
 आ॒ह तेन॑ । 47 (50/57)

T.S.2.5.8.5 - Kramam

तेन पु॒ऽस्वतीः । पु॒ऽस्वती स्तेन॑ । तेन॑ सेन्द्राः॑ । सेन्द्रास्तेन॑ । सेन्द्रा॑
 इति॑ स-इन्द्राः॑ । तेन॑ मिथु॒नाः । मिथु॒ना अ॒ग्निः । अ॒ग्निर् दे॒वाना॑म् ।
 दे॒वाना॑म् दू॒तः । दू॒त आसी॑त् । आसी॑दु॒शना॑ । उ॒शना॑ का॒व्यः ।
 का॒व्यो ऽसु॑राणाम् । अ॒सुरा॑णाम् तौ । तौ प्र॒जाप॑तिम् । प्र॒जाप॑तिम्
 प्र॒श्नम् । प्र॒जाप॑तिमि॒ति प्र॒जा - प॑तिम् । प्र॒श्नमै॑ताम् । ऐ॒तां सः ।
 स प्र॒जाप॑तिः । प्र॒जाप॑तिर॒ग्निम् । प्र॒जाप॑तिरि॒ति प्र॒जा - प॑तिः ।
 अ॒ग्निम् दू॒तम् । दू॒तं वृ॑णीमहे । वृ॒णीम॒ह इति॑ । इत्य॒भि ।
 अ॒भि पर्या॑वर्तत । पर्या॑वर्तत ततः । पर्या॑वर्ततेति॑ परि - आव॑र्तत ।
 ततो॑ दे॒वाः । दे॒वा अ॑भवन् । अ॒भवन् परा॑ । परा॑ ऽसु॒राः । अ॒सुरा॑
 यस्य॑ । यस्यै॒वम् । ए॒वं वि॒दुषः॑ । वि॒दुषो॑ ऽग्निम् । अ॒ग्निम् दू॒तम् ।
 दू॒तं वृ॑णीमहे । वृ॒णीम॒ह इति॑ । इत्य॒न्वाह॑ । अ॒न्वाह॑ भवति ।
 अ॒न्वाहे॑त्यनु - आह॑ । भव॒त्यात्म॑ना । आ॒त्मना॑ परा॑ । परा॑ऽस्य ।
 अ॒स्य भा॑तृ॒व्यः । भा॑तृ॒व्यो भव॑ति । भव॒त्यध्व॑रवतीम् ।

अ॒ध्व॒र॒व॒ती॒म॒नु॒ । अ॒ध्व॒र॒व॒ती॒ मि॒त्य॒ध्व॒र॒-व॒ती॒म् । अ॒न्वा॒ह॒ ।
आ॒ह॒ भ्रा॒तृ॒व्य॒म् । भ्रा॒तृ॒व्य॒मे॒व॒ । ए॒वै॒तया॑ । ए॒तया॑ ध्व॒र॒ति॒ । 48 (50/56)

T.S.2.5.8.6 - Kramam

ध्व॒र॒ति॒ शो॒चि॒ष्के॑ शः । शो॒चि॒ष्के॑ श॒स्त॒म् । शो॒चि॒ष्के॑ श॒ इति॑
शो॒चिः॑ - के॒शः॑ । तमी॑महे । ई॒म॒ह॒ इति॑ । इ॒त्या॒ह॒ । आ॒ह॒ प॒वि॒त्र॒म् ।
प॒वि॒त्र॒मे॒व॒ । ए॒वै॒तत् । ए॒तद् य॒ज॒मा॒न॒म् । य॒ज॒मा॒न॒मे॒व॒ । ए॒वै॒तया॑ ।
ए॒तया॑ प॒व॒य॒ति॒ । प॒व॒य॒ति॒ स॒मि॒द्धः॑ । स॒मि॒द्धो॑ अ॒ग्ने॑ । स॒मि॒द्ध॒ इति॑
सं-इ॒द्धः॑ । अ॒ग्न॒ आ॒हु॒त॒ । आ॒हु॒ते॒ति॑ । आ॒हु॒ते॒त्या॑ - हु॒त॒ । इ॒त्या॒ह॒ ।
आ॒ह॒ प॒रि॒धि॒म् । प॒रि॒धि॒मे॒व॒ । प॒रि॒धि॒मि॒ति॑ प॒रि॒ - धि॒म् । ए॒वै॒तम् ।
ए॒तम् प॒रि॑ । प॒रि॑ द॒धा॒ति॒ । द॒धा॒त्य॒स्क॒न्दा॒य॒ । अ॒स्क॒न्दा॒य॒ यत् ।
य॒द॒तः॑ । अ॒त॒ ऊ॒र्ध्व॒म् । ऊ॒र्ध्व॒म॒भ्या॒द॒ध्या॒त् । अ॒भ्या॒द॒ध्या॒द् यथा॑ ।
अ॒भ्या॒द॒ध्या॒दि॒त्य॒भि॒ - आ॒द॒ध्या॒त् । यथा॑ ब॒हिः॒प॒रि॒धि॒ ।
ब॒हिः॒प॒रि॒धि॒ स्क॒न्द॒ति॑ । ब॒हिः॒प॒रि॒धी॒ति॑ ब॒हिः॑ - प॒रि॒धि॒ ।
स्क॒न्द॒ति॑ ता॒दृ॒क् । ता॒दृ॒गे॒व॒ । ए॒व॒ तत् । तत् त्र॒यः॑ । त्र॒यो॒ वै॒ ।
वा अ॒ग्न॒यः॑ । अ॒ग्न॒यो॒ ह॒व्य॒वा॒ह॒नः॑ । ह॒व्य॒वा॒ह॒नो॑ दे॒वा॒ना॒म् ।

ह॒व्य॒वा॒ह॒न॒ इति॑ ह॒व्य॒-वा॒ह॒नः॑ । दे॒वा॒ना॒म् क॒व्य॒वा॒ह॒नः॑ ।
 क॒व्य॒वा॒ह॒नः॑ पि॒तृ॒णा॒म् । क॒व्य॒वा॒ह॒न॒ इति॑ क॒व्य॒-वा॒ह॒नः॑ । पि॒तृ॒णा॒ञ्
 स॒ह॒र॒क्षाः॑ । स॒ह॒र॒क्षा॒ अ॒सु॒रा॒णा॒म् । स॒ह॒र॒क्षा॒ इति॑ स॒ह॒-र॒क्षाः॑ ।
 अ॒सु॒रा॒णा॒म् ते । त ए॒तर्॒हि॑ । ए॒तर्॒ह्या॑ । आ श॒ञ्स॒न्ते॑ । श॒ञ्स॒न्ते॑
 मा॒म् । मां व॑रिष्यते । व॒रिष्य॑ते मा॒म् ( ) । मा॒मि॒ति॑ । 49 (50/59)

T.S.2.5.8.7 - Kramam

इति॑ वृ॒णी॒ध्व॒म् । वृ॒णी॒ध्व॒ञ् ह॒व्य॒वा॒ह॒न॒म् । ह॒व्य॒वा॒ह॒न॒मि॒ति॑ ।
 ह॒व्य॒वा॒ह॒न॒मि॒ति॑ ह॒व्य॒-वा॒ह॒न॒म् । इ॒त्या॒ह॑ । आ॒ह॒ यः॑ । य ए॒व ।
 ए॒व दे॒वा॒ना॒म् । दे॒वा॒ना॒म् त॒म् । तं वृ॑णीते । वृ॒णी॒त आ॒रु॒षे॒य॒म् ।
 आ॒रु॒षे॒यं वृ॑णीते । वृ॒णी॒ते ब॒न्धोः॑ । ब॒न्धो॒रे॒व । ए॒व न॑ । नै॒ति॑ ।
 ए॒त्यथो॑ । अथो॑ स॒न्त॒त्यै॑ । अथो॑ इ॒त्यथो॑ । स॒न्त॒त्यै॑ प॒र॒स्ता॒त् ।
 स॒न्त॒त्या॒ इति॑ सं - त॒त्यै॑ । प॒र॒स्ता॒द॒र्वा॒चः॑ । अ॒र्वा॒चो॑ वृ॒णी॒ते ।
 वृ॒णी॒ते त॒स्मा॒त् । त॒स्मा॒त् प॒र॒स्ता॒त् । प॒र॒स्ता॒द॒र्वा॒ञ्चः॑ ।
 अ॒र्वा॒ञ्चो॑ म॒नु॒ष्यान्॑ । म॒नु॒ष्यान्॑ पि॒तरः॑ । पि॒तरो॑ऽनु । अ॒नु प्र॑ ।
 प्र पि॑पते । पि॒प॒त इति॑ पि॒प॒ते ॥ 50 (29/32)

(अ॒शान्ता - वा॒ह पञ्च॑द॒शा - ब्र॒वी - दन्वा॑है - तया॑ - वरि॒ष्यते॑
मा - मे॒कान्न॑त्रि॒ंशच्च॑) (A8)

T.S.2.5.9.1 - Kramam

अ॒ग्ने॒ म॒हान् । म॒हा॒ अ॒सि । अ॒सी॒ति । इ॒त्या॒ह । आ॒ह म॒हान् ।
म॒हान् हि । ह्ये॒षः । ए॒ष यत् । यद॒ग्निः । अ॒ग्निर् ब्रा॒ह्मण॑ । ब्रा॒ह्मणे॑ति ।
इ॒त्या॒ह । आ॒ह ब्रा॒ह्मणः॑ । ब्रा॒ह्मणो॑ हि । ह्ये॒षः । ए॒ष भा॒रत॑ । भा॒रते॑ति ।
इ॒त्या॒ह । आ॒हैषः॑ । ए॒ष हि । हि दे॒वेभ्यः॑ । दे॒वेभ्यो॑ ह॒व्यम् । ह॒व्यम्
भर॑ति । भर॑ति दे॒वेद्धः॑ । दे॒वेद्ध॑ इति । दे॒वेद्ध॑ इति दे॒व - इ॒द्धः ।
इ॒त्या॒ह । आ॒ह दे॒वाः । दे॒वा हि । ह्ये॒तम् । ए॒तमै॒न्धत॑ । ऐ॒न्धत॑
मन्वि॑द्धः । मन्वि॑द्ध इति । मन्वि॑द्ध इति म॒नु - इ॒द्धः । इ॒त्या॒ह ।
आ॒ह म॒नुः । म॒नुर् हि । ह्ये॒तम् । ए॒तमु॒त्तरः॑ । उ॒त्तरो॑ दे॒वेभ्यः॑ ।
उ॒त्तर॑ इत्युत् - त॒रः । दे॒वेभ्य॑ ऐ॒न्ध । ऐ॒न्धर्षि॑ष्टुतः । ऋषि॑ष्टुत॒ इति॑ ।
ऋषि॑ष्टुत॒ इत्यृषि॑ - स्तु॒तः । इ॒त्या॒ह । आ॒हर्ष॑यः । ऋष॑यो हि ।
ह्ये॒तम् । ए॒तमस्तु॑वन् । अस्तु॑वन् वि॒प्रानु॑मदितः । वि॒प्रानु॑मदित॒ इति॑ ।

वि॒प्रा॒नु॒म॒दि॒त इति॑ वि॒प्र – अ॒नु॒म॒दि॒तः । इत्या॑ह ।

आ॒ह वि॒प्राः ॥ 51 (50/55)

T.S.2.5.9.2 - Kramam

वि॒प्रा हि॑ । ह्ये॒ते । ए॒ते यत् । यच्छु॑श्रु॒वा॒ऽसः । शु॒श्रु॒वा॒ऽसः ।
 क॒वि॒श॒स्तः । क॒वि॒श॒स्त इति॑ । क॒वि॒श॒स्त इति॑ क॒वि – श॒स्तः ।
 इत्या॑ह । आ॒ह क॒वयः॑ । क॒वयो॑ हि । ह्ये॒ते । ए॒ते यत् ।
 यच्छु॑श्रु॒वा॒ऽसः । शु॒श्रु॒वा॒ऽसो ब्र॒ह्म॒स॒ऽशितः॑ । ब्र॒ह्म॒स॒ऽशित॑ इति॑ ।
 ब्र॒ह्म॒स॒ऽशित॑ इति॑ ब्र॒ह्म – स॒ऽशितः॑ । इत्या॑ह । आ॒ह ब्र॒ह्म॒स॒ऽशितः॑ ।
 ब्र॒ह्म॒स॒ऽशितो॑ हि । ब्र॒ह्म॒स॒ऽशित॑ इति॑ ब्र॒ह्म – स॒ऽशितः॑ । ह्ये॒षः ।
 ए॒ष घृ॒ता॒ह॒वनः॑ । घृ॒ता॒ह॒वन इति॑ । घृ॒ता॒ह॒वन इति॑ घृ॒त – आ॒ह॒वनः॑ ।
 इत्या॑ह । आ॒ह घृ॒ता॒हु॒तिः । घृ॒ता॒हु॒तिर् हि॑ । घृ॒ता॒हु॒तिरिति॑
 घृ॒त – आ॒हु॒तिः । ह्य॒स्य । अ॒स्य प्रि॒यत॑मा । प्रि॒यात॑मा प्र॒णीः ।
 प्रि॒यत॑मेति॑ प्रि॒य – त॒मा । प्र॒णीर् य॒ज्ञाना॑म् । प्र॒णीरिति॑ प्र – नीः ।
 य॒ज्ञाना॑मिति॑ । इत्या॑ह । आ॒ह प्र॒णीः । प्र॒णीर् हि॑ ।
 प्र॒णीरिति॑ प्र – नीः । ह्ये॒षः । ए॒ष य॒ज्ञाना॑म् । य॒ज्ञाना॑ऽर॒थीः ।

र॒थीर॑ध्व॒राणा॑म् । अ॒ध्व॒राणा॑मि॒ति । इ॒त्याह॑ । आ॒हैषः॑ । ए॒ष हि॑ ।
 हि दे॒वर॑थः । दे॒वर॑थो ऽतूर्तः॑ । दे॒वर॑थ इति॑ दे॒व-र॑थः ।
 अ॒तूर्तो॑ होता॑ । होते॑ति । इ॒त्याह॑ । आ॒ह न॑ । न हि॑ । ह्येत॑म् ।

ए॒तम् कः॑ । कश्च॑न । च॒न तर॑ति । 52 (50/59)

T.S.2.5.9.3 - Kramam

तर॑ति तूर्णिः॑ । तूर्णि॑र् ह॒व्य॒वाट् । ह॒व्य॒वाडि॑ति । ह॒व्य॒वाडि॑ति
 ह॒व्य-वाट्॑ । इ॒त्याह॑ । आ॒ह सर्व॑म् । सर्व॑ञ् हि । ह्यैषः॑ । ए॒ष तर॑ति ।
 तर॑त्यास्पा॒त्रम् । आ॒स्पा॒त्रम् जु॒हूः । जु॒हूर् दे॒वाना॑म् । दे॒वाना॑मि॒ति ।
 इ॒त्याह॑ । आ॒ह जु॒हूः । जु॒हूर् हि॑ । ह्यैषः॑ । ए॒ष दे॒वाना॑म् ।
 दे॒वाना॑म् च॒मसः॑ । च॒मसो॑ दे॒वपा॑नः । दे॒वपा॑न इति॑ । दे॒वपा॑न इति॑
 दे॒व - पा॑नः । इ॒त्याह॑ । आ॒ह च॒मसः॑ । च॒मसो॑ हि । ह्यैषः॑ । ए॒ष
 दे॒वपा॑नः । दे॒वपा॑नोऽ॒ग्नान् । दे॒वपा॑न इति॑ दे॒व - पा॑नः । अ॒राञ् इ॒व ।
 इ॒वाग्ने॑ । अ॒ग्ने ने॒मिः । ने॒मिर् दे॒वान् । दे॒वाञ्स्त्व॑म् । त्वम् परि॑भूः ।
 परि॑भूर॒सि । परि॑भूरि॒ति परि॑-भूः । अ॒सीति॑ । इ॒त्याह॑ ।
 आ॒ह दे॒वान् । दे॒वान् हि॑ । ह्यैषः॑ । ए॒ष परि॑भूः । परि॑भूर् यत् ।

परि॑भूरिति॑ परि – भूः । यद् ब्रू॑यात् । ब्रू॑यादा । आ वह॑ ।
वह॑ दे॒वान् । दे॒वान् दे॒वय॑ते । दे॒वय॑ते यज॑मानाय । दे॒वय॑त इति॑
देव॑ – य॒ते । यज॑माना॒येति॑ । इति॑ भ्रातृ॑व्यम् । भ्रातृ॑व्यमस्मै॑ ।

अस्मै॑ जन॑येत् । 53 (50/56)

T.S.2.5.9.4 - Kramam

जन॑येदा । आ वह॑ । वह॑ दे॒वान् । दे॒वान् यज॑मानाय । यज॑माना॒येति॑ ।
इत्या॑ह । आ॒ह यज॑मानम् । यज॑मानमे॒व । ए॒वैते॑न । ए॒तेन॑ वर्द्ध॑यति ।
वर्द्ध॑यत्यग्नि॑म् । अ॒ग्निम॑ग्ने । अ॒ग्न आ॑ । आ वह॑ । वह॑ सोम॑म् ।
सोम॑मा । आ वह॑ । व॒हेति॑ । इत्या॑ह । आ॒ह दे॒वताः॑ । दे॒वता॑ ए॒व ।
ए॒व तत् । तद् य॑थापूर्व॑म् । य॒थापूर्व॑मुप॑ । य॒थापूर्व॑मिति॑ यथा-पूर्व॑म् ।
उप॑ ह्वय॑ते । ह्वय॑त आ । आ च॑ । चा॒ग्ने । अ॒ग्ने दे॒वान् । दे॒वान् ।
वह॑ । वह॑ सु॒यजा॑ । सु॒यजा॑ च । सु॒यजे॑ति सु – यजा॑ । च॒ यज॑ ।
यज॑ जा॒तवे॑दः । जा॒तवे॑द इति॑ । जा॒तवे॑द इति॑ जा॒त-वे॑दः ।
इत्या॑ह । आ॒हाग्नि॑म् । अ॒ग्निमे॒व । ए॒व तत् । तथ्॑ सम् ।
स॒ꣳ श्य॑ति । श्य॑ति सः । सौ॒ऽस्य॑ । अ॒स्य स॒ꣳशितः॑ ।

स॒ञ्शितो॑ दे॒वेभ्यः॑ । स॒ञ्शित॑ इति॒ सम् – शितः॑ । दे॒वेभ्यो॑ ह॒व्यम् ।
ह॒व्यं व॑हति । व॒हत्य॒ग्निः । अ॒ग्निर् होता॑ ॥ होतेति॑ । 54 (50/54)

T.S.2.5.9.5 - Kramam

इत्याह॑ । आ॒हा॒ग्निः । अ॒ग्निर् वै । वै दे॒वाना॑म् । दे॒वाना॑ञ् होता॑ ॥
होता॑ यः । य ए॒व । ए॒व दे॒वाना॑म् । दे॒वाना॑ञ् होता॑ ॥ होता॑ तम् ।
तं वृ॑णीते । वृ॒णीते॒ स्मः । स्मो व॒यम् । व॒यमिति॑ । इत्याह॑ ।
आ॒हा॒त्मान॑म् । आ॒त्मान॑मे॒व । ए॒व स॒त्त्वम् । स॒त्त्वम् ग॑मयति ।
स॒त्त्वमिति॑ सत् – त्वम् । ग॒मयति॑ सा॒धु । सा॒धु ते॑ ॥ ते य॒ज॒मा॒न ।
य॒ज॒मा॒न दे॒वता॑ ॥ दे॒वतेति॑ । इत्याह॑ । आ॒हा॒शिष॑म् । आ॒शिष॑मे॒व ।
आ॒शिष॑मित्या॒शिष॑म् ॥ ए॒वैता॑म् । ए॒ता॒मा । आ शा॑स्ते । शा॒स्ते यत् ।
यद् ब्रू॑यात् । ब्रू॒याद् यः । यो॒ऽग्नि॑म् । अ॒ग्निञ् हो॒तार॑म् ।
हो॒तार॑मवृ॒थाः । अवृ॒था इति॑ । इत्य॒ग्निना॑ ॥ अ॒ग्निनो॑भ॒यतः॑ ।
उ॒भयतो॑ य॒ज॒मा॒नम् । य॒ज॒मा॒नम् परि॑ । परि॑ गृ॒ह्णी॒यात् । गृ॒ह्णी॒यात्
प्र॒मा॒यु॒कः । प्र॒मा॒यु॒कः स्यात् । प्र॒मा॒यु॒क इति॑ प्र – मा॒यु॒कः ।

स्याद् यजमानदेवत्या॑ । यजमानदेवत्या॑ वै । यजमानदेवत्येति॑

यजमान – देवत्या॑ । वै जुहूः । जुहूर् भ्रातृव्यदेवत्या॑ ।

भ्रातृव्यदेवत्योपभृत् । भ्रातृव्यदेवत्येति॑ भ्रातृव्य – देवत्या॑ ।

उपभृद् यत् । उपभृदित्युप – भृत् । 55 (50/56)

T.S.2.5.9.6 - Kramam

यद् द्वे । द्वे इव । द्वे इति॑ द्वे । इव ब्रूयात् । ब्रूयाद् भ्रातृव्यम् ।

भ्रातृव्यमस्मै । अस्मै जनयेत् । जनयेद् घृतवतीम् । घृतवतीमद्ध्वर्यो ।

घृतवतीमिति॑ घृत – वतीम् । अद्ध्वर्यो सुचम् ।

अद्ध्वर्यो इत्यद्ध्वर्यो । सुचमा । आ ऽस्यस्व । अस्यस्वेति॑ । इत्याह ।

आह यजमानम् । यजमानमेव । एवैतेन॑ । एतेन॑ वर्द्धयति । वर्द्धयति॑

देवायुवम् । देवायुवमिति॑ । देवायुवमिति॑ देव – युवम् । इत्याह ।

आह देवान् । देवान् हि । ह्येषा । एषाऽवति॑ । अवति॑ विश्ववाराम् ।

विश्ववारामिति॑ । विश्ववारामिति॑ विश्व – वाराम् । इत्याह ।

आह विश्वम् । विश्वं हि । ह्येषा । एषाऽवति॑ । अवतीडामहै । ईडामहै॑

देवान् । देवां ईडेन्यान् । ईडेन्यान् नमस्याम । नमस्याम॑ नमस्यान् ।

नम॒स्यान्॑. य॒जाम॑ । य॒जाम॑ य॒ज्ञिया॑न् । य॒ज्ञिया॑नि॒ति । इ॒त्याह॑ ।
 आ॒ह म॒नुष्याः॑ । म॒नुष्या॑ वै । वा ई॒डे॒न्याः॑ । ई॒डे॒न्याः॑ पि॒तरः॑ ।
 पि॒तरो॑ नम॒स्याः॑ । नम॒स्या॑ दे॒वाः । दे॒वा य॒ज्ञियाः॑ । य॒ज्ञिया॑ दे॒वताः॑ ।
 दे॒वता॑ ए॒व ( ) । ए॒व तत् । तद् य॒थाभा॑गम् । य॒थाभा॑गं य॒जति॑ ।
 य॒थाभा॑गमि॒ति य॒था – भा॑गम् । य॒जती॑ति य॒जति॑ ॥ 56 (53/59)

(वि॒प्रा॒नु॒म॒दि॒त इ॒त्याह॑ – च॒ना – ऽस्मै॑ – हो॒तो – प॒भृद् – दे॒वता॑

ए॒व – त्री॑णि च) (A9)

T.S.2.5.10.1 - Kramam

त्री॒ऽस्तृ॒चान् । तृ॒चान॑नु । अ॒नु ब्रू॒यात् । ब्रू॒याद् रा॒ज॒न्य॒स्य । रा॒ज॒न्य॒स्य
 त्र॒यः । त्र॒यो वै । वा अ॒न्ये । अ॒न्ये रा॒ज॒न्या॒त् । रा॒ज॒न्या॒त् पु॒रुषाः॑ ।
 पु॒रुषा॑ ब्रा॒ह्म॒णः । ब्रा॒ह्म॒णो वै॒श्यः । वै॒श्यः शू॒द्रः । शू॒द्र॒स्तान् ।
 ता॒ने॒व । ए॒वास्मै॑ । अ॒स्मा अ॒नु॒कान् । अ॒नु॒कान् क॒रोति॑ ।
 अ॒नु॒का॒नि॒त्यनु॑ – का॒न् । क॒रोति॑ पञ्च॒दश॑ । पञ्च॒दशानु॑ ।
 पञ्च॒द॒शेति॑ पञ्च – द॒श । अ॒नु ब्रू॒यात् । ब्रू॒याद् रा॒ज॒न्य॒स्य ।

रा॒ज॒न्य॒स्य॑ पञ्चद॒शः॑ । पञ्चद॒शो॑ वै । पञ्चद॒श इति॑ पञ्च-द॒शः॑ ।
 वै रा॒ज॒न्यः॑ । रा॒ज॒न्यः॑ स्वे । स्व ए॒व । ए॒वैन॑म् । ए॒न॒७ स्तोमे॑ ।
 स्तोमे॑ प्र॒ति । प्र॒ति ष्ठा॑पयति । स्था॒पय॑ति त्रि॒ष्टुभा॑ । त्रि॒ष्टुभा॑ परि॑ ।
 परि॑ द॒द्ध्यात् । द॒द्ध्यादि॒न्द्रिय॑म् । इ॒न्द्रियं॑ वै । वै त्रि॒ष्टुक् ।
 त्रि॒ष्टुगि॒न्द्रिय॑कामः । इ॒न्द्रिय॑कामः खलु॑ । इ॒न्द्रिय॑काम
 इती॑न्द्रिय - कामः । खलु॑ वै । वै रा॒ज॒न्यः॑ । रा॒ज॒न्यो॑ यज॒ते ।
 यज॒ते त्रि॒ष्टुभा॑ । त्रि॒ष्टुभै॒व । ए॒वास्मै॑ । अ॒स्मा इ॒न्द्रिय॑म् ।
 इ॒न्द्रिय॑म् परि॑ । परि॑ गृ॒ह्णाति॑ । गृ॒ह्णाति॑ यदि॑ । यदि॑ का॒मये॑त ।
 का॒मये॑त ब्र॒ह्मव॑र्चसम् । 57 (50/54)

T.S.2.5.10.2 - Kramam

ब्र॒ह्मव॑र्चसमस्तु॑ । ब्र॒ह्मव॑र्चसमि॒ति ब्र॒ह्म - व॑र्चसम् । अ॒स्त्विति॑ ।
 इति॑ गा॒य॒त्रि॒या । गा॒य॒त्रि॒या परि॑ । परि॑ द॒द्ध्यात् । द॒द्ध्यात् ब्र॒ह्मव॑र्चसम् ।
 ब्र॒ह्मव॑र्चसं वै । ब्र॒ह्मव॑र्चसमि॒ति ब्र॒ह्म - व॑र्चसम् । वै गा॒य॒त्री ।
 गा॒य॒त्री ब्र॒ह्मव॑र्चसम् । ब्र॒ह्मव॑र्चसमे॒व । ब्र॒ह्मव॑र्चसमि॒ति ब्र॒ह्म-व॑र्चसम् ।
 ए॒व भ॑वति । भ॒वति॑ स॒प्तद॑श । स॒प्तद॑शानु॑ ।

स॒प्तद॒शेति॑ स॒प्त – द॒श । अनु॑ ब्रूयात् । ब्रूयाद् वैश्य॑स्य । वैश्य॑स्य
सप्तद॒शः । स॒प्तद॒शो वै । स॒प्तद॒श इति॑ स॒प्त–द॒शः । वै वैश्यः॑ ।
वैश्यः॑ स्वे । स्व ए॒व । ए॒वैन॑म् । ए॒न॒७ स्तोमे॑ । स्तोमे॑ प्रति॑ ।
प्रति॑ ष्ठापयति । स्थापयति॑ जगत्या । जगत्या॑ परि॑ । परि॑ ददध्यात् ।
ददध्याज्जागताः॑ । जागता॑ वै । वै प॒शवः॑ । प॒शवः॑ प॒शुकामः॑ ।
प॒शुकामः॑ खलु॑ । प॒शुकाम॑ इति॑ प॒शु–कामः॑ । खलु॑ वै । वै वैश्यः॑ ।
वैश्यो॑ यजते । यज॑ते जगत्या । जगत्यै॑व । ए॒वास्मै॑ । अ॒स्मै प॒शून् ।
प॒शून् परि॑ । परि॑ गृह्णाति । गृह्णात्येक॑वि॒ंशतिम् । एक॑वि॒ंशतिम॑नु ।
एक॑वि॒ंशतिमित्येक॑ – वि॒ंशतिम् । अनु॑ ब्रूयात् ।
ब्रूयात् प्रति॑ष्ठाकामस्य । प्रति॑ष्ठाकामस्यैक॑वि॒ंशः । प्रति॑ष्ठाकामस्येति॑
प्रति॑ष्ठा – कामस्य । एक॑वि॒ंशः स्तोमा॑नाम् । एक॑वि॒ंश
इत्येक॑ – वि॒ंशः । स्तोमा॑नाम् प्रति॑ष्ठा । प्रति॑ष्ठा प्रति॑ष्ठित्यै ।
प्रति॑ष्ठेति॑ प्रति – स्था । प्रति॑ष्ठित्यै चतुर्वि॒ंशतिम् ।
प्रति॑ष्ठित्या इति॑ प्रति – स्थित्यै । 58 (50/61)

T.S.2.5.10.3 Kramam

चतुर्विंशतिमनु । चतुर्विंशतिमिति चतुः – विंशतिम् ।
 अनु ब्रूयात् । ब्रूयाद् ब्रह्मवर्चसकामस्य । ब्रह्मवर्चसकामस्य
 चतुर्विंशत्यक्षरा । ब्रह्मवर्चसकामस्येति ब्रह्मवर्चस – कामस्य ।
 चतुर्विंशत्यक्षरा गायत्री । चतुर्विंशत्यक्षरेति
 चतुर्विंशति – अक्षरा । गायत्री गायत्री । गायत्री ब्रह्मवर्चसम् ।
 ब्रह्मवर्चसम् गायत्रिया । ब्रह्मवर्चसमिति ब्रह्म – वर्चसम् ।
 गायत्रियैव । एवास्मै ॥ अस्मै ब्रह्मवर्चसम् । ब्रह्मवर्चसमव ।
 ब्रह्मवर्चसमिति ब्रह्म – वर्चसम् । अव रुन्धे । रुन्धे त्रिंशतम् ॥
 त्रिंशतमनु । अनु ब्रूयात् । ब्रूयादन्नकामस्य । अन्नकामस्य
 त्रिंशदक्षरा । अन्नकामस्येत्यन्न – कामस्य । त्रिंशदक्षरा विराट् ।
 त्रिंशदक्षरेति त्रिंशत् – अक्षरा । विराडन्नम् । विराडिति
 वि – राट् । अन्नं विराट् । विराड् विराजा ॥ विराडिति वि – राट् ।
 विराजैव । विराजेति वि – राजा ॥ एवास्मै ॥ अस्मा अन्नाद्यम् ॥
 अन्नाद्यमव । अन्नाद्यमित्यन्न-अद्यम् । अव रुन्धे ।

रु॒न्धे॒ द्वा॒त्रिं॒श॒तम् । द्वा॒त्रिं॒श॒त॒म॒नु । अ॒नु ब्रू॒यात् ।
 ब्रू॒यात् प्र॒ति॒ष्ठा॒का॒म॒स्य । प्र॒ति॒ष्ठा॒का॒म॒स्य द्वा॒त्रिं॒श॒द॒क्ष॒रा ।
 प्र॒ति॒ष्ठा॒का॒म॒स्येति॑ प्र॒ति॒ष्ठा – का॒म॒स्य । द्वा॒त्रिं॒श॒द॒क्ष॒रा ऽनु॒ष्टुप् ।
 द्वा॒त्रिं॒श॒द॒क्ष॒रेति॑ द्वा॒त्रिं॒श॒त् – अ॒क्ष॒रा । अ॒नु॒ष्टु॒ग॒नु॒ष्टुप् ।
 अ॒नु॒ष्टु॒गि॒त्य॒नु – स्तुक् । अ॒नु॒ष्टुप् छ॒न्द॒साम् । अ॒नु॒ष्टु॒बि॒त्य॒नु – स्तुप् ।
 छ॒न्द॒साम् प्र॒ति॒ष्ठा । प्र॒ति॒ष्ठा प्र॒ति॒ष्ठि॒त्यै । प्र॒ति॒ष्ठेति॑ प्र॒ति – स्था ।
 प्र॒ति॒ष्ठि॒त्यै ष॒ट्त्रिं॒श॒तम् । प्र॒ति॒ष्ठि॒त्या इति॑ प्र॒ति – स्थि॒त्यै ।
 ष॒ट्त्रिं॒श॒त॒म॒नु । ष॒ट्त्रिं॒श॒त॒मि॒ति षट् – त्रिं॒श॒तम् । अ॒नु ब्रू॒यात् ।
 ब्रू॒यात् प॒शु॒का॒म॒स्य । प॒शु॒का॒म॒स्य ष॒ट्त्रिं॒श॒द॒क्ष॒रा । प॒शु॒का॒म॒स्येति॑
 प॒शु – का॒म॒स्य । ष॒ट्त्रिं॒श॒द॒क्ष॒रा बृ॒ह॒ती । ष॒ट्त्रिं॒श॒द॒क्ष॒रेति॑
 ष॒ट्त्रिं॒श॒त्-अ॒क्ष॒रा । बृ॒ह॒ती बा॒र्ह॒ताः । बा॒र्ह॒ताः प॒श॒वः । प॒श॒वो
 बृ॒ह॒त्या । बृ॒ह॒त्यै॒व । ए॒वा॒स्मै । अ॒स्मै प॒शून् ( ) । प॒शून्व । 59 (50/70)

T.S.2.5.10.4 Kramam

अ॒व रु॒न्धे । रु॒न्धे च॒तु॒श्च॒त्वारिं॒श॒तम् । च॒तु॒श्च॒त्वारिं॒श॒त॒म॒नु ।
 च॒तु॒श्च॒त्वारिं॒श॒त॒मि॒ति च॒तुः – च॒त्वा॒रिं॒श॒तम् । अ॒नु ब्रू॒यात् ।

ब्रू॒यादि॒न्द्रि॒यका॒मस्य॑ । इ॒न्द्रि॒यका॒मस्य॑ चतुश्चत्वारिंशदक्षरा ।
 इ॒न्द्रि॒यका॒मस्येती॑न्द्रि॒य – का॒मस्य॑ । चतुश्चत्वारिंशदक्षरा त्रिष्टुक् ।
 चतुश्चत्वारिंशदक्षरेति॑ चतुश्चत्वारिंशत् – अक्षरा । त्रिष्टुगिन्द्रि॒यम् ।
 इ॒न्द्रि॒यम् त्रिष्टुप् । त्रिष्टुप् त्रिष्टुभा॑ । त्रिष्टुभै॒व । ए॒वास्मै॑ ॥
 अ॒स्मा इ॒न्द्रि॒यम् । इ॒न्द्रि॒यम॒व । अ॒व रु॒न्धे । रु॒न्धेऽष्टा॑चत्वारिंशतम् ।
 अ॒ष्टाच॑त्वारिंशतमनु । अ॒ष्टाच॑त्वारिंशतमित्यष्टा-चत्वारिंशतम् ।
 अ॒नु ब्रू॒यात् । ब्रू॒यात् प॒शुका॑मस्य । प॒शुका॑मस्याष्टाचत्वारिंशदक्षरा ।
 प॒शुका॑मस्येति॑ प॒शु – का॒मस्य॑ । अ॒ष्टाच॑त्वारिंशदक्षरा जगती ।
 अ॒ष्टाच॑त्वारिंशदक्षरेत्यष्टाचत्वारिंशत्-अक्षरा । जगती॑ जा॒गताः॑ ।
 जा॒गताः॑ प॒शवः॑ । प॒शवो॑ जगत्या । जग॒त्यै॒व । ए॒वास्मै॑ ॥
 अ॒स्मै प॒शून् । प॒शून् अ॒व रु॒न्धे । रु॒न्धे सर्वा॑णि ।
 सर्वा॑णि छन्दा॒सि । छन्दा॒स्यनु॑ । अ॒नु ब्रू॒यात् । ब्रू॒याद् बहु॑याजिनः ।
 बहु॑याजिनः सर्वा॑णि । बहु॑याजिन इति॑ बहु – या॒जिनः॑ ।
 सर्वा॑णि वै । वा ए॒तस्य॑ । ए॒तस्य॑ छन्दा॒सि । छन्दा॒स्यव॑रुद्धानि ।
 अ॒वरु॑द्धानि यः । अ॒वरु॑द्धानीत्यव – रु॒द्धानि॑ । यो बहु॑याजी ।

ब॒हु॒या॒ज्य॒परि॒मितम् । ब॒हु॒या॒जी॒ति॒ बहु – या॒जी । अ॒परि॒मित॒मनु॑ ।

अ॒परि॒मित॒मित्य॑परि – मि॒तम् । अनु॑ ब्रूयात् ।

ब्रू॒या॒द॒परि॒मित॒स्य॑ । अ॒परि॒मित॒स्या॒वरु॑द्ध्यै ।

अ॒परि॒मित॒स्ये॒त॒परि॑ – मि॒त॒स्य॑ । अ॒वरु॑द्ध्य॒ इत्य॑व – रु॒द्ध्यै ॥ 60 (47/58)

(का॒म॒र्ये॒त – प्र॒ति॒ष्ठि॒त्यै – प॒शून्थ् – स॒प्त॒च॒त्वा॒रि॒श॒च्च) (A10)

T.S.2.5.11.1 - Kramam

नि॒वी॒तम् म॒नु॒ष्या॒णाम् । नि॒वी॒त॒मि॒ति॒ नि – वी॒तम् । म॒नु॒ष्या॒णाम्

प्रा॒ची॒ना॒वी॒तम् । प्रा॒ची॒ना॒वी॒तम् पि॒तृ॒णाम् । प्रा॒ची॒ना॒वी॒त॒मि॒ति॒

प्रा॒ची॒न – आ॒वी॒तम् । पि॒तृ॒णामु॑प॒वी॒तम् । उप॒वी॒तम् दे॒वाना॑म् ।

उप॒वी॒त॒मि॒त्यु॒प – वी॒तम् । दे॒वाना॑मु॒प । उप॑ व्य॒य॒ते ।

व्य॒य॒ते दे॒व॒ल॒क्ष्म॒म् । दे॒व॒ल॒क्ष्म॒मे॒व । दे॒व॒ल॒क्ष्म॒मि॒ति॒ दे॒व – ल॒क्ष्म॒म् ।

ए॒व तत् । तत् कुरु॑ते । कुरु॑ते ति॒ष्ठन् । ति॒ष्ठन्नु॑ । अ॒न्वा॒ह ।

आ॒ह ति॒ष्ठन् । ति॒ष्ठन् हि॑ । ह्या॒श्रु॒त॒त॒रम् । आ॒श्रु॒त॒त॒रं व॑दति ।

आ॒श्रु॒त॒त॒र॒मि॒त्या॒श्रु॒त – त॒रम् । व॑दति ति॒ष्ठन् । ति॒ष्ठन्नु॑ । अ॒न्वा॒ह ।

आ॒ह सु॒वर्ग॑स्य । सु॒वर्ग॑स्य लो॒कस्य॑ । सु॒वर्ग॑स्येति सुवः – गस्य ।
लो॒कस्या॒भिजि॑त्ये । अ॒भिजि॑त्या आसीनः । अ॒भिजि॑त्या
इत्य॒भि – जि॒त्यै । आसी॑नो यजति । य॒जत्य॒स्मिन् । अ॒स्मिन्ने॒व ।
ए॒व लो॒के । लो॒के प्र॑ति । प्र॑ति तिष्ठति । तिष्ठति॑ यत् । यत् क्रौञ्च॑म् ।
क्रौञ्च॑मन्वाह । अ॒न्वाहा॑सुरम् । अ॒न्वाहे॑त्यनु-आह । आ॒सुर॑म् तत् ।
तद् यत् । यन् म॒न्द्रम् । म॒न्द्रम् मा॒नुष॑म् । मा॒नुष॑म् तत् । तद् यत् ।
यद॒न्तरा॑ । अ॒न्तरा॑ तत् । तथ् स॒देव॑म् । स॒देव॑मन्तरा । स॒देव॑मिति॒
स – दे॒वम् । अ॒न्तरा॑ऽनूच्यम् । अ॒नूच्य॑ऽ स॒देव॑त्वाय ।
अ॒नूच्य॑मित्यनु – उच्यम् । स॒देव॑त्वाय वि॒द्वाऽसः॑ ।
स॒देव॑त्वायेति सदेव – त्वाय । वि॒द्वाऽसो॑ वै । वै पु॒रा । 61 (50/61)

T.S.2.5.11.2 - Kramam

पु॒रा हो॑तारः । हो॑तारो ऽभू॒वन् । अ॒भू॒वन् तस्मा॑त् ।
तस्मा॑द् वि॒धृताः॑ । वि॒धृता॑ अ॒ध्वानः॑ ।
वि॒धृता॑ इति वि – धृ॒ताः । अ॒ध्वानो॑ ऽभू॒वन् । अ॒भू॒वन् न ।
न प॒न्थानः॑ । प॒न्थानः॑ सम् । स॒मरु॑क्षन् । अ॒रुक्ष॑न्तन्तर्वेदि ।

अ॒न्त॒र्वे॒द्य॒न्यः॑ । अ॒न्त॒र्वे॒दी॒त्यन्तः॑-वे॒दि । अ॒न्यः॑ पा॒दः॑ । पा॒दो भ॑वति ।
 भ॑वति ब॒हिर्वे॒दि । ब॒हीर्वे॒द्य॒न्यः॑ । ब॒हीर्वे॒दीति॑ ब॒हिः-वे॒दि । अ॒न्योऽथ॑ ।
 अ॒थानु॑ । अ॒न्वाह॑ । आ॒हाद॑ध्व॒नाम् । अ॒ध्वनां॑ वि॒धृत्यै॑ ।
 वि॒धृत्यै॑ प॒थाम् । वि॒धृत्या॑ इति॒ वि - धृ॒त्यै॑ । प॒थाम॑स॒ङ्गोहा॑य ।
 अ॒स॒ङ्गोहा॑याथो॑ । अ॒स॒ङ्गोहा॑येत्य॒सम् - रोहा॑य । अथो॑ भू॒तम् ।
 अथो॑ इत्यथो॑ । भू॒तम् च॑ । चै॒व । ए॒व भ॑विष्यत् ।
 भ॑विष्यच्च॑ । चा॒व । अ॒व रु॑न्धे । रु॒न्धे ऽथो॑ । अथो॑ परि॒मितम्॑ ।
 अथो॑ इत्यथो॑ । परि॒मितम् च॑ । परि॒मितमि॒ति परि॑ - मि॒तम् । चै॒व ।
 ए॒वाप॑रि॒मितम् । अ॒प॒रि॒मितम् च॑ । अ॒प॒रि॒मितमि॒त्यप॑रि - मि॒तम् ।
 चा॒व । अ॒व रु॑न्धे । रु॒न्धे ऽथो॑ । अथो॑ ग्रा॒म्यान् । अथो॑ इत्यथो॑ ।
 ग्रा॒म्याञ्च॑ । चै॒व । ए॒व प॒शून् । प॒शूना॑र॒ण्यान् । आ॒र॒ण्याञ्च॑ ।
 चा॒व । अ॒व रु॑न्धे । रु॒न्धे ऽथो॑ । अथो॑ दे॒वलो॒कम् ।
 अथो॑ इत्यथो॑ । 62 (50/61)

T.S.2.5.11.3 - Kramam

दे॒वलोक॑म् च । दे॒वलोक॑मिति दे॒व – लोक॑म् । चै॒व ।
 ए॒व म॒नुष्य॑लोक॑म् । म॒नुष्य॑लोक॑म् च । म॒नुष्य॑लोक॑मिति
 म॒नुष्य॑ – लोक॑म् । चा॒भि । अ॒भि ज॑यति । ज॒यति दे॒वाः । दे॒वा वै ।
 वै सा॒मिधे॑नीः । सा॒मिधे॑नीर॒नूच्य॑ । सा॒मिधे॑नीरिति सा॒म् – इ॒धेनीः॑ ।
 अ॒नूच्य॑ य॒ज्ञम् । अ॒नूच्ये॑त्यनु – उ॒च्य॑ । य॒ज्ञम् न । ना॒नु ।
 अ॒न्वप॑श्यन् । अ॒पश्य॑न्त् सः । स प्र॒जाप॑तिः । प्र॒जाप॑ति स्तू॒ष्णीम् ।
 प्र॒जाप॑तिरिति प्र॒जा – प॒तिः । तू॒ष्णीमा॑घार॒म् । आ॒घार॑मा ।
 आ॒घार॑मित्या॒ – घा॒रम् । आ ऽघा॑रयत् । अ॒घार॑यत् ततः । ततो॒ वै ।
 वै दे॒वाः । दे॒वा य॒ज्ञम् । य॒ज्ञम॑नु । अ॒न्वप॑श्यन् । अ॒पश्य॑न् यत् ।
 यत् तू॒ष्णीम् । तू॒ष्णीमा॑घार॒म् । आ॒घार॑मा॒घार॑यति । आ॒घार॑मित्या॒ – घा॒रम् ।
 आ॒घार॑यति य॒ज्ञस्य॑ । आ॒घार॑यतीत्या॒ – घा॒रय॑ति । य॒ज्ञस्या॑नु॒ख्यात्यै॑ ।
 अनु॒ख्यात्या॑ अथो॑ । अनु॒ख्यात्या॑ इत्यनु॒ – ख्यात्यै॑ । अथो॑ सा॒मिधे॑नीः ।
 अथो॑ इत्यथो॑ । सा॒मिधे॑नीरे॒व । सा॒मिधे॑नीरिति सां – इ॒धेनीः॑ ।

ए॒वाभि॑ । अ॒भ्यन॑क्ति । अ॒न॒क्त्यलू॑क्षः । अ॒लूक्षो॑ भवति । भ॒वति॑ यः ।
य ए॒वम् । ए॒वं वे॑द । वे॒दाथो॑ । अथो॑ त॒र्पय॑ति । अथो॑ इत्यथो॑ ।
त॒र्पय॑त्ये॒व । ए॒वैनाः॑ । ए॒नास्तृ॑प्यति । तृ॒प्यति॑ प्र॒जया॑ ।
प्र॒जया॑ प॒शुभिः॑ । प्र॒जये॑ति प्र – जया॑ । प॒शुभिर् यः॑ ।
प॒शुभि॒रिति॑ प॒शु – भिः॑ । 63 (50/64)

T.S.2.5.11.4 - Kramam

य ए॒वम् । ए॒वं वे॑द । वे॒द यत् । यदे॒कया॑ । ए॒कया॑ ऽऽघा॒रये॑त् ।
आ॒घा॒रये॑दे॒काम् । आ॒घा॒रये॑दित्या॑ – घा॒रये॑त् । ए॒काम् प्री॑णीयात् ।
प्री॒णीया॑द् यत् । यद् द्वा॒भ्याम् । द्वा॒भ्याम् द्वे॑ । द्वे प्री॑णीयात् ।
द्वे इति॑ द्वे । प्री॒णीया॑द् यत् । यत् ति॒सृभिः॑ । ति॒सृभि॒रिति॑ ।
ति॒सृभि॒रिति॑ ति॒सृ-भिः॑ । अति॑ तत् । तद् रे॒चये॑त् ।
रे॒चये॑न् मन॒सा । मन॒सा । आ घा॑रयति । घा॒रयति॑ मन॒सा ।
मन॒सा हि॑ । ह्यना॑प्तम् । अना॑प्तमा॒प्यते॑ । आ॒प्यते॑ ति॒र्यञ्च॑म् ।
ति॒र्यञ्च॑मा । आ घा॑रयति । घा॒रय॑त्यछ॒म्बट्कार॑म् । अछ॒म्बट्कारं॑ वाक् ।

द्वितीय काण्डे – पञ्चमः प्रश्नः (TS 2.5)

अ॒छ॒म्ब॒ट्कार॒मित्य॒छ॒म्ब॒ट् – का॒र॒म् । वाक् च॑ । च॒ मनः॑ । मनश्च॑ ।
चा॒र्ती॒येता॒म् । आ॒र्ती॒येता॒म॒ह॒म् । अ॒ह॒म् दे॒वेभ्यः॑ । दे॒वेभ्यो॑ ह॒व्यम् ।
ह॒व्यं व॑हामि । व॒हा॒मीति॑ । इति॒ वाक् । वा॒ग॒ब्रवी॑त् । अ॒ब्रवी॑द॒ह॒म् ।
अ॒ह॒म् दे॒वेभ्यः॑ । दे॒वेभ्य॒ इति॑ । इति॒ मनः॑ । मन॒ स्तौ । तौ प्र॒जाप॑तिम् ।
प्र॒जाप॑तिम् प्र॒श्न॒म् । प्र॒जाप॑तिमि॒ति प्र॒जा-प॑तिम् । प्र॒श्न॒मैता॒म् ।
ऐता॒ञ् सः । सोऽब्र॑वीत् । अ॒ब्रवी॑त् प्र॒जाप॑तिः । 64 (50/55)

T.S.2.5.11.5 - Kramam

प्र॒जाप॑तिर् दू॒तीः । प्र॒जाप॑तिरि॒ति प्र॒जा-प॑तिः । दू॒तीरे॒व । ए॒व त्व॒म् ।
त्व॒म् मन॑सः । मन॑सो ऽसि । अ॒सि यत् । यद्धि॑ । हि मन॑सा । मन॑सा
ध्या॑यति । ध्या॑यति तत् । तद् वा॒चा । वा॒चा व॑दति । व॒दतीति॑ । इति॒
तत् । तत् ख॒लु ॥ ख॒लु तु॒भ्यम् । तु॒भ्यम् न । न वा॒चा । वा॒चा जु॒हव॑न् ।
जु॒हव॑न्निति॑ । इत्य॑ब्रवीत् । अ॒ब्रवी॑त् तस्मा॑त् । तस्मा॑न् मन॑सा । मन॑सा
प्र॒जाप॑तये । प्र॒जाप॑तये जु॒ह्वति॑ । प्र॒जाप॑तय॒ इति॑ प्र॒जा – प॑तये ।
जु॒ह्वति॑ मनः॑ । मन॑ इव । इ॒व हि । हि प्र॒जाप॑तिः ।
प्र॒जाप॑तिः प्र॒जाप॑तेः । प्र॒जाप॑तिरि॒ति प्र॒जा – प॑तिः । प्र॒जाप॑तेरा॒प्त्यै ॥

प्र॒जाप॑ते॒रिति॑ प्र॒जा – प॒तेः । आप्त्यै॑ परि॒धीन् । परि॒धीन्त्स॑ सम् ।
 परि॒धीनि॑ति परि – धीन् । सम् मा॑र्षि॒ । मा॑र्षि पु॒नाति॑ । पु॒नात्ये॒व ।
 ए॒वैनान् । ए॒नान् त्रिः । त्रिर् म॑द्ध्यमम् । म॒द्ध्यम॑म् त्रयः । त्रयो॒ वै ।
 वै प्रा॒णाः । प्रा॒णाः प्रा॒णान् । प्रा॒णा इति॑ प्र – अ॒नाः । प्रा॒णाने॒व ।
 प्रा॒णानि॑ति प्र – अ॒नान् । ए॒वाभि॑ । अ॒भि ज॑यति । ज॒यति॑ त्रिः ।
 त्रिर् द॑क्षिणा॒र्द्ध्यम् । द॑क्षिणा॒र्द्ध्यम् त्रयः ।
 द॑क्षिणा॒र्द्ध्यमि॑ति दक्षिण – अ॒र्द्ध्यम् । त्रय॑ इ॒मे । 65 (50/58)

T.S.2.5.11.6 - Kramam

इ॒मे लो॒काः । लो॒का इ॒मान् । इ॒माने॒व । ए॒व लो॒कान् । लो॒कान॑भि ।
 अ॒भि ज॑यति । ज॒यति॑ त्रिः । त्रि॒रुत्तरा॑र्द्ध्यम् । उ॒त्तरा॑र्द्ध्यम् त्रयः ।
 उ॒त्तरा॑र्द्ध्यमित्यु॒त्तर – अ॒र्द्ध्यम् । त्रयो॒ वै । वै दे॒वया॑नाः । दे॒वया॑नाः
 प॒न्थानः॑ । दे॒वया॑ना इति॑ दे॒व – या॑नाः । प॒न्थान॑ स्तान् । ता॒नेव॑ ।
 ए॒वाभि॑ । अ॒भि ज॑यति । ज॒यति॑ त्रिः । त्रि॒रुप॑ । उ॒प वा॑जयति ।
 वा॒जय॑ति त्रयः । त्रयो॒ वै । वै दे॒वलो॒काः । दे॒वलो॒का दे॒वलो॒कान् ।

दे॒व॒लो॒का इति॑ दे॒व – लो॒काः । दे॒व॒लो॒काने॒व । दे॒व॒लो॒कानि॑ति
दे॒व – लो॒कान् । ए॒वाभि॑ । अ॒भि ज॑यति । ज॒यति॑ द्वा॒दश॑ ।
द्वा॒दश॑ स॒म् । सं प॑द्यन्ते । प॒द्यन्ते॑ द्वा॒दश॑ । द्वा॒दश॑ मा॒साः ।
मा॒साः स॒म् व॑त्स॒रः । स॒म् व॑त्स॒रः स॒म् व॑त्स॒रम् ।
स॒म् व॑त्स॒र इति॑ सं – व॒त्स॒रः । स॒म् व॑त्स॒रमे॒व । स॒म् व॑त्स॒रमि॑ति
सं – व॒त्स॒रम् । ए॒व प्री॑णाति । प्री॒णात्य॑थो॑ । अथो॑ स॒म् व॑त्स॒रम् ।
अथो॑ इत्य॑थो॑ । स॒म् व॑त्स॒रमे॒व । स॒म् व॑त्स॒रमि॑ति सं – व॒त्स॒रम् ।
ए॒वास्मै॑ । अ॒स्मा उप॑ । उप॑ दधाति । द॒धाति॑ सु॒वर्ग॑स्य । सु॒वर्ग॑स्य
लो॒कस्य॑ । सु॒वर्ग॑स्येति॑ सु॒वः – ग॑स्य । लो॒कस्य॑ स॒मष्ट्यै॑ ।
स॒मष्ट्य॑ आ॒घार॑म् । स॒मष्ट्य॑ इति॑ स॒म् – अ॒ष्ट्यै॑ । आ॒घार॑मा ।
आ॒घार॑मित्या॑ – घा॒रम् । आ घा॑रयति । घा॒रयति॑ ति॒रः । ति॒र इ॒व ।

इ॒व वै । 66 (50/61)

T.S.2.5.11.7 - Kramam

वै सु॒वर्गः॑ । सु॒वर्गो॑ लो॒कः । सु॒वर्ग॑ इति॑ सु॒वः – गः॑ ।
लो॒कः सु॒वर्ग॑म् । सु॒वर्ग॑मे॒व । सु॒वर्ग॑मि॑ति सु॒वः – ग॑म् ।

ए॒वास्मै॑ । अ॒स्मै लो॒कम् । लो॒कम् प्र । प्र रो॑चयति । रो॒चय॑त्यृ॒जुम् ।
 ऋ॒जुमा । आ घा॑रयति । घा॒रय॑त्यृ॒जुः । ऋ॒जुरि॑व । इ॒व हि । हि प्रा॒णः ।
 प्रा॒णः सन्त॑तम् । प्रा॒ण इति॑ प्र – अ॒नः । सन्त॑तमा । सन्त॑तमि॒ति
 स॒म्-त॑तम् । आ घा॑रयति । घा॒रय॑ति प्रा॒णाना॑म् । प्रा॒णाना॑म॒न्नाद्य॑स्य ।
 प्रा॒णाना॑मि॒ति प्र – अ॒नाना॑म् । अ॒न्नाद्य॑स्य सन्त॑त्यै ।
 अ॒न्नाद्य॑स्येत्य॒न्न – अ॒द्यस्य॑ । सन्त॑त्या अथो॑ । सन्त॑त्या इति॑
 स॒म् – त॑त्यै । अथो॑ रक्ष॑साम् । अथो॑ इत्यथो॑ । रक्ष॑साम॒पह॑त्यै ।
 अ॒पह॑त्यै यम् । अ॒पह॑त्या इत्य॒प – ह॑त्यै । यम् का॒मये॑त । का॒मये॑त
 प्र॒मायु॑कः । प्र॒मायु॑कः स्यात् । प्र॒मायु॑क इति॑ प्र-मा॒यु॒कः । स्या॒दिति॑ ।
 इति॑ जि॒ह्वम् । जि॒ह्वम् तस्य॑ । तस्या॑ । आ घा॑रयेत् । घा॒रये॑त् प्रा॒णम् ।
 प्रा॒णमे॒व । प्रा॒णमि॒ति प्र – अ॒नम् । ए॒वास्मा॑त् । अ॒स्माज् जि॒ह्वम् ।
 जि॒ह्वम् न॑यति । न॒यति॑ ता॒जक् । ता॒जक् प्र । प्र मी॑यते ।
 मी॒यते॑ शि॒रः । शि॒रो वै । वा ए॒तत् । ए॒तद् य॒ज्ञस्य॑ ।
 य॒ज्ञस्य॑ यत् । यदा॑घा॒रः । आ॒घा॒र आ॒त्मा । आ॒घा॒र इत्या॑ – घा॒रः ।
 आ॒त्मा ध्रु॒वा । ध्रु॒वा ऽऽघा॑रम् । 67 (50/62)

T.S.2.5.11.8 - Kramam

आ॒घा॒र॒मा॒घा॒र्य॑ । आ॒घा॒र॒मि॒त्या॑ – घा॒र॒म् । आ॒घा॒र्य॑ ध्रु॒वाम् ।
 आ॒घा॒र्ये॒त्या॑ – घा॒र्य॑ । ध्रु॒वाꣳ स॒म् । स॒म॒न॒क्ति॑ । अ॒न॒क्त्या॒त्म॒न् ।
 आ॒त्म॒न्ने॒व । ए॒व य॒ज्ञ॒स्य॑ । य॒ज्ञ॒स्य॑ शि॒रः॑ । शि॒रः॑ प्र॒ति । प्र॒ति द॒धा॒ति॑ ।
 द॒धा॒त्य॒ग्निः॑ । अ॒ग्नि॒र् दे॒वा॒नाम्॑ । दे॒वा॒नाम्॑ दू॒तः॑ । दू॒त आ॒सीत्॑ ।
 आ॒सीद् दै॒व्यः॑ । दै॒व्यो ऽसु॑रा॒णाम् । अ॒सु॒रा॒णाम्॑ तौ । तौ प्र॒जा॒प॒ति॒म् ।
 प्र॒जा॒प॒ति॒म् प्र॒श्न॒म् । प्र॒जा॒प॒ति॒मि॒ति॑ प्र॒जा – प॒ति॒म् । प्र॒श्न॒मै॒ताम्॑ ।
 ऐ॒ताꣳ सः॑ । स प्र॒जा॒प॒तिः॑ । प्र॒जा॒प॒ति॒र् ब्रा॒ह्म॒णम्॑ । प्र॒जा॒प॒ति॒रि॒ति॑
 प्र॒जा – प॒तिः॑ । ब्रा॒ह्म॒ण॒मब्र॑वीत् । अ॒ब्र॒वी॒दे॒तत् । ए॒तद् वि॑ । वि ब्रू॒हि॑ ।
 ब्रू॒ही॒ति॑ । इ॒त्या । आ श्रा॒व॒य॑ । श्रा॒व॒ये॒ति॑ । इ॒ती॒दम्॑ । इ॒दम् दे॒वाः॑ ।
 दे॒वाः शृ॒णु॒त॑ । शृ॒णु॒ते॒ति॑ । इ॒ति॒ वा॒व॑ । वा॒व तत्॑ । तद॒ब्र॑वीत् ।
 अ॒ब्र॒वी॒द॒ग्निः॑ । अ॒ग्नि॒र् दे॒वः॑ । दे॒वो हो॒ता॑ । हो॒ते॒ति॑ । इ॒ति॒ यः॑ ।
 य ए॒व॑ । ए॒व दे॒वा॒नाम्॑ । दे॒वा॒नाम्॑ तम् । त॒मवृ॑णीत । अ॒वृ॒णी॒त॒ ततः॑ ।
 ततो॑ दे॒वाः ( ) । दे॒वा अ॒भ॒व॒न् । 68 (50/54)

T.S.2.5.11.9 - Kramam

अ॒भ॒वन्॑ प॒रा । प॒रा ऽसु॒राः । अ॒सु॒रा य॒स्य॑ । य॒स्यै॒वम् । ए॒वं वि॒दुषः॑ ।
 वि॒दुषः॑ प्र॒वरम् । प्र॒वरम् प्र॒वृणते॑ । प्र॒वरमि॑ति प्र - व॒रम् । प्र॒वृणते॑
 भ॒वति॑ । प्र॒वृणत॑ इति प्र - वृ॒णते॑ । भ॒वत्या॒त्मना॑ । आ॒त्मना॑ प॒रा ।
 प॒राऽस्य॑ । अ॒स्य भ्रा॑तृ॒व्यः । भ्रा॑तृ॒व्यो भ॒वति॑ । भ॒वति॑ यत् ।
 यद् ब्रा॒ह्मणः॑ । बा॒ह्मणश्च॑ । चा॒ब्रा॒ह्मणः॑ । अ॒ब्रा॒ह्मणश्च॑ । च प्र॒श्नम् ।
 प्र॒श्नमे॒याताम्॑ । ए॒याताम् ब्रा॒ह्मणा॑य । ए॒याता॑मित्या - इ॒याताम् ।
 ब्रा॒ह्मणा॑याधि॑ । अधि॑ ब्रू॒यात् । ब्रू॒याद् यत् । यद् ब्रा॒ह्मणा॑य ।
 बा॒ह्मणा॑याद्द॒ध्याह॑ । अ॒द्द॒ध्याहा॒त्मने॑ । अ॒द्द॒ध्याहे॒त्यधि॑-आह॑ ।
 आ॒त्मने॑ऽधि॑ । अ॒द्द॒ध्याह॑ । आ॒ह यत् । यद् ब्रा॒ह्मणम् । ब्रा॒ह्मणम् प॒राह॑ ।
 प॒राहा॒त्मानम्॑ । प॒राहे॒ति प॒रा - आ॒ह । आ॒त्मानम् प॒रा । प॒रा ऽह॑ ।
 आ॒ह तस्मा॑त् । तस्मा॑द् ब्रा॒ह्मणः॑ । ब्रा॒ह्मणो॑ न । न प॒रोच्यः॑ ।
 प॒रोच्य॑ इति प॒रा - उ॒च्यः ॥ 69 (40/45)

(वा - आ॒र॒ण्याश्चा॒व रु॒न्धेऽथो॑ - प॒शुभिः॑ - सो॒ऽब्र॒वीद् -
 दक्षि॑णा॒र्ध्यं त्रय॑ - इ॒व - ध्रु॒वा - दे॒वा - श्र॒त्वारि॑श्च॒) (A11)

T.S.2.5.12.1 - Kramam

आयु॑ष्टे । त॒ आ॒यु॒र्दाः । आ॒यु॒र्दा अ॒ग्ने । आ॒यु॒र्दा इ॒त्यायुः॑ – दाः ।
 अ॒ग्न आ । आ॒ प्या॒यस्व । प्या॒यस्व स॒म् । स॒म् ते॑ । ते ऽव॑ ।
 अ॒व ते॑ । ते हे॒डः । हे॒ड उ॒त् । उ॒दु॒त्त॒मम् । उ॒त्त॒मम् प्र॑ ।
 उ॒त्त॒म॒मि॒त्यु॒त्-त॒मम् । प्र॒ णः॑ । नो॒ दे॒वी । दे॒व्या । आ॒ नः॑ । नो॒ दि॒वः ।
 दि॒वो ऽग्ना॑विष्णू । अ॒ग्ना॑विष्णू अ॒ग्ना॑विष्णू । अ॒ग्ना॑विष्णू
 इ॒त्यग्ना॑ – वि॒ष्णू । अ॒ग्ना॑विष्णू इ॒मम् । अ॒ग्ना॑विष्णू इ॒त्यग्ना॑-वि॒ष्णू ।
 इ॒मम् मे॑ । मे॒ व॒रु॒ण । व॒रु॒ण त॒त् । त॒त् त्वा॑ । त्वा॒ या॒मि । या॒म्यु॒त् ।
 उ॒द् उ॑ । उ॒ त्यम् । त्यम् चि॒त्रम् । चि॒त्रमि॒ति चि॒त्रम् ॥ अ॒पा॒न्न॒पा॒त् ।
 न॒पा॒दा । आ॒ हि । ह्य॒स्था॒त् । अ॒स्था॒दु॒प॒स्थम् । उ॒प॒स्थम् जि॒ह्वा॒नाम् ।
 उ॒प॒स्थ॒मि॒त्यु॒प – स्थम् । जि॒ह्वा॒नामूर्ध्वः॑ । ऊ॒र्ध्वो वि॒द्यु॒तम् ।
 वि॒द्यु॒तं व॑सानः । वि॒द्यु॒तमि॒ति वि॒ – द्यु॒तम् । व॑सान इति व॑सानः ॥
 तस्य॑ ज्येष्ठम् । ज्येष्ठम् म॒हि॒मा॒नम् । म॒हि॒मा॒नं व॑हन्तीः ।
 व॑हन्तीर्, हि॒र॒ण्य॒व॒र्णाः । हि॒र॒ण्य॒व॒र्णाः परि॑ ।

हिरण्यवर्णा इति हिरण्य – वर्णाः । परि यन्ति । यन्ति यहीः ।

यहीरिति यहीः ॥ समन्याः । 70 (50/57)

T.S.2.5.12.2 - Kramam

अन्या यन्ति । यन्त्युप । उप यन्ति । यन्त्यन्याः । अन्याः समानम् ।

समानमूर्वम् । ऊर्वम् नद्यः । नद्यः पृणन्ति । पृणन्तीति पृणन्ति ॥

तमु । ॐ शुचिम् । शुचिं शुचयः । शुचयो दीदिवाँसम् ।

दीदिवाँसमपाम् । अपाम् नपातम् । नपातम् परि । परि तस्थुः ।

तस्थुरापः । आप इत्यापः ॥ तमस्मेराः । अस्मेरा युवतयः ।

युवतयो युवानम् । युवानं मर्मज्यमानाः । मर्मज्यमानाः परि ।

परि यन्ति । यन्त्यापः । आप इत्यापः ॥ स शुक्रेण ।

शुक्रेण शिक्वना । शिक्वना रेवत् । रेवदग्निः । अग्निर् दीदाय ।

दीदायानिद्धमः । अनिद्धमो घृतनिर्णिक् । घृतनिर्णिगप्सु ।

घृतनिर्णिगिति घृत – निर्णिक् । अफिस्वत्यप् – सु ॥

इन्द्रावरुणयोरहम् । इन्द्रावरुणयोरितीन्द्रा – वरुणयोः ।

अहं सम्म्राजौः । सम्म्राजोरवः । सम्म्राजोरिति सं – राजौः ।

अ॒व आ । आ वृ॒णे । वृ॒ण इति॑ वृ॒णे ॥ ता नः । नो मृ॒डातः॑ ।
मृ॒डात ई॒दृशे॑ ॥ ई॒दृश इती॒दृशे॑ ॥ इन्द्रा॑वरुणा युवम् ।
इन्द्रा॑वरुणेतीन्द्रा – वरु॒णा । युवम॑द्ध्वरायः । अ॒द्ध्वराय॑ नः ।

नो वि॒शे । 71 (50/54)

T.S.2.5.12.3 - Kramam

वि॒शे जना॑य । जना॑य म॒हि । म॒हि शर्म॑ । शर्म॑ यच्छतम् ।
यच्छ॑तमि॒ति यच्छ॑तम् ॥ दी॒र्घप्र॑यज्युमि॒ति । दी॒र्घप्र॑यज्युमि॒ति
दी॒र्घ – प्र॑यज्युम् । अति॑ यः । यो व॒नुष्य॑ति । व॒नुष्य॑ति व॒यम् ।
व॒यम् जये॑म । जये॑म पृ॒तना॑सु । पृ॒तना॑सु दू॒ढ्यः । दू॒ढ्य
इति॑ दू॒ढ्यः ॥ आ नः । नो मि॒त्रावरु॑णा । मि॒त्रावरु॑णा प्र ।
मि॒त्रावरु॑णेति॑ मि॒त्रा – वरु॒णा । प्र बा॒हवा॑ । बा॒हवेति॑ बा॒हवा॑ ॥
त्वम् नः । नो अ॒ग्ने । अ॒ग्ने वरु॑णस्य । वरु॑णस्य वि॒द्वान् । वि॒द्वान्
दे॒वस्य॑ । दे॒वस्य॑ हे॒डः । हे॒डो ऽव॑ । अ॒व या॑सि॒सीष्ठाः । या॑सि॒सीष्ठा
इति॑ या॑सि॒सीष्ठाः ॥ यजि॑ष्ठो वहि॑तमः । वहि॑तमः शो॒शु॒चानः॑ ।
वहि॑तम इति॑ वहि॑ – तमः॑ । शो॒शु॒चानो॑ वि॒श्वा ।

वि॒श्वा॒ द्वे॒षा॒सि॑ । द्वे॒षा॒सि॑ प्र । प्र मु॒मु॒ग्धि॑ । मु॒मु॒ग्ध्य॒स्मत् ।
 अ॒स्मदि॒त्य॒स्मत् ॥ स त्वम् । त्वम् नः । नो अ॒ग्ने॒ । अ॒ग्ने॒ऽव॒मः ।
 अ॒व॒मो भव॑ । भवो॒ती॒ । ऊ॒ती॒ नेदि॑ष्ठः । नेदि॑ष्ठो अ॒स्याः ।
 अ॒स्या उ॒षसः॑ । उ॒षसो॑ व्यु॒ष्टौ । व्यु॒ष्टा॒विति॑ वि – उ॒ष्टौ ॥ अ॒व यक्ष्व॑ ।
 यक्ष्व॒ नः । नो वरु॑णम् । वरु॑ण॒ञ् ररा॑णः । 72 (50/53)

T.S.2.5.12.4 - Kramam

ररा॑णो वी॒हि॒ । वी॒हि मृ॒डी॒कम् । मृ॒डी॒क॒ञ् सु॒हवः॑ । सु॒हवो॑ नः ।
 सु॒हव॒ इति॑ सु – हवः॑ । न ए॒धि॒ । ए॒धी॒त्ये॒धि ॥ प्र॒प्रा॒यम् ।
 प्र॒प्रेति॑ प्र – प्र । अ॒यम॒ग्निः॑ । अ॒ग्निर् भ॒रत॑स्य । भ॒रत॑स्य शृ॒ण्वे॑ ।
 शृ॒ण्वे॒ वि । वि यत् । यथ् सूर्यः॑ । सूर्यो॑ न । न रोच॑ते ।
 रोच॑ते बृ॒हत् । बृ॒हद् भाः॑ । भा इति॑ भाः ॥ अ॒भि यः॑ । यः पू॒रुम् ।
 पू॒रुम् पृ॒तना॑सु । पृ॒तना॑सु त॒स्थौ । त॒स्थौ दी॒दाय॑ । दी॒दाय॑ दै॒व्यः॑ ।
 दै॒व्यो अ॒ति॒थिः॑ । अ॒ति॒थिः॑ शि॒वः॑ । शि॒वो नः॑ । न इति॑ नः ॥ प्र ते॑ ।
 ते यक्षि॑ । यक्षि॑ प्र । प्र ते॑ । त इ॒य॒र्मि॑ । इ॒य॒र्मि॑ म॒न्म॑ । म॒न्म॑ भुवः॑ ।
 भुवो॑ यथा॑ । यथा॑ व॒न्द्यः॑ । व॒न्द्यो नः॑ । नो ह॒वेषु॑ ।

हवे॑ष्विति॒ हवे॑षु ॥ धन्व॑न्निव । इ॒व प्र॑पा । प्र॒पा अ॑सि ।
 प्र॒पेति॑ प्र – पा । अ॒सि त्व॑म् । त्वम॑ग्ने । अ॒ग्न इ॒यक्ष॑वे ॥
 इ॒यक्ष॑वे पू॒रवे॑ ॥ पू॒रवे॑ प्र॒त्न । प्र॒त्न रा॒जन् ( ) ।

रा॒जन्नि॑ति रा॒जन् ॥ 73 (50/53)

T.S.2.5.12.5 - Kramam

वि पा॑जसा । पा॑जसा वि । वि ज्यो॑तिषा । ज्यो॑तिषेति॒ ज्यो॑तिषा ॥
 स त्व॑म् । त्वम॑ग्ने । अ॒ग्ने प्र॑तीकेन । प्र॑तीकेन॒ प्रति॑ । प्र॒त्योष॑ ।
 ओष॑ या॒तुधा॑न्यः । या॒तुधा॑न्य इति॒ यातु॑-धा॒न्यः ॥ उ॒रुक्ष॑येषु दी॒द्यत् ।
 उ॒रुक्ष॑येष्वित्यु॒रु – क्ष॑येषु । दी॒द्यदिति॒ दी॒द्यत् ॥ त॒ऽसु॑प्रतीकम् ।
 सु॒प्रती॑क॒ऽसु॒दृश॑म् । सु॒प्रती॑कमिति॒ सु – प्र॑तीकम् । सु॒दृश॑ऽ
 स्व॒ञ्चम् ॥ सु॒दृश॑मिति॒ सु – दृ॑शम् । स्व॒ञ्चम॑विद्वा॒ऽसः ।
 अ॒विद्वा॒ऽसो वि॒दुष्ट॑रम् । वि॒दुष्ट॑र॒ऽसपे॑म । वि॒दुष्ट॑रमिति॒ वि॒दुः-त॑रम् ।
 स॒पेमे॑ति सपे॑म ॥ स य॑क्षत् । य॒क्षद् वि॒श्वा । वि॒श्वा व॒युना॑नि ।
 व॒युना॑नि वि॒द्वान् । वि॒द्वान् प्र॑ । प्र ह॒व्यम् । ह॒व्यम॑ग्निः ।
 अ॒ग्नि॒रमृ॑तेषु । अ॒मृते॑षु वोचत् । वो॒चदिति॒ वोच॑त् ॥

अ॒हो॒मु॒चे॑ वि॒वेष॑ । अ॒हो॒मु॒च॒ इत्य॑हः – मु॒चे॑ । वि॒वेष॑ यत् ।
यन् मा॑ । मा॒ वि॒ । वि॒ नः॑ । न॒ इन्द्र॑ । इ॒न्द्रेन्द्र॑ । इन्द्र॑ क्ष॒त्रम् ।
क्ष॒त्रमिन्द्रि॑याणि । इ॒न्द्रि॒याणि॑ श॒तक्र॑तो । श॒तक्र॑तो ऽनु॑ । श॒तक्र॑तो इति॑
श॒त – क्र॑तो । अ॒नु ते॑ । ते॒ दा॒यि॒ । दा॒यीति॑ दा॒यि ॥ 74 (44/50)
(य॒ह्वीः स॑ – म॒ध्वरा॑य॒ नो॑ – व॒रुण॑ – रा॒ज॒ –
श॒तुश्च॑ श॒त्वारि॑श्च॒) (A12)

द्वितीय काण्डे – पञ्चमः प्रश्नः (TS 2.5)

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 12 Anuvaakams :-

(वि॒श्वरू॒पो – स्त्व॑ष्टे – न्द्रं॑ वृ॒त्रं – ब्र॑ह्मवा॒दिनः॑ स त्वै –
नाऽसो॑मयाज्ये – ष वै दे॒वर॑थो – दे॒वा वै न॑र्चि ना – य॒ज्ञो –
ऽग्ने॑ म॒हान् – त्रीन् – नि॒वीत॑ – मा॒यु॒ष्टे – द्वा॒दश॑)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(वि॒श्वरू॒पो – नै॒नः॑ शी॒तरू॒रा – व॒द्य व॑सु – पू॒र्वेद्यु॑ – वा॒जा इ॒त्य –
ग्ने॑ म॒हान् – नि॒वीत॑ – म॒न्या य॑न्ति – चतुः॑ स॒प्ततिः॑)

First and Last Padam of Fifth Prasnam of Kanda 2:-

(वि॒श्वरू॒पो – ऽनु॑ ते दा॒यि)

॥ हरिः ओं ॥

॥ इति द्वितीय काण्डे पञ्चमः प्रश्नः – क्रम पाठः समाप्तः ॥

तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठे (TS 2.5)

Details of Panchati, Padam and Krama Vaakyam for

Kandam 2, Prasanam 5 (TS 2.5)

	Panchati	Padams	Krama Vaakyams
Anuvakam 1	7	353	425
Anuvakam 2	7	354	416
Anuvakam 3	7	342	390
Anuvakam 4	5	230	277
Anuvakam 5	6	306	374
Anuvakam 6	6	307	376
Anuvakam 7	5	260	299
Anuvakam 8	7	329	374
Anuvakam 9	6	303	339
Anuvakam 10	4	197	243
Anuvakam 11	9	440	521
Anuvakam 12	5	244	267
Total →	74	3665	4301